

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza vývoje počtu a struktury přestupků
v okrese Šumperk**

Bc. Veronika Vašíčková

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Vašíčková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Šumperk

Název práce

Statistická analýza vývoje počtu a struktury přestupků v okrese Šumperk

Název anglicky

Statistical analysis of the development and structure of offenses in Šumperk district

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení vývoje počtu přestupků ve městě Šumperk a následná prognóza vývojových tendencí počtu přestupků v příštích třech letech. Součástí práce je rovněž srovnání s počtem přestupků evidovaných na Městském úřadě v Zábřehu a v Mohelnici. Dílčím cílem diplomové práce je návrh preventivních opatření a doporučení pro snižování množství přestupků v okrese Šumperk.

Metodika

Teoretická část diplomové práce bude zpracována na základě odborné literatury, příslušných právních předpisů a dalších relevantních zdrojů. V praktické části diplomové práce budou využity metody pro analýzu dlouhodobých časových řad s využitím statistického softwaru. Data k analýze budou čerpána z databáze Českého statistického úřadu a z databáze evidovaných přestupků Městského úřadu v Šumperku, v Zábřehu a v Mohelnici.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

časová řada, okres Šumperk, přestupek, prevence, prognóza, přestupkové řízení, statistická analýza

Doporučené zdroje informací

BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮCHA, P., RIEGEL, F., ŠŤASTNÝ, V. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7598-052-6.

HENDL, J. *Přehled statistických metod : analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.

HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. Statistika pro ekonomy. Praha: Professional publishing, 2006. ISBN 80-86419-99-1.

KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-211-0.

PRÁŠKOVÁ, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-221-9.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zuzana Pacáková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 8. 9. 2021

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 12. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Statistická analýza vývoje počtu a struktury přestupků v okrese Šumperk" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce paní Ing. Zuzaně Pacákové, Ph.D. za cenné rady a odbornou pomoc při zpracování. Dále bych také ráda poděkovala vedoucí oddělení přestupků Městského úřadu Šumperk paní Mgr. Martině Protivánkové, vedoucí oddělení přestupků Krajského úřadu Olomouckého kraje paní Mgr. Haně Kiliánové a zaměstnancům přestupkového oddělení Městského úřadu Zábřeh a Mohelnice za poskytnuté podklady pro statistickou část diplomové práce a rovněž za odborné rady týkající se praxe v přestupkových řízeních.

Statistická analýza vývoje počtu a struktury přestupků v okrese Šumperk

Abstrakt

V teoretické části diplomové práce je pojednáváno o problematice přestupkového řízení, konkrétně je vymezen pojem přestupek a předchozí i současná právní legislativa upravující celý přestupkový proces. Dále jsou v práci definovány druhy přestupků a možné sankce, které lze přestupci uložit v případě, že je uznán vinným ze spáchání přestupku. Součástí je i charakteristika okresu Šumperk a Městského úřadu v Šumperku, Zábřehu a Mohelnici.

Vlastní část diplomové práce se zabývá zhodnocením vývoje počtu přestupků v okrese Šumperk zahrnujícího rovněž obce Zábřeh a Mohelnice, a to v rámci víceletého období s využitím statistického softwaru, z kterého je následně sestavena prognóza vývoje počtu přestupků v budoucích třech letech. Velmi důležitým cílem je stanovení návrhů preventivních opatření a doporučení pro snižování počtu přestupků v šumperském okrese.

Analýza vývoje celkového počtu přestupků poukázala v posledních letech na zvyšující se tendenci množství přijatých oznámení a byl zjištěn neobvyklý nárůst přestupků proti občanskému soužití v posledním zahrnutém roce. V praktické části bylo zjištěno při porovnání počtu přestupků s počtem obyvatel a nezaměstnanými, že spolu vůbec nekorelují. Naopak byl potvrzen fakt, že přestupků se ve většině případech dopouštějí více muži než ženy. Stanovená predikce budoucího vývoje přestupků potvrdila současný rostoucí trend a předpokládá další navyšování. V závěrečné části diplomové práce navržena opatření ke snižování množství přestupkových činů zahrnují změnu legislativy nebo psychologické poradenství či větší intervenci týkající se začleňování rizikových osob do systému.

Klíčová slova: časová řada, okres Šumperk, prevence, prognóza, přestupek, přestupkové řízení, statistická analýza

Statistical analysis of the development and structure of offenses in Šumperk district

Abstract

The theoretical part of the thesis deals with the issue of misdemeanor proceedings, specifically defines the concept of misdemeanor and previous and current legal legislation governing the entire misdemeanor process. Furthermore, the work defines the types of offenses and possible sanctions that can be imposed on offenders if he is found guilty of committing an offense. It also includes the characteristics of the Šumperk district and the Municipal Office in Šumperk, Zábřeh and Mohelnice.

The own part of the thesis deals with the evaluation of the number of offenses in the district of Šumperk, which also includes the municipalities of Zábřeh and Mohelnice, within a multi-year period using statistical software, which is then compiled a forecast of the number of offenses in the next three years. A very important goal is to set proposals for preventive measures and recommendations for reducing the number of offenses in the Šumperk district.

The analysis of the development of the total number of offenses has shown in recent years an increasing trend in the number of notifications received and an unusual increase in offenses against civil cohabitation has been found in the last covered year. In the practical part, when comparing the number of offenses with the population and the unemployed, it was found that they do not correlate at all. On the contrary, the fact that more men than women commit offenses has been confirmed. The established prediction of the future development of offenses confirmed the current growing trend and assumes a further increase. In the final part of the thesis, the proposed measures to reduce the number of offenses include a change in legislation or psychological counseling or greater intervention concerning the integration of risk persons into the system.

Keywords: district Šumperk, misdemeanor proceedings, offense, prevention, prognosis, statistical analysis, time series

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
2.2.1 Elementární charakteristiky	13
2.2.2 Modelování časových řad	14
2.2.3 Vyrovnávání časových řad.....	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Vymezení pojmu přestupek.....	17
3.2 Současná právní legislativa	19
3.2.1 Vybrané druhy přestupků.....	19
3.2.2 Průběh přestupkového řízení	25
3.2.3 Vybrané druhy správních trestů	30
3.3 Předchozí právní legislativa	31
3.3.1 Vybrané druhy přestupků.....	31
3.3.2 Průběh přestupkového řízení	35
3.3.3 Vybrané druhy sankcí	35
3.4 Charakteristika okresu Šumperk	37
3.4.1 Město Šumperk a Městský úřad Šumperk – přestupkové oddělení	38
3.4.2 Město Zábřeh a Městský úřad Zábřeh – přestupkové oddělení	42
3.4.3 Město Mohelnice a Městský úřad Mohelnice – přestupkové oddělení	43
4 Vlastní práce.....	45
4.1 Městský úřad Šumperk.....	45
4.1.1 Celkový počet přestupků	45
4.1.2 Celkový počet přestupků dle typu	48
4.1.3 Porovnání podílů počtu přestupků dle typu přestupku	51
4.1.4 Počty odložených a zastavených přestupků.....	52
4.1.5 Počty uložených napomenutí	54
4.1.6 Počty a výše uložených pokut.....	55
4.1.7 Počet projednaných přestupků pro obce v rámci ORP	58
4.1.8 Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků	59
4.1.9 Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků.....	61
4.1.10 Porovnání podílu počtu přestupků dle pohlaví	63
4.1.11 Počty podezřelých mladistvých v ORP	64
4.2 Městský úřad Zábřeh.....	65
4.2.1 Celkový počet přestupků	65

4.2.2	Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků	66
4.2.3	Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků.....	68
4.3	Městský úřad Mohelnice	69
4.3.1	Celkový počet přestupků	69
4.3.2	Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků v letech.....	70
4.3.3	Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků.....	72
4.4	Okres Šumperk.....	73
4.4.1	Celkový počet přestupků	73
4.4.2	Počet obyvatel v okrese a jejich srovnání s počtem přestupků.....	75
4.4.3	Počet nezaměstnaných v okrese a jejich srovnání s počtem přestupků	76
4.4.4	Srovnání počtu přestupků v jednotlivých ORP.....	78
4.5	Prognóza vývoje počtu přestupků na období 2021 – 2023	79
5	Zhodnocení a doporučení	81
6	Závěr.....	86
7	Seznam použitých zdrojů	89
8	Přílohy	92

Seznam obrázků

Obrázek 1	Poloha okresu Šumperk	37
------------------	-----------------------------	----

Seznam schémat

Schéma 1	Postup při vyřizování oznámeného přestupku (zjednodušeně)	29
-----------------	---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1	Srovnání přestupků dle předchozí a nové právní legislativy.....	34
Tabulka 2	Seznam projednávaných obcí - ORP Šumperk	41
Tabulka 3	Seznam obcí ve správním obvodu obce Zábřeh.....	43
Tabulka 4	Seznam obcí ve správním obvodu města Mohelnice	44
Tabulka 5	Počet přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020.....	46
Tabulka 6	Výše uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 – 2020	57
Tabulka 7	Celkový počet přestupků v Zábřehu v letech 2010 - 2020.....	65
Tabulka 8	Celkový počet přestupků v Mohelnici v letech 2008 - 2020.....	69
Tabulka 9	Celkový počet přestupků v okrese Šumperk v letech 2010 - 2020	74
Tabulka 10	Návrhy na snižování počtu přestupků	85

Seznam grafů

Graf 1 Počet přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	47
Graf 2 Porovnání podílů počtu přestupků dle typu v letech 2005 – 2020 v ORP Šumperk	51
Graf 3 Počty odložených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	53
Graf 4 Počet zastavených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020.....	54
Graf 5 Počty uložených napomenutí ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	55
Graf 6 Počet uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	56
Graf 7 Výše uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	58
Graf 8 Počet projednaných přestupků pro obce v letech 2005 - 2020	59
Graf 9 Počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020	60
Graf 10 Počet přestupků vs. počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020	61
Graf 11 Počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020.....	62
Graf 12 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v let. 2005 -2020 ...	63
Graf 13 Porovnání podílu počtu přestupků dle pohlaví v letech 2005 - 2020	64
Graf 14 Počet podezřelých mladistvých v letech 2005 - 2020	65
Graf 15 Celkový počet přestupků v Zábřehu v letech 2010 - 2020	66
Graf 16 Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020.....	67
Graf 17 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020	67
Graf 18 Počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020.....	68
Graf 19 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020.	69
Graf 20 Celkový počet přestupků v Mohelnici v letech 2008 - 2020.....	70
Graf 21 Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020.....	71
Graf 22 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020.....	71
Graf 23 Počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020	72
Graf 24 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v let. 2005 - 2020	73
Graf 25 Celkový počet přestupků v okrese Šumperk v letech 2010 - 2020	75
Graf 26 Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020.....	75
Graf 27 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020.....	76
Graf 28 Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020	77
Graf 29 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v let. 2005 - 2020	78
Graf 30 Srovnání počtu přestupků v jednotlivých ORP	79

1 Úvod

S pácháním přestupků se lidé bohužel setkávají poměrně často, ať se již jedná o přestupky v oblasti dopravy, na úseku majetku či týkající se občanského soužití. Dopustit se přestupku je ve srovnání s trestným činem daleko jednodušší a častější, ať už z morálního hlediska nebo z hlediska sankcí, které za něj hrozí. Avšak problematika přestupkového řízení je pro většinu populace pojmem do jisté míry neznámým. Jde o oblast, jenž je pro laickou veřejnost složitá, a proto je v diplomové práci mj. celé přestupkové řízení rovněž rozvedeno a vysvětleno.

Diplomová práce se nazývá Statistická analýza vývoje počtu a struktury přestupků v okrese Šumperk. Přestupkové téma bylo zvoleno, protože autorka diplomové práce je zaměstnána jako referentka oddělení přestupků na Městském úřadě v Šumperku, konkrétně jako zapisovatelka. Na základě svých pracovních zkušeností tak může konstatovat, že pracovní náplň je velmi rozmanitá a samotnou ji překvapilo, jak je celé přestupkové řízení složité, a nejen administrativně ale i z psychologického hlediska náročné. Se změnou právní legislativy v roce 2017 došlo ke značnému ztížení přestupkového procesu, přestupková řízení jsou složitější a v důsledku toho je množství přestupkových spisů u správních orgánů neustále se zvyšující. Z toho důvodu je zvolené téma analýzy vývoje počtu přestupků velmi aktuální a významné z pohledu vzrůstajícího trendu. Navíc v roce 2020 došlo ke zvýšení hranice částky z 5000,- Kč na 10000,- Kč u přestupků týkajících se majetku při posouzení, zda se jedná o přestupek anebo již o trestný čin. Taktéž zvýšení počtu přestupků nahrává současná celosvětová pandemie nemoci Covid-19, kdy na území České republiky byl vyhlášen nouzový stav a porušením vydaných mimořádných opatření se lidé také dopouštějí přestupků na úseku krizového zákona.

Jak již ze samotného názvu diplomové práce vyplývá, hlavní problematikou je analýza vývoje přestupků v okrese Šumperk. Cílem diplomové práce je zhodnocení vývoje počtu přestupků ve městě Šumperk s využitím metod statistické analýzy dat. Nedílnou součástí cíle práce je též srovnání s počtem přestupků projednaných na Městské úřadě v Zábřehu a v Mohelnici. Neméně důležitým cílem diplomové práce je stanovení návrhů a doporučení pro snížení počtu přestupků v okrese Šumperk.

Teoretická část diplomové práce zahrnuje důležité pojmy týkající se přestupkové problematiky. Práce obsahuje též charakteristiku okresu Šumperk a Městského úřadu v Šumperku, v Zábřehu a v Mohelnici. Praktická část zabývající se zhodnocením vývoje

počtu přestupků ve městě Šumperk v časovém úseku v letech 2005 - 2020 je zpracována pomocí metody analýzy dlouhodobých časových řad za využití statistického softwaru. Zajímavostí praktické části práce jsou způsoby vyřešení přestupků a jejich počty, údaje o výši pokut a počty přestupků dle obcí, pro které obce s rozšířenou působností projednávají přestupky na základě uzavřených veřejnoprávních smluv.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení vývoje počtu přestupků ve městě Šumperk za desetileté časové období evidovaných na přestupkovém oddělení Městského úřadu v Šumperku. Na základě analýzy je následně predikován budoucí vývoj počtu přestupků pro následující tři roky. Dalším cílem je srovnání s počtem přestupků evidovaných na Městském úřadě v Zábřehu a v Mohelnici v kontextu počtu obyvatel a míry nezaměstnanosti. Dílčím cílem diplomové práce jsou návrhy preventivních opatření a doporučení pro snížení počtu přestupků v okrese Šumperk.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce je zpracována na základě odborné literatury týkající se předchozí i současné právní legislativy. Data pro vlastní část diplomové práce jsou čerpána z databáze Českého statistického úřadu a z databáze evidovaných přestupků Městského úřadu v Šumperku, v Zábřehu a v Mohelnici. Dále jsou data týkající se přestupků projednávaných v jednotlivých obcích s rozšířenou působností taktéž poskytnuta z Krajského úřadu Olomouckého kraje. Pro analýzu počtu přestupků je zvolena metoda analýzy dlouhodobých časových řad a je realizována s využitím statistického programu IBM SPSS Statistics, v. 27.

Analýza přestupků v daných územních celcích je popsána pomocí analýzy časových řad. Konkrétně pomocí ročních časových řad, tedy časových řad intervalového typu. Nejdříve jsou popsány časové řady pomocí elementárních charakteristik jako je první diference a tempo růstu. Graficky jsou znázorněny pomocí spojnicových grafů. Následně u vybraných časových řad je určena trendová funkce pomocí metody nejmenších čtverců a je vytvořena predikce pro následující období.

2.2.1 Elementární charakteristiky

První diference

První diference je jedna z absolutních charakteristik, která porovnává jednotlivé členy časové řady. Jde o rozdíl mezi dvěma sousedními členy časové řady. Tento rozdíl vyjádříme pomocí vzorce (Hindls, 2007, str. 252-253)

$$d_{1t} = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, 4, \dots, n. \quad (1)$$

První diference popisují absolutní přírůstek nebo úbytek hodnot časové řady, které následují bezprostředně po sobě. Celkový počet prvních diferencí je $n - 1$.

Tempo růstu

Tempo růstu je koeficient růstu vyjádřený v procentech. Koeficient růstu je jedna z relativních charakteristik, která popisuje rychlost změn v časové řadě. Jde o bezrozměrnou veličinu, která se vypočítá jako podíl dvou po sobě jdoucích členů časové řady. Tento podíl je vyjádřen pomocí vzorce (Svatošová, Kába, 2008, str. 39).

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, 4, \dots, n. \quad (2)$$

Koeficient růstu je převeden na tempo růstu tak, že jej vynásobíme stem (Artl, Artlová, Rublíková, 2002, str. 14 -15).

2.2.2 Modelování časových řad

K modelování časových řad je využitý aditivní model, který lze vyjádřit předpisem (Svatošová, Kába, 2008, str. 41-42).

$$y_t = T_t + P_t + \varepsilon_t \quad (3)$$

kde T_t je trendová složka
 P_t je periodická složka
 ε_t je náhodná složka.

Trendová složka popisuje hlavní tendenci vývoje časové řady.

Periodická složka popisuje kolísání hodnot časové řady kolem hlavního vývojového trendu. Podle délky periody se periody dělí na cyklické, sezónní a krátkodobé kolísání. Cyklické kolísání představuje periody, které jsou delší než jeden rok. Sezónní kolísání je

charakteristické roční periodou a krátkodobé kolísání je charakteristické periodou kratší než jeden rok.

Náhodná složka je nesystematická a je způsobena náhodnými výkyvy časové řady, které není možné předpovídat. Jde o posloupnost nezávislých normálně rozdělených veličin s nulovou střední hodnotou a stejným rozptylem.

2.2.3 Vyrovnávání časových řad

Pro vyrovnání časových řad je použita analytická metoda. Parametry modelu jsou odhadnuty pomocí metody nejmenších čtverců. Jako možné trendové funkce jsou použity následující (Svatošová, Kába, 2008, str. 44):

$$\text{Lineární: } T_t = a + b * t \quad (4)$$

$$\text{Kvadratická: } T_t = a + b * t + c * t^2 \quad (5)$$

$$\text{Logaritmická: } T_t = a + b * \ln_t \quad (6)$$

$$\text{Inverzní: } T_t = a + b * \frac{1}{t} \quad (7)$$

Nejlepší trendová funkce je vybrána podle indexu determinace, celkového F testu vhodnosti modelu, dílčích t-testů regresních koeficientů a reziduální analýzy. Index determinace vyjadřuje podíl vysvětleného rozptylu závislé proměnné. Nabývá hodnot od 0 do 1. Vyjadřuje se v procentech. Čím je vyšší hodnota indexu determinace, tím je model lepší. Celkový F test modelu je analýza rozptylu. Aby byl odhadnutý model vhodný, je požadováno, aby p-hodnota tohoto testu byla nižší než hladina významnosti 0,05. Stejná podmínka je stanovena pro dílčí t-testy regresních koeficientů. Jejich p-hodnota, musí být nižší než zvolená hladina významnosti 0,05. Další podmínkou je ověření vlastností reziduí, tedy náhodné složky. Pomocí Shapiro-Wilkova testu je ověřeno jejich normální rozložení. Pokud jsou splněny podmínky pro F-test, t-testy a rezidua u více modelů, je zvolen ten lepší pomocí indexu determinace.

Index determinace se vypočítá dle vzorce (Svatošová, Kába, 2008, str. 47):

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - T_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2} \quad (8)$$

kde y_t je skutečná naměřená hodnota v okamžiku t

T_t je vyrovnaná hodnota odhadnutá pomocí trendové funkce

\bar{y} je průměr skutečných hodnot.

Jakmile je nalezena nejlepší trendová funkce, je odhadnuta pomocí dosazení následujících časových okamžiků hodnoty časové řady pro další časová období, tedy je vytvořena predikce.

3 Teoretická východiska

Teoretická sekce diplomové práce vychází především z odborných publikací týkající se právní legislativy upravující přestupkové řízení. Jelikož jsou počty přestupků v následující vlastní části práce analyzovány v rámci desetiletého období, musí být do teoretického úseku také zahrnuta předchozí právní legislativa, která byla v praxi užívána do 30.06.2017. Jsou zde především definovány důležité pojmy jako přestupek, druhy přestupků, průběh přestupkového řízení nebo možné sankce při uznání vinny ze spáchání přestupku. Nedílnou součástí teorie je i definice okresu Šumperk a seznámení s přestupkovými odděleními jednotlivých Městských úřadů v okrese Šumperk, konkrétně se jedná o tři obce s rozšířenou působností – Šumperk, Zábřeh a Mohelnice.

3.1 Vymezení pojmu přestupek

Bohadlo a kol. (2018, s. 42) uvádějí, že dle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je *přestupkem* společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Prášková (2017, s. 96) ve své publikaci zmiňuje, že oproti původní právní legislativě se přestupku může dopustit nejen fyzická osoba, ale i právnická či podnikající fyzická osoba.

Pod pojmem *protiprávní* stanovují Bohadlo a kol. (2018, s. 46), že musí být dán rozpor činu s právem jakožto se souhrnem právních norem. Dle autorů lze stanovit okolnosti vylučující protiprávnost, kdy se může jednat o krajní nouzi, nutnou obranu, svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně. Ve vyjmenovaných případech se tedy nejedná o přestupek, jelikož nebyla naplněna podmínka protiprávnosti, proto nelze odpovědnost za přestupek vyvozovat, jedná se o dovozené jednání, které nenaplňuje skutkovou podstatu přestupku a tím pádem není nebezpečné pro společnost. Prášková (2017, s. 96) dále uvádí, že protiprávnost je obligatorním obecným znakem každého trestného deliktu, tedy i přestupku.

Společenská škodlivost bude na místě jen tehdy, když bude porušen nebo ohrožen nějaký společenský zájem a nemusí jít jen o konkrétní reálné ohrožení, ale i o potencionální ohrožení, jak uvádí ve své publikaci Bohadlo a kol. (2018, s. 47). Prášková (2017, s. 98) ještě doplňuje, že společenská škodlivost je materiálním znakem přestupku. To znamená, že k přestupku může dojít pouze za předpokladu splnění dvou podmínek – formální (čin musí

vykazovat znaky uvedené v zákoně) a materiální (musí být v určitém minimální stupni pro společnost škodlivý).

Bohadlo a kol. (2018, s. 47-49) ve své práci vymezují další důležité pojmy jako je výraz výslovně *zákonem za přešupek označený*, kdy uvádějí, že pouze zákon může stanovit skutkové podstaty přešupků. Nelze tedy připustit definování skutkové podstaty přešupku například v nařízení vlády, vyhlášce ministerstev, ani v právních předpisech obcí a krajů. Přešupek rovněž musí vykazovat znaky stanovené zákonem, a proto orgán rozhodující o přešupku musí v odůvodnění svého rozhodnutí odůvodnit, jak byly v daném případě naplněny znaky skutkové podstaty obsažené v zákoně. Typovými znaky skutkové podstaty jsou *objekt, objektivní stránka a subjekt, subjektivní stránka*. Objektivní stránkou je porušení právní povinnosti vážící se ke konkrétně vymezenému objektu. Obligatorními znaky objektivní stránky jsou jednání, následek a vztah mezi nimi. Jednáním může být i opomenutí konání. Subjektem je pachatel, může jím být fyzická nebo právnická osoba, ale i podnikající fyzická osoba. Subjektivní stránka skutkové podstaty přešupku je zavinění, které je rozlišováno na úmyslné a nedbalostní.

V neposlední řadě se ještě Bohadlo a kol. (2018, s. 49) zabírají tím, že za přešupek lze označit pouze čin, který není trestný. Jeden skutek nelze zároveň hodnotit jako přešupek a jako trestný čin. Nikdo nemůže být obviněn z přešupku za skutek, o kterém již bylo v jiném řízení proti téže osobě pravomocně rozhodnuto. Prášková (2017, s. 105) označuje výše uvedené vymezení přešupku, tedy co přešupkem není, za negativní definici přešupku. Dále uvádí, že pokud čin naplní znaky trestného činu i přešupku, tak má přednost vždy odpovědnost za trestný čin, odpovědnost za přešupek je subsidiární.

Strakoš (2018, s. 2) hovoří o přešupku jako o veřejnoprávním deliktu správní (administrativní) povahy, kdy kromě přešupků jsou v české právní krajině rozlišovány i další veřejnoprávní delikty, a to trestné činy. Ty ztělesňují závažnou trestnou činnost jako je vražda. Naopak přešupek je výrazem drobné kriminality jako je například hrubé jednání. O přešupcích tudíž rozhodují nestranné správní orgány, zatímco o trestných činech rozhodují nestranné soudy.

Prášková (2017, s. 97) definuje *skutkovou podstatu přešupku*, kterou se rozumí souhrn jeho typových znaků, tedy vyjadřují typovou společenskou škodlivost a odlišují jednotlivé přešupky (rušení nočního klidu, ublížení na zdraví, aj.). Dále uvádí, že znaky skutkové podstaty přešupku se člení do čtyř skupin: objekt, objektivní stránka, subjekt

(pachatel), subjektivní stránka. Důležitou zmínkou je též, že skutkovou podstatu je potřeba odlišovat od pojmů skutkový děj, skutkový stav věci a skutek.

Kučerová, Horzinková (2017, s. 63) definují, že dle nové právní úpravy se zavedením jednotného pojmu „přestupek“ sjednocuje režim uplatňování odpovědnosti fyzických osob za jiný správní delikt a za přestupek a odpovědnosti právnických a podnikajících fyzických osob za správní delikty. Legální definice pojmu přestupek vychází z materiálně formálního pojetí, za předpokladu, že ke vzniku odpovědnosti za přestupek musí být naplněny všechny jeho znaky současně. Přestupkem je jen určité protiprávní jednání odpovědné osoby, které ohrožuje nebo porušuje zájem společnosti. Protiprávnost je dalším pojmovým znakem přestupku a znamená, že došlo k porušení obecně závazných předpisů nebo jiných správních aktů na úseku správního práva.

3.2 Současná právní legislativa

Současná právní legislativa nahradila předchozí zákon č. 200/1990 Sb. České národní rady o přestupcích, který vstoupil v platnost 18.05.1990 a účinnosti nabyl 01.07.1990. Zrušen byl k 01.07.2017, kdy vstoupil v účinnost právě nový *zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*, a zároveň *zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a postup v řízení o přestupku (Kučerová, Horzinková, 2017, str. 16). Zákon o některých přestupcích konkrétněji upravuje některé přestupky na různých úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze za jejich spáchání uložit.

3.2.1 Vybrané druhy přestupků

V následujících podkapitolách je pojednáváno o vybraných druzích přestupků týkajících se mimo jiné pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, dále veřejného pořádku, občanského soužití nebo majetku, jež jsou definovány v právní legislativě zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Zvolené typy přestupků byly vybrány především z hlediska počtu projednávaných přestupků v praxi, tedy jedná se o nejvíce projednávané přestupky u správních orgánů.

Přestupky proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě

Přestupky proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě jsou vymezeny v § 4 zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Jedná se o přestupky, kterých se dopustí fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že *poruší povinnost* stanovenou v nařízení nebo v *obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje*. Za porušení lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč a v případě fyzické osoby, tak lze uložit i omezující opatření (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 734).

Definičním znakem výše uvedených přestupků je skutečnost, že se jimi postihuje porušování povinností stanovených v podzákoných právních předpisech vydávaných určitým lokálním zákonodárcem. Nařízení obce vydává obec, konkrétně rada obce, pokud v dané obci není rada zřízena, tak nařízení vydává zastupitelstvo obce, a to v přenesené působnosti na základě zákona, je-li k tomu zákonem zmocněna. Naopak obecně závazné vyhlášky schvaluje na veřejném zasedání zastupitelstvo obce či kraje, tato kompetence je svěřena výhradně zastupitelstvu, jiný orgán obce či kraje nemůže zastupitelstvo nahradit (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 738). Rozdíl mezi skutkovou podstatou v nařízení a v obecně závazné vyhlášce spočívá v tom, zda takový předpis vydává obec nebo kraj v rámci přenesené působnosti anebo v samostatné působnosti. V sekci přenesené působnosti jsou vydávány nařízení a v oblasti samostatné působnosti jsou implementovány obecně závazné vyhlášky (Strakoš, 2018, s. 77).

Dále Strakoš (2018, s. 77) uvádí, že pro ukázkou nařízení obce nebo kraje lze demonstrovat, že dle § 18 odst. 1 živnostenského zákona může obec vydat nařízení, kterým vymezení místa pro nabídku a prodej zboží nebo služeb mimo provozovny k tomu určené.

Jako příklad z praxe lze zmínit, že obec může v samostatné působnosti ukládat povinnosti obecně závaznými vyhláškami, v kterých může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci, lze vykonávat pouze na místech a v čase předem určených vyhláškou, nebo může stanovit, na kterých veřejně přístupných místech v obci jsou tyto činnosti zakázány (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 738). Přesnou ukázkou může být, že obec ve své obecně závazné vyhlášce nařídí zákaz konzumace alkoholu na veřejně přístupných místech. Strakoš (2018, s. 77) zmiňuje i regulaci žebření nebo zákaz provozování pouliční umělecké veřejné produkce na veřejných prostranstvích. Pro úplnost je důležité zmínit, že přestupci, kteří se dopustí výše uvedených přestupků, nebudou mít čin zapsaný v centrálním registru evidence přestupků, jelikož nepodléhají zápisu do evidence.

Přestupky proti veřejnému pořádku

§ 5 zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích jsou upraveny přestupky proti veřejnému pořádku. Jedná se o přestupky způsobené fyzickou osobou, jež neuposlechne výzvy úřední osoby nebo zneváží její postavení při výkonu její pravomoci; maří vykázaní ze společného obydlí; poruší noční klid; vzbudí veřejné pohoršení; znečistí, poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství; úmyslně zničí, poškodí nebo zakryje orientační značení; poruší podmínky na ochranu veřejného pořádku při konání společenských akcí; má při konání sportovního utkání obličej zakrytý způsobem znemožňujícím identifikaci. Přestupky způsobené právnickou nebo podnikající fyzickou osobou mohou být porušení nočního klidu; znečištění, poškození nebo neoprávněně zabránění veřejného prostranství; zničení, poškození nebo zakrytí orientačního značení; porušení podmínek na ochranu veřejného pořádku při konání společenských akcí. Dobou nočního klidu je myšleno časové období od večerní dvacáté druhé hodiny do ranní šesté hodiny. Za výše uvedené přestupky lze uložit pokuty v rozmezí stanovených zákonem, kdy nejnižší pokuta je stanovena až do výše 5 000 Kč a nejvyšší pokuta až do výše 75 000 Kč. Fyzická osoba může být potrestána i omezujícím opatřením (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 750). Tyto přestupky projednávají obecní úřady a v případě pravomocného shledání viny se zapisují do evidence přestupků (Strakoš, 2018, s. 90).

Přestupky proti veřejnému pořádku bývají v praxi řešeny poměrně často, jelikož chrání veřejný pořádek, který bývá často narušován opakovaně osobami se špatným sociálním zázemím a návyky, či recidivisty anebo výjimečné případy osob, které neúmyslně zaberou neoprávněně veřejné prostranství. Pojem veřejný pořádek může být definován jako souhrn právních, etických a společenských pravidel, jejichž zachování podle panujících obecných názorů je podmínkou klidného a spořádaného soužití lidí na veřejnosti (Strakoš, 2018, s. 89).

Za úřední osoby jsou považovány soudci, státní zástupci, prezident ČR, poslanci a senátoři Parlamentu ČR, členové vlády ČR, členové zastupitelstva, úředníci územní samosprávy nebo státní správy, příslušníci ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru nebo strážníci obecní policie, dále i soudní exekutoři, notáři jako soudní komisaři, finanční arbitři aj. Znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci je s novým zákonem nově samostatně postihováno. Jeho cílem je ochrana zájmu na udržení vážnosti a autority úředních osob, jelikož jsou v každodenní styku s veřejností a často čelí urážkám nebo napadání ze strany klientů (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 756). De facto jde o to, aby jednání s úřední

osobou bylo, pokud možno, kultivované a důstojné. Po zařazení výše uvedeného přestupku do zákona se stal terčem kritiky s obavou, že by mohl být zneužíván, avšak jeho skutková podstata nevytváří z úřední osoby tzv. nadčlověka, ale snaží se napomoci efektivnějšímu průběhu jednání s problémovými klienty, kteří se domnívají, že si mohou dovolit cokoli (Strakoš, 2018, s. 97).

Co se týče nočního klidu a jeho porušení, tak lze zmínit dva příklady z praxe, kdy v případě konání soukromého večírku v bytě panelákového domu po desáté hodině večerní s příliš hlasitou hudbou rušící obyvatele okolních bytů, tak v tomto případě se jedná o rušení nočního klidu. Naopak v případě, že v bytě kňučí, štěká, vyje pes a tím ruší sousedy, tak se nejedná o rušení nočního klidu, jelikož jak stanovuje občanský zákoník zvíře je živý tvor, a tudíž jsou jeho hlasité projevy považovány za přirozený projev, kterým reaguje na kolemjdoucí, rušivé elementy či samotou (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 759).

V neposlední řadě je ještě důležité zmínit, že v případě veřejného pohoršení musí dojít k naplnění tří znaků současně, a to musí se stát veřejně, musí pohoršit více než dvě osoby a musí být v rozporu s mravností, na které se společnost shoduje (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 760). Jedná se o nejsložitější přestupek z hlediska dokazování, jelikož samotný pojem veřejné pohoršení není v zákoně definován. Ale všeobecně lze uvést pár příkladů, které vyvolají veřejné pohoršení, a to močení, obnažování nebo narkomanií na veřejných místech (Strakoš, 2018, s. 111).

Přestupky proti občanskému soužití

Přestupky proti občanskému soužití jsou spolu s přestupky proti majetku nejvíce zastoupenou složkou v přestupkové praxi. Občanské soužití mezi lidmi je často problematické a nejedná se jen o rodinné vztahy, ale především sousedské spory jsou nejčastějšími oznamovanými přestupky. Legislativně jsou ukotveny v § 7 *zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*, který říká, že přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jinak hrubě urazí; jinému ublíží na zdraví; vyhrožuje újmou na zdraví; jiného nepravdivě obviní z přestupku nebo se vůči jinému dopustí schválnosti nebo jiného hrubého jednání. Také právnická osoba se může dopustit přestupku, a to tak, že jinému ublíží na cti zesměšněním nebo jinak ho hrubě urazí; jiného nepravdivě obviní z přestupku nebo se vůči jinému dopustí schválnosti či jiného hrubého jednání. Za vyjmenované přestupky lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč, pokud

by se jednalo o opakované sankcionování, tak lze uložit pokutu až do výše 30 000 Kč. Opět i zde platí pravidlo, že fyzické osobě může být uloženo omezující opatření a zapisují se do centrální evidence přestupků v případě pravomocného shledání viny (Strakoš, 2018, s. 136).

Jedná se především o přestupky, které reagují na *konfliktní situace v mezilidských vztazích*, mohou to být hádky mezi příbuznými, šikana, pomluvy, vyhrožování či velmi časté sousedské spory. Občanské soužití lze označit za souhrn pravidel chování lidí, jejichž zachování je podle obecného názoru nutnou podmínkou spořádaného a harmonického soužití, pokud někdo tato pravidla nedodržuje, porušuje tím občanské soužití. V procesu přestupkového řízení v sekci § 7 je jedna podstatná výjimka, kdy přestupky týkající se slovních urážek lze projednat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Pokud dojde k přestupku mezi osobami blízkými, tak je také potřeba souhlas postižené osoby. Osobou blízkou je dle zákona příbuzný v řadě přímé (rodič, dítě, prarodič, vnuk), sourozenec, manžel nebo partner, ale i osoby v poměru rodinném (strýc, teta, bratranec, neteř) a v poměru obdobném (druh, družka, snoubenci, poručník, pěstoun) (Strakoš, 2018, s. 135).

Zvláštní specifickou sekci v § 7 je tzv. ublížení na cti, lidově řečeno slovní urážky. Zesměšněním nebo urážkou v obecné rovině rozumíme jakýkoliv akt, který si klade za cíl ponižít důstojnost či vážnost člověka v očích ostatních. Urážkou nemusí být jen ústní sdělení, ale i písemné či elektronicky – mailem, sociální sítě atd. (Strakoš, 2018, s. 140).

Podstatnou změnou oproti původní právní úpravě je, že se přestupek zásadně projednává z moci úřední. Před zahájením však musí správní orgán získat *souhlas se zahájením řízení* o přestupku od postižené osoby, tedy osoby, jíž bylo ublíženo na cti, a to na základě předem zaslané výzvy k souhlasu, na kterou osoba musí do třiceti dnů ode dne doručení zareagovat, pokud chce daný paragraf projednat. Pokud dojde k podání souhlasu, tak se správní orgán ještě musí po zahájení řízení pokusit usmířit obě znesvářené strany zpravidla při ústním jednání. V případě, kdy obě strany přistoupí ke smíru, tak je řízení usnesením zastaveno (Strakoš, 2018, s. 137).

Pojem ublížení na zdraví rozumí takový stav, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje po delší dobu obvyklý způsob života poškozeného, který vyžaduje lékařské ošetření. Pouze odborná vyjádření lékaře jsou důkazy v přestupkovém řízení (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 790-791).

Přestupky proti majetku

Přestupky týkající se majetku jsou dle statistiky bohužel také hojně zastoupeny. Tvoří hned po přestupcích podle zákona o silničním provozu druhou nejpočetnější skupinu přestupků páchaných na našem území (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 811). Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem je stanoven dle výše majetkové škody. Ta byla mnoho let stanovena na hranici do výše 5 000 Kč. Na podzim roku 2020 došlo ke změně a hranice se zvýšila dvojnásobně, a to na částku 10 000 Kč. Majetkové přestupky jsou uzákoněny v § 8 zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích a patří mezi ně fyzickou, právnickou či podnikající fyzickou osobou způsobené škody na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem či zničením nebo poškozením (i pouhý pokus je trestný a odpovědný je též organizátor, návodce nebo pomocník); dále pokud neoprávněně užívá cizí majetek; přisvojí si cizí věc nálezem; ukryje, užívá nebo na sebe či jiného člověka převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou. Přestupci lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, v případě recidivy i do výše 70 000 Kč a omezující opatření lze uložit pouze fyzické osobě. Vzhledem ke své v praxi se hojně vyskytující skupině deliktů jsou také předmětem zápisu do evidence přestupků (Strakoš, 2018, s. 162).

Majetkem rozumíme souhrn všech věcí, které patří určité osobě a věcmi vše, co je rozdílné od osoby a co slouží potřebě lidí. Může se jednat o věci hmotné (stůl), nehmotné (know-how), movité (auto), nemovité (dům), aj. Předmětem útoku bývají cizí věci nebo jiné majetkové hodnoty. Významným kritériem k určení toho, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin, je výše způsobené škody. Škoda je újma vyjádřitelná v penězích a v případě přestupků se jedná jen pouze o majetkovou škodu. V případě přestupku se hovoří o bagatelní drobné kriminalitě, proto bude-li škoda dosahovat částky 5 000 Kč, je dán důvod k tomu, věc řešit jako trestný čin. Pokud by došlo k přestupku na majetku mezi osobami blízkými, tak k jeho projednání je potřeba souhlas se zahájením řízení osoby, již byla způsobena škoda (Strakoš, 2018, s. 162).

Objektem krádeže může být pouze cizí věc nepatřící do vlastnictví konkrétní osobě či osob, tudíž se například manžel nemůže dopustit krádeže vůči manželce na věci, která spadá do jejich společného jmění. To i v případě rozvodového řízení, kdy jejich společné jmění dosud nebylo vypořádáno. Příkladem zpronevěry může být, když osoba pověří jinou osobu nákupem určité konkrétní věci a svěří jí peníze na danou věc a osoba, jež peníze obdržela, tak si peníze ponechá pro své vlastní potřeby a věc nezakoupí. Zpronevěru lze spáchat ve

stádiu pokusu. Nejčastější demonstrací podvodu v praxi jsou internetové prodeje bazarových věcí, kdy pachatel inseruje neexistující zboží nebo po zaplacení zašle zboží jiné, i u podvodu je možné spáchání ve stádiu pokusu. Zničením cizí věci je myšleno její trvalou devastaci, kterou již nelze opravit. Poškozením cizí věci rozumíme jednání, v jehož důsledku došlo k ničivému působení na podstatu věci a vzniku závady, ale vada je opravitelná. Neoprávněným užíváním cizího majetku je myšleno to, že pachatel si trvale nepřisvojil cizí majetek, ale bez souhlasu vlastníka ho po přechodnou dobu užívá (Strakoš, 2018, s. 172).

Občanský zákoník výslovně uvádí, že ztracenou věc vrátí nálezce tomu, kdo ji ztratil. Pokud nastane situace, kdy nelze zjistit, kdo je vlastníkem nalezené věci, tak nálezce oznámí nález obci, na jejímž území k nález došlo, bez zbytečného odkladu (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 163). Pokud tak nálezce neučiní, dopustí se přestupku přisvojení si cizí věci nálezem.

3.2.2 Průběh přestupkového řízení

Velmi důležitou součástí zpracování a vyřízení přestupku je především celé přestupkové řízení a jeho průběh. Se začátkem platnosti nové právní legislativy došlo ke značnému ztížení celého průběhu přestupkového procesu. Obviněný získal daleko více práv, do jisté míry je obtížnější sankcionovat uložením správní pokuty osoby, které se nedostaví k ústnímu jednání, tím je celé řízení protahováno a jeho vyřízení déle trvá. Proto je v současné době situace u většiny správních orgánů obdobná, tedy nárůst množství přestupků „ležících na stole“ enormní a není snadné se s nimi vypořádat. Celý přestupkový proces je značně složitý, a proto v následujících odstavcích jsou zmíněny nejdůležitější pojmy, které se v přestupkové praxi nejčastěji vyskytují.

Bohadlo a kol. (2018, s. 358) uvádí, že dle § 60 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je správním orgánem příslušným k řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností. Zároveň zůstává příslušnost k projednání vybraných přestupků pro všechny obce základního typu, které však mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu o přenosu působnosti pouze k výkonu celého rozsahu přestupkové agendy, a to pouze právě s obcí s rozšířenou působností nebo s obcí s pověřeným obecním úřadem. Důležitým bodem v § 62 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je, že přestupek je vždy projednáván místně příslušným správním orgánem, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán (Bohadlo a kol., 2018, s. 366).

Prášková (2017, s. 276) charakterizuje *řízení o přestupcích* jako zákonem upravený postup správních orgánů, který má za úkol zjistit, zda byl skutek spáchán a kdo jej spáchal, posoudit právní kvalifikaci skutku a uložit pachateli podle zákona správní trest, pokud jej shledá vinným. Právní normy upravující postup v řízení jsou součástí tzv. přestupkového práva procesního. Dále v díle ještě upřesňuje, že řízení o přestupcích upravuje především část třetí „Řízení o přestupcích“ zákona o přestupcích, dále zákon č. 500/2004 Sb., správní řád a některé zvláštní zákony – například zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích.

Oznamování přestupků zpravidla zasílají správním orgánům Policie ČR nebo obecní policie, výjimečně i Ministerstvo spravedlnosti ČR či v případě zjištění, že se přestupek stal na jiném území jiné obce, tak postoupí správní orgán příslušnému správnímu orgánu oznámený přestupek. Občan však může také přijít k správnímu orgánu a oznámení přestupku osobně učinit na místě, kde je vše potřebné sepsáno a většinou ještě zasláno k došetření na Policii ČR.

Kučerová, Horzinková (2017, s. 357) vymezují dle § 68 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, že *účastníkem řízení* je vždy obviněný, poškozený (po uplatnění nároku na náhradu škody) a vlastník věci, která může být nebo byla zabráná. Obviněným z přestupku se stává podezřelý tehdy, jakmile vůči němu správní orgán učiní první úkon v řízení. Prášková (2017, s. 297-298) definuje obviněného jako klíčovou osobu v řízení, bez které nelze řízení vést. Obviněný má právo na obhajobu, což v širokém slova smyslu znamená, aby se nejen hájil, ale i snížil či vyvrátil svoji odpovědnost, dosáhl zjištění všech skutečností na svou obranu nebo dosáhl upuštění od trestu nebo jeho zmírnění. Obviněný má řadu dalších práv vyjmenovaných v zákoně, mj. právo navrhnout důkazy, účastnit se vždy ústního jednání nebo po zahájení řízení nahlížet do spisu. Důležitým bodem v § 69 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je, že dokud není pravomocným rozhodnutím o přestupku vyslovena vina, tak se na obviněného pohlíží jako na nevinného. Jakékoli pochybnosti o vině jsou důvodem pro to, aby správní orgán rozhodl ve prospěch obviněného. Platí zde presumpce neviny (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 367).

Specifickou postavou v přestupkové řízení je *osoba přímo postižená spácháním přestupku* definovaná v § 71 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Jedná se o osobu, jež má v řízení, k jehož zahájení nebo pokračování dala souhlas, právo na vyrozměnění o zahájení řízení, právo nahlížet do spisu či právo na oznámení rozhodnutí aj. (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 381). V ojedinělých případech, kdy se jedná

o osoby blízké či došlo ke slovním urážkám, musí být postižené osobě zaslána výzva k souhlasu se zahájením řízení, pokud dojde k podání souhlasu, tak se postižený stává osobou přímo postiženou spácháním přestupku a získává výše uvedená práva a mnoho dalších v řízení.

Před zahájením řízení může dojít k situaci, kdy správní orgán po prostudování oznámeného přestupku dojde k závěru, že nelze řízení zahájit, jelikož tomu brání některá důležitá vyjmenovaná okolnost ustanovená v § 76 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (Bohadlo a kol., 2018, s. 434). Může se jednat o případ, kdy došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení, podezřelý v době spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku nebo podezřelý zemřel. Prášková (2017, s. 327) ještě zmiňuje, že před zahájením řízení může správní orgán využít institut podávání vysvětlení, který je potřebný k prověření a upřesnění okolností či nejasností v oznámení přestupku. Laicky řečeno, si správní orgán pozve potřebnou osobu, jíž se přestupek týká, k *podání vysvětlení*, kde se následně dotazuje pozvané osoby za účelem doplnění celistvosti přestupku.

Důležitým krokem v přestupkovém řízení je *zahájení řízení z moci úřední*, kdy je celý přestupkový proces započat. Dle § 78 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je zahájeno nejčastěji doručením oznámení o zahájení řízení (Bohadlo a kol., 2018, s. 451). Prášková (2017, s. 336) uvádí, že zahájeno řízení může být i ústním vyhlášením na místě. V mnoha případech po zahájení řízení následuje nařízení *ústního jednání*, kdy jsou pozváni především účastníci řízení (obviněný, poškozený), dále osoba přímo postižená spácháním přestupku a případně možní svědci přestupku, kteří by mohli podat svědeckou výpověď. Účastníci řízení i osoba přímo postižená mohou být přítomni výslechu svědků a svých vzájemných výpovědí a mohou sobě navzájem i svědkům klást otázky. Podle autorky odborné publikace je význam ústního jednání spatřován mj. v přítomnosti obviněného, v uplatňování jeho procesních práv, je provedeno dokazování a mohou se vyjasnit rozpory ve skutkových zjištěních. Plní též výchovnou a preventivní funkci.

Po vyhodnocení všech důkazů a získaných podkladů v celém přestupkovém spise může vydat správní orgán rozhodnutí. Ne vždy je obviněný uznán vinným. V případě, že správní orgán se usnese na tom, že je obviněný nevinný, tak vydá usnesení o zastavení řízení. Možností, proč je řízení zastaveno, je dle § 86 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, vícero. Může nastat i situace, kdy obviněný během řízení zemře

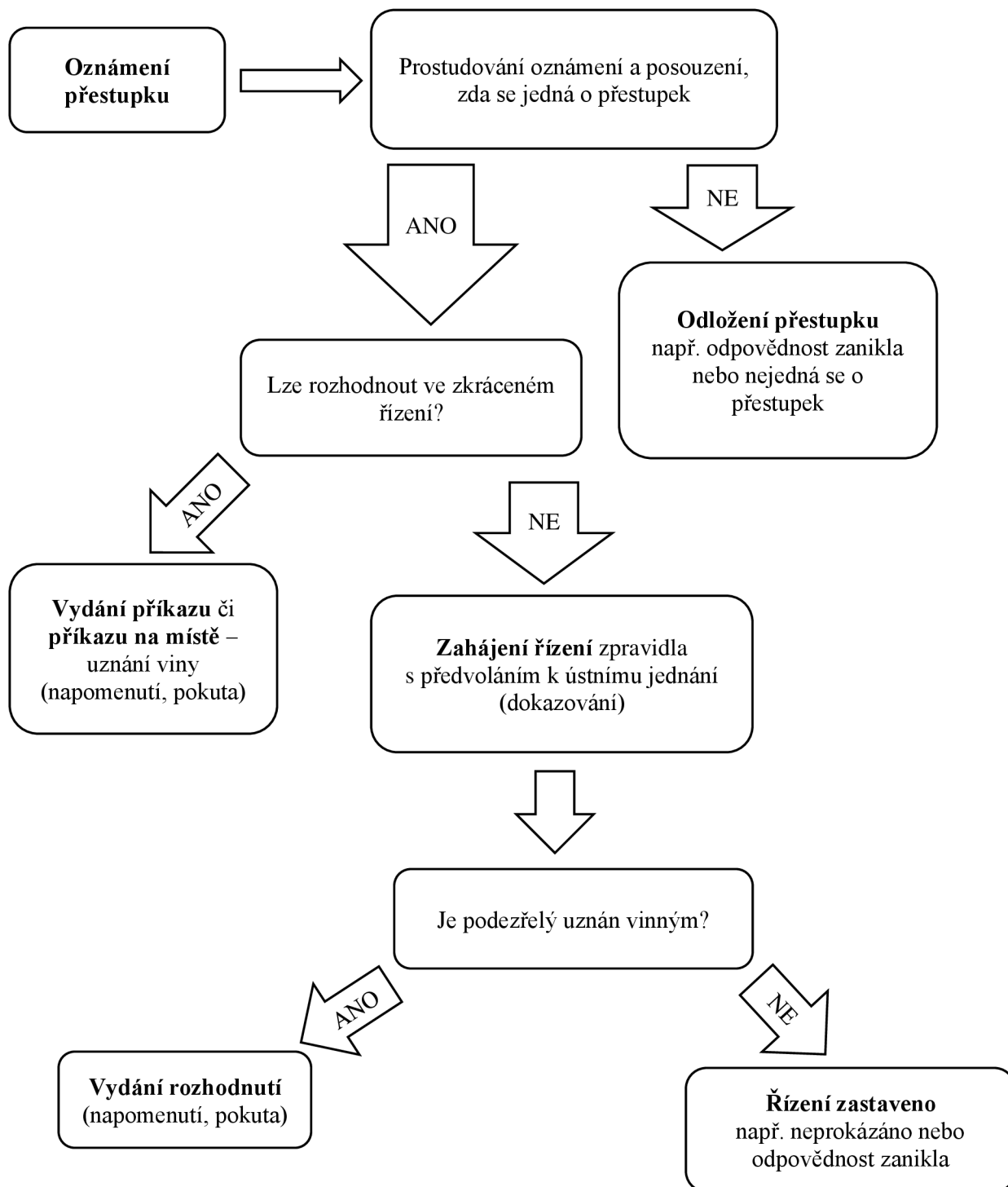
nebo správní orgán nestihne přestupek v určené lhůtě projednat a odpovědnost za přestupek zanikne (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 519).

V případě, že je obviněný uznán vinným, tak správní orgán vydá *rozhodnutí o přestupku*, které obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků o odvolání (Bohadlo a kol., 2018, s. 540-543). Prášková (2017, s. 372) definuje dle zákona, že výroková část musí obsahovat popis skutku s označením místa, času a způsobu spáchání. Nejčastějšími tresty uloženými správními orgány bývají napomenutí a finanční pokuty. Ty jsou podrobněji rozebrány v následujících podkapitolách.

Jako poslední za zmínku stojí zvláštní forma rozhodnutí specifikovaná v § 90 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jedná se o *tzv. příkaz* - zvláštní formu rozhodnutí ve zkráceném řízení. Pokud správní orgán po prostudování oznámeného přestupku dospěje k závěru, že má veškeré potřebné podklady pro vydání rozhodnutí a je si jistý vinnou obviněného, tak může vydat okamžitě příkaz, který se zpravidla zasílá poštou obviněnému. Příkazem může správní orgán uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 562). Prášková (2017, s. 336) také ve své publikaci zmiňuje, že doručením příkazu obviněnému je zahájeno řízení o přestupku. Dále lze ještě ve zkrácené formě vydat napomenutí či pokutu příkazem na místě. Dále v odborné publikaci cituje odstavec 1 a 2 výše uvedeného paragrafu, který specifikuje případy, kdy nelze příkazem rozhodnout, a to mj. pokud se jedná o mladistvého obviněného nebo nesvéprávnou osobu.

Zjednodušeně je celý postup při zpracování oznámeného přestupku uveden v následujícím schématu (Schéma 1).

Schéma 1 Postup při vyřizování oznámeného přestupku (zjednodušeně)

Zdroj: vlastní zpracování dle zák. č. 250/2016 Sb.

3.2.3 Vybrané druhy správních trestů

§ 35 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ustanovuje, že za přestupek lze uložit správní trest *napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci* nebo *náhradní hodnoty* či *zveřejnění rozhodnutí o přestupku* (Bohadlo a kol., 2018, s. 244). Termín správní trest byl zvolen v nové právní legislativě namísto předchozího termínu sankce. Má vhodněji vyjadřovat trestní povahu hrozící a ukládané sankce (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 202). Podle Práškové (2017, s. 198) lze správním trestem rozumět opatření státního donucení, kterým se působí újma pachateli za spáchaný přestupek. Správní trest je ukládán v případě shledání viny obviněného z přestupku příslušným správním orgánem. Nejčastěji vydávaným správním trestem správním orgánem je napomenutí nebo pokuta. Zásady a podmínky ukládání správních trestů vyplývají jednak z obecné části zákona o odpovědnosti za přestupky a u jednotlivých druhů přestupků ze zvláštních zákonů. Správní trest lze uložit samostatně či spolu s jiným správním trestem, jedinou výjimku tvoří napomenutí, které nelze uložit spolu s pokutou (Kučerová, Horzinková, s. 206).

Napomenutí

Bohadlo a kol. (2018, s. 292) ve své publikaci uvádějí, že napomenutí je nejmírnějším správním trestem, má působit výchovně při trestání pachatelů přestupků vykazujících nižší míru společenské škodlivosti. Avšak § 45 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, vysloveně přikazuje správnímu orgánu, že při ukládání *napomenutí* musí upozornit pachatele na důsledky protiprávního jednání, pokud by se i v budoucnu dopouštěl podobného jednání. Prášková (2017, s. 203) upřesňuje, že předchozí zmíněné upozornění pachatele na důsledky případného podobného jednání v budoucnosti je na rozdíl o předchozí právní legislativy nově upraveno a právně zakotveno. Dle Kučerové, Horzinkové (2017, s. 247) je napomenutí prostředkem morálního odsouzení pachatele používaného při rozhodování o nejméně závažných přestupcích. Napomenutí lze uložit jak v rozhodnutí, tak i ve formě příkazu či příkazu na místě (Bohadlo a kol., 2018, s. 293).

Pokuta

Pokuta je nejtypičtějším a nejfrekventovanějším správním trestem, který se za přestupek ukládá. § 46 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich,

ukládá, že její rozpětí je stanoveno zákonem a zpravidla bývá splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, výjimečně může správní orgán stanovit lhůtu jinou (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 250). Prášková (2017, s. 204) pokutu definuje jako peněžitý trest, který je zároveň univerzálním a tradičním správním trestem. Pokutu lze uložit pouze za přestupek, jež stanoví zvláštní zákon, který zpravidla uvádí obecně maximální horní hranici pokuty, kterou lze uložit (Kučerová, Horzinková, 2017, s. 251). Pokuty jsou dle zákona příjmem rozpočtu obce nebo kraje, který pokutu uložil. Na rozdíl od napomenutí je pokuta újmou nikoliv morální, ale újmou majetkovou. Má funkci nejen preventivní, ale i nezanedbatelnou funkci represivní. Pokutu je možné uložit, jak standardním rozhodnutím, tak i příkazem či příkazem na místě s využitím příkazového bloku (Bohadlo a kol., 2018, s. 296). Dle Kučerové, Horzinkové (2017, s. 253) je možné pokutu uhradit ve splátkách či platbu odložit dle daňového zákona. Odložením se rozumí odsunutí splatnosti pokuty na pozdější dobu stanovením náhradní lhůty pro zaplacení.

3.3 Předchozí právní legislativa

Diplomová práce je zaměřena v praktické části na statickou analýzu vývoje přestupků v okrese Šumperk za desetiletý časový úsek. Během tohoto období však došlo ke změně zákona týkajícího se přestupků, a proto je důležité zmínit i předchozí právní legislativu, která byla zrušena k 01.07.2017. Většinu analyzovaného časového období tedy tvoří přestupky uzákoněné v předcházejícím zákoně. Jedná se o *zákon č. 200/1990 Sb., České národní rady o přestupcích*, který vstoupil v účinnost 01.07.1990, na území České republiky platil dlouhých 27 let. Oproti novému zákonu bylo vše podstatné potřebné pro projednávání přestupků uzákoněné v jedné právní legislativě. V zákonu č. 200/1990 Sb., České národní rady byl vymezen mj. pojem přestupek, podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy přestupků, druhy a výše sankcí a postup v řízení o přestupku.

3.3.1 Vybrané druhy přestupků

Černý a kol. (2005, s. 25) uvádějí, že dle zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích je pojem *přestupek* zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek označeno v tomto nebo v jiném zákoně a nejde-li o trestný čin či jiný správní delikt. Dále definují, že aby byla určena odpovědnost za přestupek, tak je nutné určení základních znaků, a to protiprávní jednání uvedené v přestupkovém zákoně či v jiném

zákoně, spolu s určitou sankcí příslušné k projednání správním orgánem a zaviněné protiprávní jednání i z nedbalosti, pokud některý zákon výslovně nestanoví, že zavinění musí být úmyslné.

Nejvíce projednávaných přestupků dle starého zákona jsou přestupky zakotvené v § 47, § 49 a § 50. Jedná se o přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku. V následujících podkapitolách jsou jednotlivé přestupky stručně definovány a vymezeny základní znaky a informace o nich.

Přestupky proti veřejnému pořádku

Přestupky proti veřejnému pořádku jsou v přestupkové praxi méně zastoupeny než kupříkladu přestupky proti majetku, ale i přesto stojí za zmínku, jelikož jejich počet v celkové statistice není vůbec zanedbatelný.

Červený a kol. (2011, s. 113) citují § 47 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích, který definoval, že přestupku se dopustí ten, kdo neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, dále poruší noční klid, vzbudí veřejné pohoršení, znečistí nebo poškodí veřejné prostranství, úmyslně zničí, poškodí nebo jinak znehodnotí turistickou značku či jiné orientační značení, neoprávněně založí skládku, poruší veřejný pořádek při konání veřejných tělovýchovných, sportovních nebo kulturních podniků a jako návštěvník těchto akcí má zakrytý obličej tak, že je těžké jej identifikovat. Za výše uvedené přestupky byly různé finanční sankce, všeobecně lze zmínit, že nejnižší hranice byla až do výše 5 000 Kč a nejvyšší až do výše 50 000 Kč.

Červený, Šlauf (2006, s. 110) definují *veřejný pořádek* jako souhrn pravidel chování na veřejnosti. Tento souhrn je tvořen pravidly obsaženými v právních normách a pravidly chování jejichž zachování je nezbytnou podmínkou klidného a spořádaného společenského soužití a ve veřejném zájmu.

Kučerová, Horzinková (2011, s. 216) vysvětlují, že ustanovení poskytuje ochranu veřejného pořádku jako hodnotě, jež přesahuje individuální zájmy jednotlivců a ještě doplňují, že skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku jsou řazeny k nejzávažnějším protiprávním jednáním, které mohou mít zásadní negativní dopad na výkon veřejné moci, jež je spojeno s nemalými ekonomickými a personálními náklady pro obce či stát.

Přestupky proti občanskému soužití

Přestupky proti občanskému soužití byly uzákoněny § 49 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích a jsou zde zahrnuty přestupky týkající se ublížení na cti uražením či vydáním v posměch, dále ublížení na zdraví z nedbalosti, úmyslného vyhrožování újmou na zdraví, drobného ublížení na zdraví, nepravdivého obvinění z přestupku, schválností či jiného hrubého jednání. V paragrafu jsou zmíněny i přestupky týkající se práv národnostních menšin a za přestupky bylo možné uložit pokuty v různých vyšších, kdy nejnižší hranice byla tvořena do výše 5 000 Kč a nejvyšší do částky 20 000 Kč (Kučerová, Horzinková, 2011, s. 242-243).

Dle Horzinkové, Kučerové (2011, s. 243) vyplývá ze samotného názvu přestupků, že objektem jejich skutkové podstaty je občanské soužití a jeho narušení představuje obligatorní znak všech uvedených skutkových podstat. Toto narušení je trestáno tehdy, dojde-li k negativnímu zasažení občanského soužití jednáním určité intenzity.

Červený a kol. (2011, s. 121) zmiňují, že přestupek týkající se ublížení na cti uražením či vydáním v posměch chrání čest fyzické osoby a může být spáchán jak slovním či písemným výrokem, tak i posunkem, vyobrazením nebo fyzickým napadením, nedojde-li k ublížení na zdraví. Dále uvádí, že zesměšňující či urážlivý výrok, popř. jiný skutek, byl vyřčen osobou, která si je vědoma toho, že jím ublížil na cti.

Červený, Šlauf (2006, s. 117) citují ze zákona, že některé přestupky týkající se občanského soužití mohou být projednány jen na základě návrhu. Týká se to přestupku ublížení na cti a pak vybraných přestupků páchaných mezi osobami blízkými, jako např. ublížení na zdraví z nedbalosti, vyhrožování újmou na zdraví nebo jiným hrubým jednáním. *Návrh* v přestupkovém řízení lze stručně vysvětlit jako projednání daného přestupku pouze na návrh postižené osoby podaného nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o přestupku dozvěděl (Červený, Šlauf, s. 144).

Přestupky proti majetku

§ 50 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích, definuje přestupky proti majetku, které jsou jedny z nejčastějších. Jedná se o úmyslné způsobení škody na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením a pokusu o to; úmyslné neoprávněné užívání cizího majetku nebo přisvojení si cizí věci nálezem; úmyslné ukrytí

nebo na sebe či jinou osobu převedení věci, která byla získána přestupkem. Výše pokuty za uvedené přestupky proti majetku byla stanovena horní hranicí do částky 15 000 Kč (Červený a kol., 2011, s. 125).

Kučerová, Horzinková (2011, s. 261) specifikují, že společným objektem přestupků proti majetku je vlastnictví, resp. *majetek*, jehož ochrana je omezena na určité typy jednání a k možnosti postihu zákon vyžaduje úmyslné zavinění. Dále uvádějí, že základním rozlišovacím kritériem pro posouzení, zda se jedná o přestupek či trestný čin, je výše způsobené škody na cizím majetku. Šlauf, Červený (2006, s. 122) upřesňují, že tato výše způsobené škody je stanovena na částku 5 000 Kč, tedy všechny škody v této částce a vyšší je již trestným činem.

Šlauf, Červený (2006, s. 121) vymezují, že tímto ustanovením je chráněn každý majetek před jeho úmyslným poškozováním. Kučerová, Horzinková (2011, s. 216) ještě doplňují, že pokud dojde k přestupku proti majetku mezi osobami blízkými lze jej projednat pouze na návrh postižené osoby, jíž byla způsobena majetková škoda.

V následující tabulce je názorně uvedeno srovnání nejčastějších přestupků dle předchozí a stávající právní legislativy (Tabulka 1).

Tabulka 1 Srovnání přestupků dle předchozí a nové právní legislativy

Nejčastější přestupky	Zák. č. 200/1990 Sb.	Zák. č. 251/2016 Sb.
Proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě	§ 46	§ 4
Proti veřejnému pořádku	§ 47	§ 5
	<i>Proti občanskému soužití</i>	
Zesměšnění, hrubé urážky	§ 49/1a)	§ 7/1a)
Ublížení na zdraví	§ 49/1b)	§ 7/1b)
Vyhrožování ublížením na zdraví	§ 49/2a)	§ 7/1c)1
Dopuštění se schválnosti	§ 49/2c)	§ 7/1c)3
Dopuštění se jiného hrubého jednání	§ 49/2d)	§ 7/1c)4
	<i>Proti majetku</i>	
Krádež	§ 50/1a)	§ 8/1a)1
Zničení, poškození	§ 50/1d)	§ 8/1a)4

Zdroj: vlastní zpracování dle zák. č. 200/1990 Sb. a zák. č. 251/2016 Sb.

3.3.2 Průběh přestupkového řízení

Černý a kol. (2005, s. 27) definují přestupkové řízení jako zvláštní druh správního řízení, kdy se jedná o souhrn právních norem vymezujících postavení subjektů daného řízení, jejich práva a povinnosti a jejich prostřednictvím se řídí proces projednávání a vyřizování přestupků.

Přestupkové řízení bylo dle starého zákona započato přípravným řízením, kdy jeho účelem bylo zjistit, zda jsou dány zákonné podmínky pro zavedení řízení a začínal *oznámením* přestupkovému orgánu o podezření ze spáchání přestupku (Černý a kol., 2005, s. 45). Poté se přestupky projednávaly z úřední povinnosti, jedinou výjimku tvořily návrhové přestupky projednávané jen na návrh osoby, jež byla přestupkem postižena, a zahajovalo se v případě, že správní orgán věc neodložil nebo neshledal důvod pro postoupení jinému orgánu. Tímto krokem se přípravné řízení dostalo do fáze nalézací. Dle starého zákona se za účastníky řízení považovaly – obviněný, poškozený, vlastník věci, která může či byla zabráněna a navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení (Kučerová, Horzinková, 2011, s. 351).

V rámci přestupkového řízení předvolával správní orgán účastníky řízení k *ústnímu jednání*, kde probíhaly výpovědi předvolaných a dokazování. Následně se správní orgán dostal do fáze rozhodovací, kdy mohlo dojít k zastavení řízení či rozhodnutí o vinně. Zastavení řízení mohlo nastat např. z důvodu, že odpovědnost za přestupek zanikla nebo skutek obviněný nespáchal. V případě rozhodnutí o vinně musel správní orgán vydat *rozhodnutí*, které muselo obsahovat výrok s popisem skutku a s označením místa a času spáchání přestupku, vyslovení viny, druh a výměru sankce, dále odůvodnění a poučení o opravném prostředku (Červený a kol., 2011, s. 160).

Přestupek bylo možné projednat i v *blokovém řízení* s uložením pokuty. Jednodušší formou vyřízení přestupku bylo příkazní řízení, jestliže nebylo pochybnosti o vině přestupce, tak byl vydán *příkaz* o uložení napomenutí nebo pokuty (Červený, Šlauf, 2006, s. 87).

3.3.3 Vybrané druhy sankcí

Za přestupek bylo možné uložit sankce: *napomenutí, pokuty, zákazu činnosti a propadnutí věci*. Sankci šlo uložit jak samostatně, tak i s jinou sankcí, avšak napomenutí a pokuta se vzájemně vylučovaly a bylo též možné, že pokud k nápravě pachatele postačovalo samotné projednání přestupku, od uložení sankce upustit (Červený, Šlauf, 2006, s. 29).

Nejčastější používanou sankcí bylo tak jako i v současné době pokuta nebo napomenutí, ve výjimečných případech se ukládalo i propadnutí věci. Zákaz činnosti je spíše specifický pro dopravní přestupky.

Napomenutí

Červený a kol. (2011, s. 42) definují *napomenutí* jako prostředek morálního a výchovného působení ukládaného za méně závažné jednání a lze jej uložit v příkazním řízení, naopak v blokovém řízení jej nelze použít. Kučerová, Horzinková (2011, s. 62) považují napomenutí za nejmírnější formu sankce, která je prostředkem morálního odsouzení pachatele přestupku. Dle Černého a kol. (2005, s. 147) bylo napomenutí používáno správním orgánem i v případech, kdy věděly o nedobytnosti pokuty, a proto uložily mírnější formu sankce.

Pokuta

Dle Kučerové Horzinkové (2011, s. 71) je *pokuta* nejpoužívanější sankcí majetkové povahy, jež lze uložit za každý přestupek. Výše pokuty byla stanovena relativně, jelikož zákon stanovoval pouze maximální horní hranici výše pokuty. Pokuta mohla být uložena jak v příkazním řízení, tak i v blokovém řízení, a byla vždy příjmem obce, jejíž orgán pokutu uložil. Vždy byla správním orgánem stanovena lhůta zaplacení pokuty a mohl povolit zaplacení ve splátkách (Červený, Šlauf, 2006, s. 32). Pokuta byla využívána také v případech, kdy bylo jasné, že napomenutí by nevedlo k nápravě a její výše byla stanovena vždy s přihlédnutím na závažnost přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem spáchání, k míře zavinění, pohnutkám pachatele a jeho osobě, zda se nejedná např. o recidivistu (Černý a kol., 2005, s. 147).

3.4 Charakteristika okresu Šumperk

Okres Šumperk se nachází na severu v Olomouckého kraje (Obrázek 1).

Obrázek 1 Poloha okresu Šumperk

Zdroj: Krásná Země, Města obce

Rozloha okresu Šumperk celkově čítá 1313 km², a to jej činí druhým největším okresem v Olomouckém kraji, zaujímá téměř 25 % jeho rozlohy. V šumperském okrese se nachází celkem 78 obcí včetně 8 měst s více než 119 tisíci obyvateli. Největšími městy jsou obce s rozšířenou působností, a to město Šumperk, Zábřeh a Mohelnice. Dále se zde nachází obec s pověřeným obecním úřadem Hanušovice. V roce 2020 byla průměrná míra nezaměstnanosti 4,3 %. Největšími zaměstnavateli obyvatel žijících v okrese Šumperk jsou firmy Siemens a Hella v Mohelnici, dále podnik TDK nebo Fortex přímo v Šumperku a

mnoho dalších menších zaměstnavatelů - Papírny Olšany, Papírny Lukavice, firma HDO nebo Ritter Elektro v Zábřehu aj.

Největšímu městu Šumperk je přezdíváno „Živá brána Jeseníků“ a nachází se zde mnoho kulturních památek, např. Kostel sv. Jana Křtitele, Kostel Zvěstování Panny Marie, Morový sloup nebo sousoší Nejsvětější Trojice v Jiráskových sadech a jeho historie se datuje od roku 1281. Velmi zajímavá je Expozice Čarodějnických procesů, která se nachází ve sklepení Geschaderova domu mapující celé čarodějnické procesy, které se na území Šumperska odehrávaly v 17. století. Za návštěvu stojí také Vlastivědné muzeum, prohlídkové okruhy městem pořádané místním informačním centrem a výstup na radniční věž.

Celé Šumpersko disponuje řadou významných památek, díky kterým je v oblasti cestovního ruchu lákavým cílem. Zájemci mohou navštívit hrady, zámky, kostely, muzea i galerie či lázně. K nejvýznamnějším zámkům patří zámek Úsov a zámek ve Velkých Losinách, kde se nachází také termální lázně. V Šumperském okrese jsou ještě lázně v obci Bludov. Z přírodních zajímavostí lze zmínit Chráněnou krajinnou oblast Jeseníky a Litovelské Pomoraví. Z oblasti gastronomie jsou na Šumpersku produkovány celorepublikově známé Olomoucké tvarůžky, které se vyrábí v obci Loštice (Český statistický úřad, 2021).

3.4.1 Město Šumperk a Městský úřad Šumperk – přestupkové oddělení

Městský úřad Šumperk je jedním z orgánů Města Šumperka, které vzniklo jako územní samosprávný celek dle zákona o obcích č. 367/1990 Sb. Jeho hlavním úkolem je zajištění veřejné správy na svém území a své záležitosti spravuje samostatně, jedná se o tzv. samostatnou působnost, do níž mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů jen vyžadují-li to ochrana zákona a jen takovým způsobem, který zákon stanoví. Dále Město Šumperk zaštiťuje i státní správu, která mu byla svěřena a vykonává ji jako tzv. přenesenou působnost. Ta je vykonávána v rozsahu stanoveném zvláštními zákony a město se řídí těmito zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády nebo směrnicemi ústředních správních úřadů. Město Šumperk je spravováno samostatně zastupitelstvem města a mezi další orgány města kromě již zmíněného městského úřadu jsou rada města a starosta. Zastupitelstvo dále zřizuje finanční a kontrolní výbor, a to také zřizuje a může zrušit obecně závaznou vyhláškou další

orgán obce – městskou policii a rada města může zřizovat komise. Město může rovněž zakládat právnické osoby a organizační složky města pro výkon samostatné působnosti.

Zastupitelstvo Města Šumperk je tvořeno 27 členy a je nejvyšším orgánem v oblasti samostatné působnosti, jehož členové jsou každé 4 roky voleni občany ve volbách do obecních zastupitelstev. Schází se vždy zpravidla jednou za 5 týdnů a zasedání je vždy veřejné. Rada města se ze své činnosti vždy odpovídá zastupitelstvu města a též působí v samostatné působnosti, její členové jsou voleni zastupitelstvem, má celkem 9 členů, kteří se zpravidla scházejí jednou za 3 týdny a jejich jednání je neveřejné. V Šumperku rada města zřizuje komise týkající se různých oblastí např. Komise pro dotace z rozpočtu města, Komise strategického rozvoje a výstavby nebo Komise životního prostředí a energetiky. Starostou města Šumperka je pan Mgr. Tomáš Spurný, který zastupuje město navenek. Ten v rozsahu pověření zastupitelstva a rady města uděluje pokyny tajemníkovi Městského úřadu. 1. místostarostkou města byla zvolena Ing. Marta Novotná a 2. místostarostou Ing. Jakub Jirgl (Šumperk, 2021).

Organizační struktura Městského úřadu Šumperk je složena z 13 odborů a funkci tajemnice vykonává Ing. Helena Miterková. Přestupky na Městském úřadu v Šumperku jsou řešeny na vícero odborech, patří mezi ně především:

- odbor dopravy – dopravní přestupky
- odbor správní a vnitřních věcí – přestupkové oddělení (přestupky mj. na úseku občanského soužití, majetku, veřejného pořádku)
- odbor živnostenský – přestupky dle zákona o živnostenském podnikání
- odbor životního prostředí – přestupky dle zákona o vodách, o vodovodech a kanalizacích a o ochraně ovzduší, o odpadech aj.
- odbor školství, kultury a vnějších vztahů – přestupky na úseku školství a výchovy mládeže
- odbor sociálních věcí – přestupky dle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- odbor výstavby – stavební přestupky.

Diplomová práce je zaměřena pouze na přestupky řešené na přestupkovém oddělení odboru správního a vnitřních věcí, které řeší přestupky především na úseku veřejného pořádku, občanského soužití a majetku. Přestupkové oddělení čítá celkem osm zaměstnanců,

z toho čtyři projednávající a čtyři zapisovatelky. Projednávající mají zodpovědnost za celé vedení přestupkového řízení, od prostudování přijatého oznámení o přestupku a rozhodnutí, jak bude dále přestupek řešen, přes vedení ústních jednání až po vydání konečného rozhodnutí, popř. vydání příkazu, blokové řízení, odložení aj. Zapisovatelky vykonávají funkci administrativní, mají za úkol elektronickou evidenci nově přijatých oznámení, vedou kompletní spisový přehled, zasílají veškerou korespondenci související s přestupkovým procesem, zapisují výpovědi předvolaných osob při ústních jednáních, také vypracovávají zprávy o pověsti o občanech pro oprávněné subjekty, zapůjčují přestupkové spisy na základě vyžádání státních orgánů, odpovídají zdravotním pojišťovnám na žádosti o poskytnutí výsledku přestupkového řízení nebo zapisují do evidence přestupků blokové pokuty udělené Městskou policií v Šumperku. Pracovní náplň je velmi rozmanitá.

Oddělení přestupků vykonává oblast státní správy tedy přenesenou působnost a vede správní řízení dle platných legislativních norem týkajících se přestupků. Řídí se především těmito zákony:

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich,
- přestupky dle zákona č. 200/1990 Sb., mj. § 47, 47a, 47b, 49, 50,
- přestupky dle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích,
- přestupky dle zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech,
- přestupky dle zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech,
- přestupky dle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech,
- přestupky dle § 66d) zákona č. 128/2000 Sb. o obcích,
- přestupky dle zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu,
- přestupky dle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím,
- přestupky dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- přestupky dle zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu,
- přestupky dle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů,
- přestupky dle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu,
- přestupky dle zákona č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů,
- přestupky dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii,

- Přestupky dle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon.

Městský úřad Šumperk má jako obec s rozšířenou působností rovněž uzavřené veřejnoprávní smlouvy s většinou přilehlých obcí, na jejichž základě jim projednává přestupky, které se staly na jejich území. Jedná se celkem o 25 obcí ve správním území obce s rozšířenou působností obce Šumperk (Tabulka 2). Výjimku tvoří pouze obce Nový Malín a Dolní Studénky, které si přestupkovou agendu vedou samy. Řešené přestupky pro okolní obce jsou zvlášť evidovány a následně jsou zasílány obcím k vyúčtování. Pro menší obce je tato forma řešení přestupků velmi výhodná, jelikož personální zastoupení není u nich tak hojné a neměl by přestupky, kdo projednávat.

Tabulka 2 Seznam projednávaných obcí - ORP Šumperk

[1]	Bludov
[2]	Bohutín
[3]	Bratrušov (Osikov)
[4]	Bušín
[5]	Dlouhomilov (Benkov)
[6]	Hraběšice (Krásné)
[7]	Hrabišín
[8]	Chromeč
[9]	Jakubovice
[10]	Janoušov
[11]	Libina (Dolní Libina, Libina, Obědné)
[12]	Loučná Nad Desnou (Filipová, Kociánov, Kouty N. Desnou, Přemyslov, Rejhotice)
[13]	Olšany
[14]	Oskava (Bedřichov, Mostkov, Třemešek)
[15]	Petrov nad Desnou (Terezín)
[16]	Písařov (Bukovice)
[17]	Rapotín
[18]	Rejchartice
[19]	Ruda Nad Moravou (Bartoňov, Hostice, Hrabenov, Radomilov, Štědrákova Lhota)
[20]	Sobotín (Klepáčov, Rudoltice)
[21]	Sudkov
[22]	Šléglov

[23]	Velké Losiny (Bukovice, Ludvíkov, Maršíkov, Žárová)
[24]	Vernířovice
[25]	Vikýřovice

Zdroj: vlastní zpracování dle veřejnoprávních smluv uzavřených s městem Šumperk

3.4.2 Město Zábřeh a Městský úřad Zábřeh – přestupkové oddělení

Město Zábřeh je územním samosprávným celkem hospodařícím s vlastním majetkem podle vlastního rozpočtu a jeho posláním je zajištění veřejné správy na svém území. Jako každá obec i město Zábřeh spravuje své záležitosti samostatně a vykonává též státní správu jemu svěřenou zákonem jako přenesenou působnost. Město Zábřeh je spravováno zastupitelstvem, které tvoří 21 členů a schází se zpravidla jednou za osm týdnů. Dalšími orgány města jsou rada města, starosta a městský úřad a dále městská policie. Rada města je výkonným orgánem obce a skládá se ze sedmi členů. Starostou města Zábřeha je RNDr. Mgr. František John, Ph.D. a 1. místostarostou je Josef Klimek.

Městský úřad Zábřeh je umístěn ve dvou budovách – na Masarykově náměstí a na náměstí Osvození – a je tvořen deseti odbory. Funkci tajemnice vykonává Ing. Jana Krasulová. Přestupkové oddělení spadá pod odbor občanskosprávních agend a zajišťuje projednávání přestupků na úseku veřejného pořádku, občanského soužití, majetku, střetu zájmů, zbraní a střeliva a návykových látek. Celkem na přestupkovém oddělení v Zábřehu pracují tři zaměstnanci, kteří kromě hlavní náplně práce vedení celého přestupkového řízení, vypracovávají zprávy o pověsti o osobách pro oprávněné subjekty, spolupracují s orgány státní správy – především s Policií ČR, se soudy, státním zastupitelstvím a Městskou policií Zábřeh. Zajímavostí je také to, že zaměstnanci přestupkového oddělení rozhodují o povolení splátkových kalendářů na uložené správní tresty, na Městském úřadu v Šumperku o této problematice rozhodují zaměstnanci odboru finančního a plánovacího (Město Zábřeh, 2021).

Vzhledem ke své funkci obce s rozšířenou působností tak i město Zábřeh má uzavřené veřejnoprávní smlouvy s obcemi ve svém správním obvodu pověřující jej projednáváním přestupků, které se staly na území jednotlivých obcí. Jedná se celkem o 27 obcí, kterým město Zábřeh zajišťuje výkon přestupkové agendy (Tabulka 3). Součástí města Zábřeh jsou ještě integrované obce – Dolní Bušínov, Hněvkov, Pivonín, Václavov.

Tabulka 3 Seznam obcí ve správním obvodu obce Zábřeh

[1]	Bohuslavice	[10]	Kamenná	[19]	Rájec
[2]	Brníčko	[11]	Kolšov	[20]	Rohle
[3]	Drozdov	[12]	Kosov	[21]	Rovensko
[4]	Dubicko	[13]	Lesnice	[22]	Svébohov
[5]	Horní Studénky	[14]	Leština	[23]	Štítý
[6]	Hoštejn	[15]	Lukavice	[24]	Vyšehoří
[7]	Hrabová	[16]	Nemile	[25]	Zábřeh
[8]	Jedlí	[17]	Postřelmov	[26]	Zborov
[9]	Jestřebí	[18]	Postřelmůvek	[27]	Zvole

Zdroj: vlastní zpracování dle mapy obcí ve správním území města Zábřeh

3.4.3 Město Mohelnice a Městský úřad Mohelnice – přestupkové oddělení

Město Mohelnice je územním samosprávným společenstvím občanů. Jedná se o veřejnoprávní korporaci disponující vlastním majetkem, která hospodaří podle vlastního rozpočtu. Jeho posláním je zajištění veřejné správy. Stejně jako každé město, tak i město Mohelnice spravuje své záležitosti samostatně a dále vykonává státní správu svěřenou jí zákonem jako přenesenou působnost. Město Mohelnice je samostatně spravováno zastupitelstvem a jeho dalšími orgány jsou rada města, starosta a městský úřad. Nadřízeným správním orgánem rozhodujícím o odvolání a vykonávajícím dozor je Krajský úřad Olomouckého kraje.

Zastupitelstvo města Mohelnice je nejvyšším orgánem v oblasti samostatné působnosti a skládá se z celkem 21 členů, jež jsou voleni každé čtyři roky občany ve volbách. Zastupitelstvo se schází přibližně jednou za šest týdnů. Rada města se ze své činnosti zodpovídá zastupitelstvu a tvoří ji sedm členů. Schůze rady se koná přibližně jednou za čtrnáct dní a její jednání je neveřejné. Funkci starosty města Mohelnice vykonává Ing. Pavel Kuba a pozici 1. místostarostky města zastává paní Jana Kubičková.

Městský úřad Mohelnice zastává funkci pověřeného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jež plní úkoly jak v oblasti samostatné působnosti, tak i v oblasti přenesené působnosti. Skládá se z devíti odborů a pozici tajemnice městského úřadu

zaštiťuje Mgr. Jana Malá. Přestupkové oddělení spadá pod odbor správní a přestupkovou agendu vedou dvě zaměstnankyně. Jejich hlavním úkolem je výkon přenesené působnosti v řízení o přestupcích – především přestupky proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku, dále i přestupky na úseku občanských průkazů a cestovních dokladů, střelných zbraní či přestupky podle zákona o návykových látkách nebo zákona o střetu zájmů. Dále zpracovávají výkazy o projednaných přestupcích, poskytují informace o projednaných přestupcích ke konkrétním osobám pro oprávněné subjekty a vyhotovují podklady pro fakturaci obcím nacházejícím se ve správním území obce Mohelnice, jímž na základě uzavřených veřejnoprávních smluv projednává přestupky (Město Mohelnice, 2021).

Jak již bylo zmíněno město Mohelnice projednává přestupky, které se staly nejen na jejím území, ale i přestupky uskutečněné na území všech obcí nacházejících se ve správním území obce Mohelnice. Přestupky pro přilehlé obce jsou projednávány na základě uzavřených veřejnoprávních smluv. Jedná se celkem o třináct obcí včetně jejich částí ve správním obvodu města Mohelnice (Tabulka 4). Součástí města Mohelnice jsou též integrované obce – Křemačov, Květín, Libivá, Podolí, Řepová, Studená Loučka a Újezd.

Tabulka 4 Seznam obcí ve správním obvodu města Mohelnice

[1]	Klopina (Veleboř)	[8]	Palonín
[2]	Krchleby	[9]	Pavlov (Lechovice, Radnice, Svinov, Vacetín, Veselí, Zavadilka
[3]	Líšnice (Vyšehorky)	[10]	Police
[4]	Loštice (Vlčice, Žádlovice	[11]	Stavenice
[5]	Maletín	[12]	Třeština
[6]	Mírov (Míroveček)	[13]	Úsov (Bezděkov)
[7]	Moravičany (Doubravice, Mitrovice)		

Zdroj: vlastní zpracování dle mapy obcí ve správním obvodu města Mohelnice

4 Vlastní práce

V následujících podkapitolách jsou zobrazeny základní charakteristiky zkoumaných časových řad, jejich vzájemné komparace a jsou znázorněny také graficky pomocí spojnicových grafů. Časové řady jsou ve většině případů tvořeny z let 2005 až 2020 a u každé jednotlivě je vyjádřena 1. diference a tempo růstu. Byla vybrána pouze nejdůležitější a nejdostupnější data, mj. celkové množství přijatých oznámení na jednotlivých úřadech v Šumperku, Zábřeze a Mohelnici, dále počet přestupků dle jejich druhu, zda se jedná o občanské soužití, majetek nebo veřejný pořádek, kolik bylo přestupků odloženo nebo zastaveno a mnoho dalších. V polovině roku 2017 došlo ke změně právní legislativy, kdy byl starý zákon nahrazen novým přestupkovým zákonem, avšak druhy přestupků zůstaly stejné i jejich způsoby vyřízení, tudíž lze v základních statistických číslech postupovat obdobně.

4.1 Městský úřad Šumperk

4.1.1 Celkový počet přestupků

V tabulce 5 je zobrazena časová řada celkového počtu přestupků, které Městský úřad Šumperk obdržel v letech 2005 až 2020. Vývoj byl mírně rostoucí, k většímu výkyvu došlo v roce 2010, kdy bylo na úřad zasláno celkem 1102 přestupků. Naopak v roce 2005 bylo oznámeno pouhých 541 přestupků. Vývoj počtu evidovaných přestupků na Městském úřadě v Šumperku v jednotlivých letech je velmi individuálním jevem a záleží na mnoha okolnostech, která množství přestupků ovlivňuje. Nelze tedy zcela jednoznačně a s jistotou vždy určit přesně konkrétní důvody jejich množství.

Nejčastější formou oznámení přestupku je zaslání z Policie České republiky nebo z Městské policie v Šumperku. Dále mohou občané podněty k prošetření přestupkového jednání oznámit osobně přímo na městském úřadě nebo je mohou zasílat prostřednictvím poštovních služeb či datovou schránkou. Oznámení na spáchání přestupkového činu je také možné ze strany Ministerstva spravedlnosti, nejčastěji se jedná o přestupky na úseku zákona o střetu zájmů, nebo postoupení od jiného správního orgánu pro nepříslušnost. Městský úřad v Šumperku, jakožto obec s rozšířenou působností, je pověřen projednáváním všech přestupkových činů za obce v jeho správním obvodu, které se týkají ku příkladu již zmíněného zákona o střetu zájmů nebo krizového zákona.

Dle tabulky 5 došlo v letech 2007, 2011, 2012 a 2015 k poklesu přestupků ve městě Šumperk ve srovnání s předcházejícím rokem. V ostatních letech počet přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2006. Oproti roku 2005 narostl počet přestupků o 489, tedy o 90,4 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2011. Oproti roku 2010 došlo k poklesu o 166 přestupků, tedy o 15,1 %.

Zajímavým jevem je jistě rok 2005, kdy bylo zaevidováno pouhých 541 přestupků. Faktorů, které mohly takto nízké číslo ovlivnit, je mnoho. Velmi záleží na činnosti policie, v uvedeném roce mohli policisté při šetřeních různých událostí sankcionovat přestupce formou blokové pokuty udělené na místě anebo mohli situace řešit pouhou domluvou, proto bylo přestupků daleko méně. V roce 2005 rovněž nebylo uzavřeno tolik veřejnoprávních smluv s okolními obcemi, které počty přestupků opět navyšují.

K navýšení v roce 2020 na celkový počet 1084 přestupků došlo především tím, že v uvedeném roce byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav z důvodu výskytu nemoci Covid-19 a porušené zákazy vyhlášenou vládou byly řešeny na úseku krizového zákona. Nejčastěji se jednalo o porušení zákazu vycházení z domu ve stanovené hodiny nebo porušení zákazu konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích. Navýšení množství přestupků mohlo taktéž ovlivnit nárůst majetkových přestupků, kdy bylo schváleno navýšení hranice částky z 5000,- Kč na 10000,- Kč při posuzování, zda se jedná o pouhý přestupek nebo již o trestný čin. Řada trestných činů, kdy osoba způsobila krádež majetku, kterou vznikla poškozenému škoda ve výši např. 9000,- Kč, byla následně překvalifikovaná na přestupky a zaslána správnímu orgánu.

Tabulka 5 Počet přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

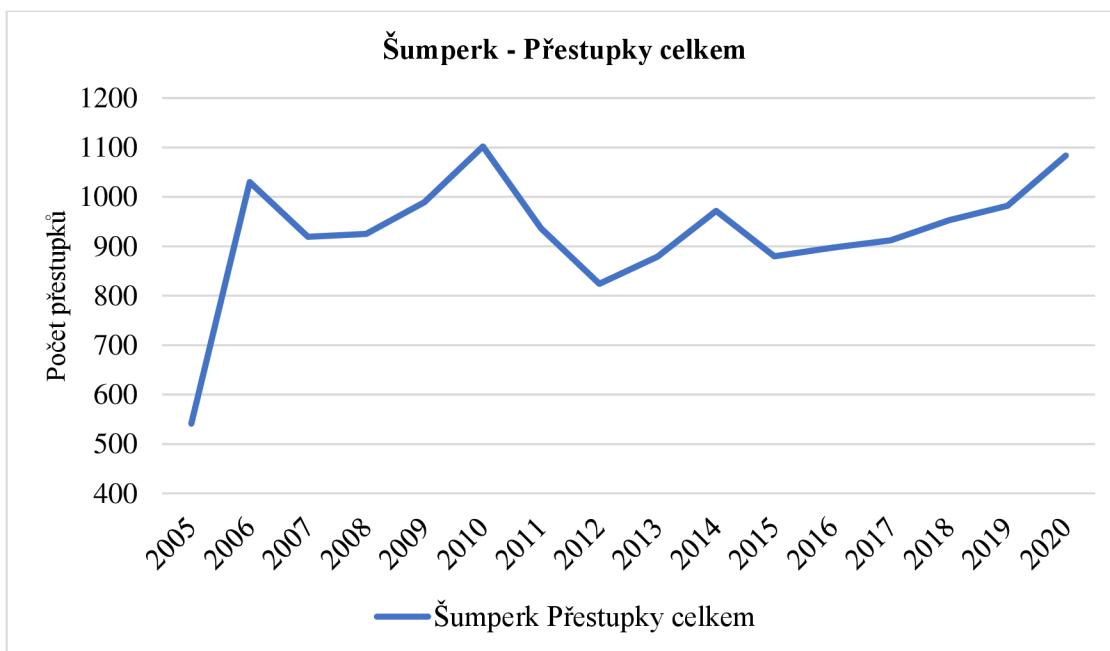
Rok	Šumperk - Přestupky celkem	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	541		
2006	1030	489	190,4
2007	919	-111	89,2
2008	925	6	100,7
2009	989	64	106,9
2010	1102	113	111,4
2011	936	-166	84,9

2012	824	-112	88,0
2013	879	55	106,7
2014	972	93	110,6
2015	880	-92	90,5
2016	897	17	101,9
2017	912	15	101,7
2018	953	41	104,5
2019	982	29	103,0
2020	1084	102	110,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

V grafu 1 je graficky zobrazeno celkové množství přestupků v letech na Městském úřadu v Šumperku. Je na první pohled evidentní, že vývojové tendence v posledních letech jsou spíše rostoucí a lze tedy předpokládat růst přestupků i v budoucích letech.

Graf 1 Počet přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Celkový počet přestupků dle typu

Přestupky v územní samosprávě

Přestupky v územní samosprávě jsou méně zastoupenou složkou, co se týče druhů přestupkové činnosti. Dle předchozí právní legislativy se jednalo o § 46 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích. Naopak nově je tento typ přestupků uzákoněn v § 4 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Nejčastěji se jedná o porušení vyhlášek vydaných městem. Může se jednat o porušení zákazu pití alkoholických nápojů na veřejně přístupných místech nebo porušení zákazu podomního prodeje. Jejich výskyt je spíše ojedinělý a záleží na mnoha faktorech, zda se nějaký přestupek dostane až na stůl správního orgánu. Většinu takovýchto přestupků je žádoucí vyřešit přímo na místě, avšak velmi záleží na přístupu přestupce a zda je ochoten na místě zaplatit pokutu. V případech pití alkoholu na veřejných místech se povětšinou jedná o osoby bez domova anebo ze slabších sociálních sfér, zřídka o skupiny mladších osob, které bohužel spolupráci s policií při šetření příliš neusnadňují a je velmi obtížné přestupek na místě vyřešit.

Počty přestupků v územní samosprávě města Šumperk výrazně kolísají, což můžeme vidět na hodnotách časové řady znázorňující počty přestupků, jež je součástí přílohy 1. Střídavě rostou a klesají. V letech 2007, 2009, 2011, 2012, 2016, 2018 a 2019 došlo k poklesu přestupků v územní samosprávě města Šumperk. V ostatních letech počet přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2006. Oproti roku 2005 narostl počet přestupků o 10, tedy o 166,7 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2007. Oproti roku 2006 došlo k poklesu o 8 přestupků, tedy o 50 %.

Přestupky proti veřejnému pořádku

Přestupky proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk jsou již více zastoupeným druhem přestupků. Dříve se nacházely v § 47 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích. Nyní jsou specifikovány v § 5 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Nejčastěji obdrženy oznámeními jsou porušení nočního klidu, neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, znevážení postavení úřední osoby nebo zábor veřejného prostranství, zřídka se objeví také porušení vykázaní ze společného obydlí. Povětšinou se

jedná o osoby ze slabší sociální sféry, avšak kupříkladu v případě záboru veřejného prostranství se velmi často stává, že osoba se přestupku dopustí omylem a jedná se tedy pouze o nedbalostní čin. V roce 2012 a 2016 jich bylo nejméně, lze předpokládat, že v těchto letech byly přestupky řešeny spíše na místě domluvou či blokovou pokutou. Naopak v posledních letech lze sledovat spíše rostoucí trend, který kopíruje celkový růst počtu přestupků.

Počty přestupků proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk také výrazně kolísají. V letech 2008, 2009, 2011, 2012, 2015 a 2016 došlo k poklesu přestupků proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk. V ostatních letech počet přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2017. Oproti roku 2016 narostl počet přestupků o 31, tedy o 163,2 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2012. Oproti roku 2011 došlo k poklesu o 17 přestupků, tedy o 58,6 %. Vše je graficky zobrazeno a vloženo do přílohy 2.

Přestupky proti občanskému soužití

Přestupky proti občanskému soužití jsou bohužel velmi hojně zastoupeny. V předcházející právní legislativě byly zastoupeny v § 49 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích. Naopak v současné době se správní orgány řídí § 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Občanské soužití je velmi složitou problematikou. V praxi se nejčastěji u přestupkových jednání setkávají sousedé, kteří řeší různé spory mezi sebou, ale také neshody v rodinách jsou velmi časté. Mezi nejfrekventovanější důvody, proč jsou přestupky oznámeny, patří především slovní urážky a vulgarismy, dále vyhrožování, fyzické napadení či jiné hrubé jednání nebo různé druhy schválností. Současný fenomén sociálních sítí rovněž nepřispívá ke snížení množství skutků, ba naopak správní orgány se v současné době potýkají s enormním nárůstem oznámení týkajících se různých urážek či vyhrožování zasílaných prostřednictvím messengeru, Facebooku a jiných internetových serverů. V těchto případech je pak velmi obtížné dokazování, zda se oznámený přestupce opravdu dopustil přestupkového činu a zda to byl opravdu on, kdo výhrůžný nebo vulgární text psal. Mezilidské vztahy jsou velmi složité a spory mezi lidmi není vůbec jednoduché řešit. Vždy záleží na konkrétní situaci, zda se osoby rozhodnou věc řešit a oznámení podají.

Počty přestupků proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk v průběhu času mírně rostou. Rozdíl mezi jednotlivými roky však kolísají nahoru a dolů. V letech 2008, 2012, 2013, 2016 a 2018 došlo k poklesu přestupků proti občanskému soužití ve městě Šumperk.

V ostatních letech počet přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2019. Oproti roku 2018 narostl počet přestupků o 120, tedy o 36,1 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2012. Oproti roku 2011 došlo k poklesu o 80 přestupků, tedy o 22,4 %. Grafické zobrazení je znázorněno a vloženo do přílohy 3.

Přestupky proti majetku

Přestupky proti majetku jsou hned druhé v pořadí v množství oznámení po přestupcích proti občanskému soužití. Dříve byly uzákoněny v § 50 zákona č. 200/1990 Sb., ČNR o přestupcích. V současné době jsou zakotveny v § 8 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Nejčastěji se jedná o krádeže v obchodech nebo poškození majetku. Občas se objeví přestupek týkající se podvodu při prodeji na internetu. Kdy zaplacené zboží není odesláno vůbec anebo je zasláno zboží jiné v nižší cenové relaci. V případě majetkových přestupků lze v praxi sledovat, že se jedná spíše o osoby ze sociálně slabé sféry a mnoho z nich jsou dokonce recidivisté. Nejčastější formou vyřízení majetkového přestupku bývá udělení pokuty. Výše pokuty se odvíjí od výše spáchané škody a také od toho, zda osoba již v minulosti jiný přestupek nespáchala, to lze jednoduše ověřit v rejstříku přestupků, kde jsou evidovány všechny spáchané přestupky v předchozích pěti letech.

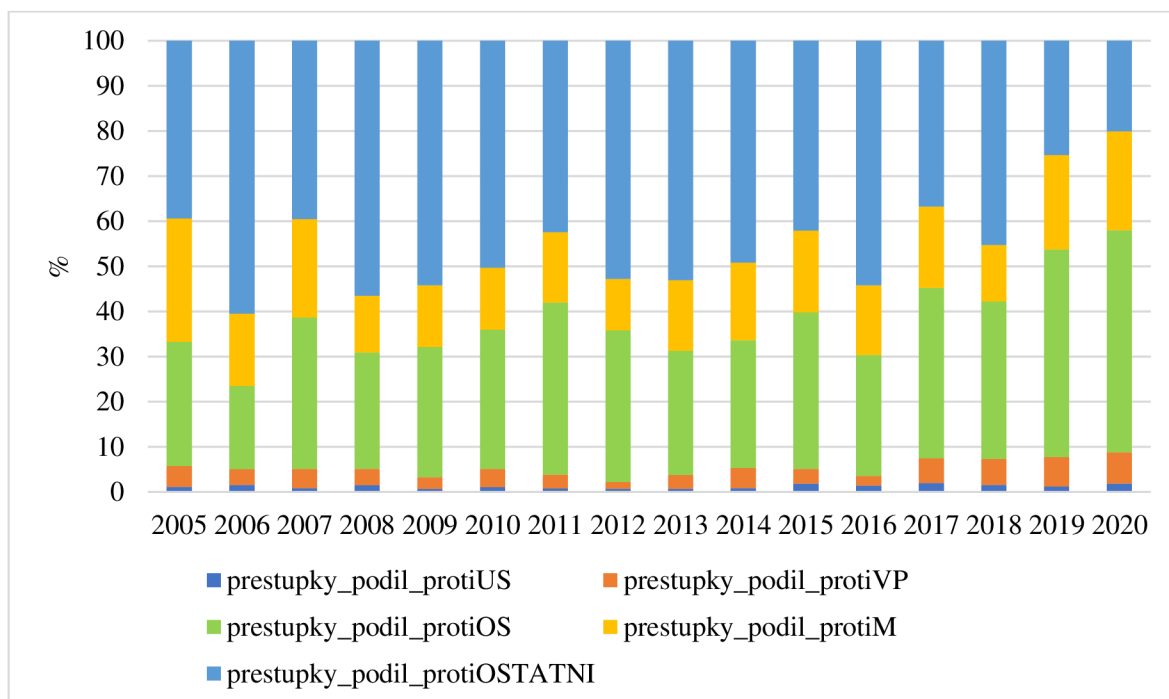
V roce 2020 se zvýšila hranice částky při posouzení, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin. Hranice byla zvýšena z původních 5000,- Kč na 10000,- Kč a tím došlo k mnoha překvalifikování trestných činů na pouhé přestupky. Právě v roce 2020 bylo nejvíce majetkových přestupků v počtu 237. Nejméně jich bylo oznámeno v roce 2012, a to pouze 94 oznámení. Lze předpokládat, že v roce 2012 bylo více přestupků vyřešeno na místě blokovou pokutou, a tudíž nebylo zasláno tolik oznámení.

Počty přestupků proti majetku ve městě Šumperk kolísají kolem 150. Rozdíly mezi jednotlivými roky výrazně kolísají. V letech 2008, 2011, 2012, 2015, 2016 a 2018 došlo k poklesu přestupků proti majetku ve městě Šumperk. V ostatních letech počet přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2019. Oproti roku 2018 narostl počet přestupků o 85, tedy o 70,8 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2008. Oproti roku 2007 došlo k poklesu o 85 přestupků, tedy o 42,3 %. Křivka vývoje majetkových přestupků je zobrazena v příloze 4.

4.1.3 Porovnání podílů počtu přestupků dle typu přestupku

Graf 2 znázorňuje porovnání počtu přestupků dle jejich typu v letech 2005 až 2020. Všechny časové řady dle typu přestupku nepravidelně kolísají. Je to zapříčiněno tím, že struktura přestupků je velmi různorodá a vždy záleží na konkrétním oznámení a jaký druh přestupku byl oznámen, tudíž lze kolísání v jednotlivých letech předpokládat. Řada oznámení obsahuje vícero paragrafů s různými skutky, a proto nemůže být struktura typů přestupků v letech nikdy stejná. V posledním roce si lze povšimnout, že došlo k výraznějšímu nárůstu počtu přestupků týkajících se občanského soužití. Je to zapříčiněno především tím, že celkové množství došlých oznámeních v roce 2020 bylo daleko vyšší než v předešlých letech a bohužel právě zvýšený počet byl zaplněn zejména přestupky způsobené komplikovanými mezilidskými vztahy zapříčiňujícími konflikty mezi občany. Nejvíce se vyskytovaly přestupky týkající se konfliktů mezi sousedy a pak také problémy v rodinách, např. rozvody manželství nebo mezigenerační problémy často umocněné požitím alkoholu vyvolávají střety, ke kterým je bohužel nutné zavolat policii. V menší míře se na úseku občanského soužití vyskytují i přestupky mládeže, která mnohdy taktéž v souvislosti s alkoholickými nápoji způsobí nejen slovní ale i fyzický konflikt.

Graf 2 Porovnání podílů počtu přestupků dle typu v letech 2005 – 2020 v ORP Šumperk

Zdroj: vlastní zpracování

Vysvětlení zkratk:

- US – přestupky v územní samosprávě
- VP – přestupky proti veřejnému pořádku
- OS – přestupky proti občanskému soužití
- M – přestupky proti majetku

Ostatní (zde patří přestupky např. na úseku zákona o střetu zájmů nebo krizového zákona aj.)

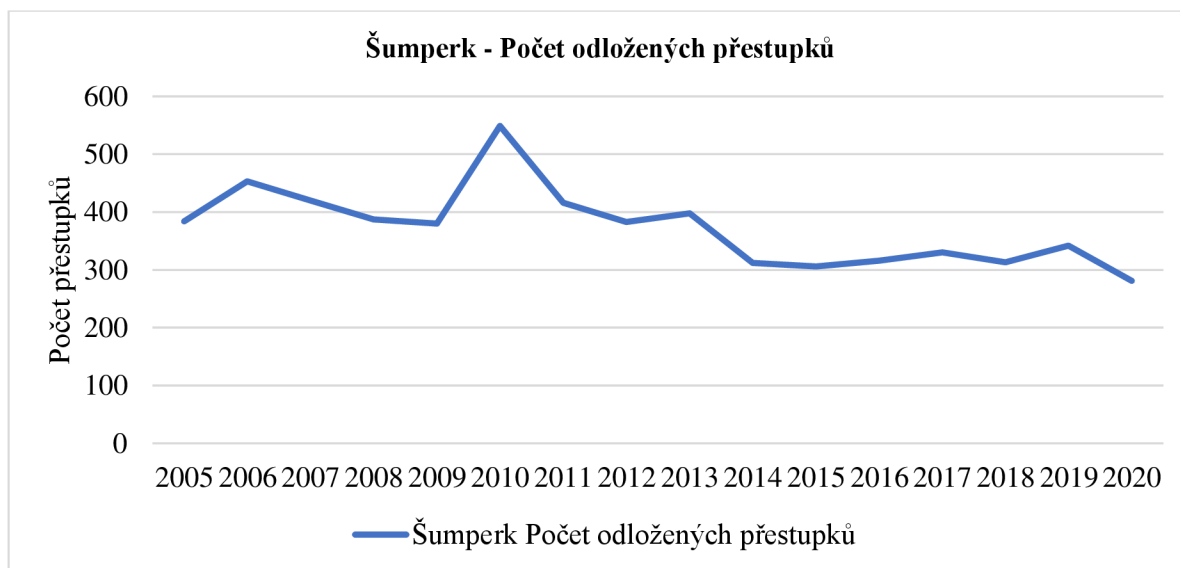
4.1.4 Počty odložených a zastavených přestupků

Množství odložených přestupků

Způsobů vyřízení přestupků je vícero. Odložení je jednou z forem, kdy nedojde ani k zahájení řízení. Jedná se o případy, kdy správní orgán po pečlivém prostudování oznámení dospěje k závěru, že uvedený přestupek neodůvodňuje zahájení řízení nebo předání věci, jelikož nebyly naplněny znaky skutkové podstaty přestupku. V některých případech může dojít k odložení i z důvodu zániku odpovědnosti, kdy se přestupek stal před více než jedním rokem. Málo se vyskytujícím jevem je i odložení z důvodu smrti přestupce nebo že přestupce v době spáchání činu nedovršil patnáctý rok svého věku. V příloze 5 jsou uvedeny všechny roční záznamy o počtu odložených přestupků v letech 2005 až 2020 na Městském úřadě v Šumperku. V posledním roce počet odložení výrazně poklesl, což může být způsobeno tím, že bylo zasláno více oznámení vyžadujících zahájení řízení.

Počty odložených přestupků ve městě Šumperk v průběhu času mírně klesají. V letech 2007, 2008, 2009, 2011, 2012, 2014, 2015 a 2018 došlo k poklesu odložených přestupků ve městě Šumperk. V ostatních letech počet odložených přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2010. Oproti roku 2009 narostl počet odložených přestupků o 169, tedy o 44,5 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2011. Oproti roku 2010 došlo k poklesu o 133 přestupků, tedy o 24,2 %. V grafu 3 je znázorněna křivka všech odložených přestupků.

Graf 3 Počty odložených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

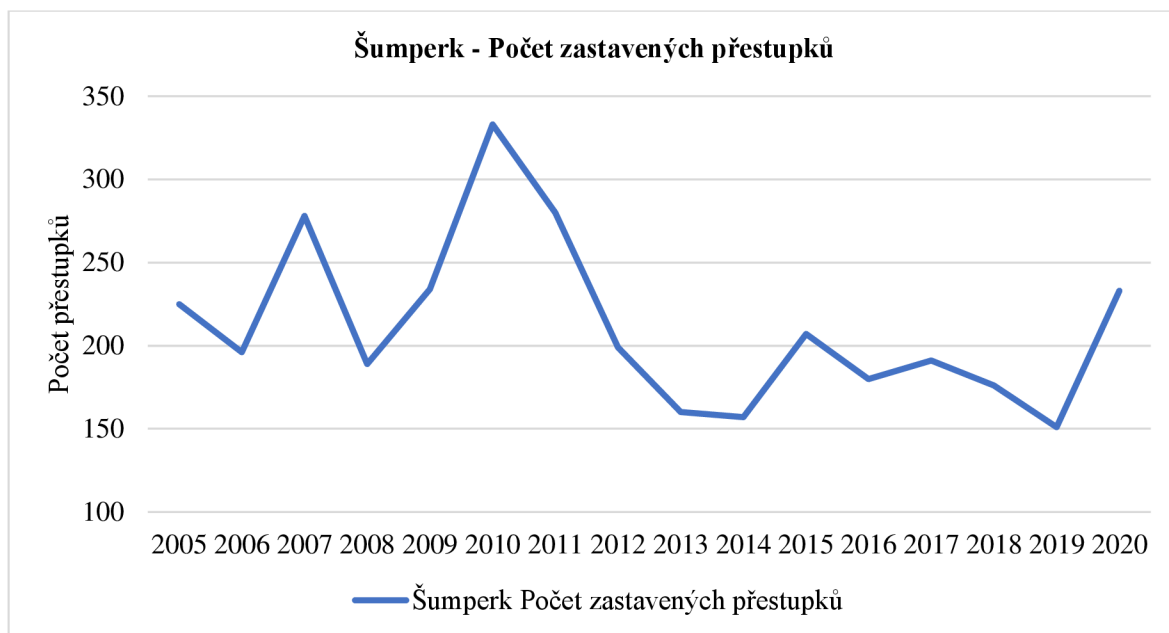
Zdroj: vlastní zpracování

Množství zastavených přestupků

Zastavení řízení je formou, která nastává pouze za předpokladu, že správní orgán zahájil řízení. Zastaveno pak může být pouze v případech, které ukládá ustanovení § 86 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Nejčastějším důvodem zastavení bývá, že během řízení a uskutečněných jednání nebylo zcela jistě přestupci prokázáno, že přestupkový čin spáchal. Dále může dojít k úmrtí přestupce nebo k zániku odpovědnosti za přestupek, a to v případě, že správní orgán nestihne přestupek projednat. V příloze 6 je vložena tabulka znázorňující vývoj zastavených přestupků, která byla v letech 2005 až 2020 zastavena z výše uvedených důvodů. V posledním roce došlo k velkému navýšení, které mohlo být zapříčiněno zvyšujícím se počtem oznámení a z časových důvodů se nestihlo všechny přestupky v termínu projednat, a proto mohlo docházet k častějším prekluzím.

Počty zastavených přestupků ve městě Šumperk v průběhu času mírně klesají. V letech 2006, 2008, 2011 - 2014, 2016, 2018 a 2019 došlo k poklesu zastavených přestupků ve městě Šumperk. V ostatních letech počet zastavených přestupků vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2010. Oproti roku 2009 narostl počet odložených přestupků o 99, tedy o 42,3 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2008. Oproti roku 2007 došlo k poklesu o 89 přestupků, tedy o 32 %. Graf 4 zobrazuje křivku zastavených přestupků.

Graf 4 Počet zastavených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

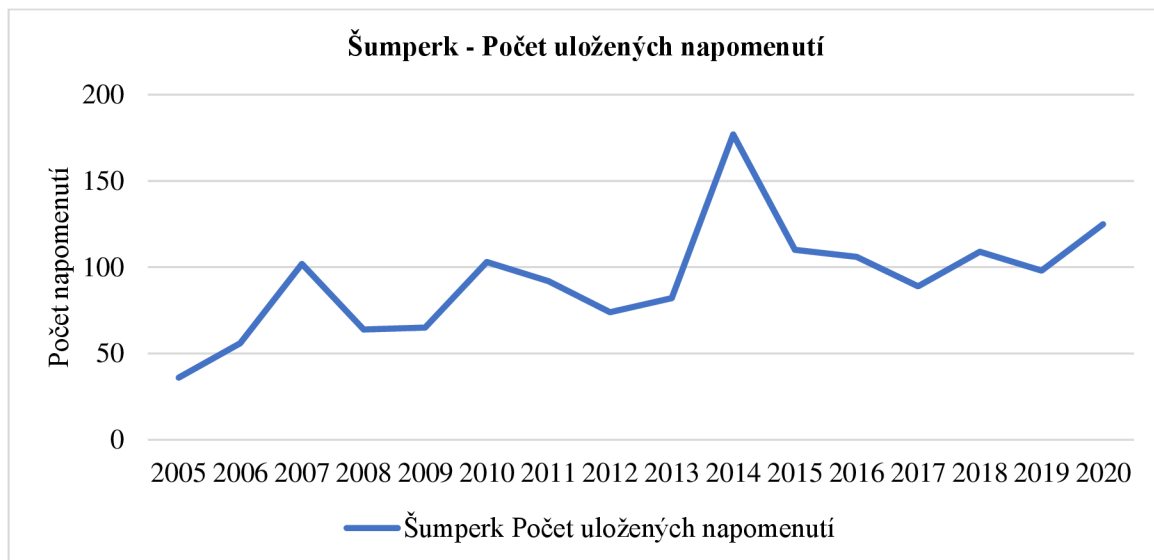
4.1.5 Počty uložených napomenutí

Uložená napomenutí jsou ukazatelem mírnější formy sankce, které jsou možné přestupcům udělit. Tato forma sankce je využívána především u pachatelů, kteří se v předchozích letech nedopustili žádného jiného skutku a svého činu litují. Napomenutím jsou uznáni vinnými a ke svému činu se musí ve většině případů doznat, pokud nejsou důkazy zcela evidentně v jejich neprospěch. Napomenutí lze uložit pouze ve zkráceném řízení či jako vyústění přestupkového řízení, ale nelze jej uplatnit ve zkráceném blokovém řízení. V případě konkrétních druhů přestupků, jako jsou proti majetku, občanskému soužití nebo veřejnému pořádku, je napomenutí zapsáno přestupci do jeho rejstříku přestupků a zde je uchováno po dobu pěti let. V příloze 7 je vložena tabulka zobrazující vývoj uložených napomenutí v letech 2005 až 2020 na Městském úřadě v Šumperku, která místy kolísají, avšak tendence je spíše rostoucí, tak jako roste celkový počet oznámených přestupků.

Jak již bylo zmíněno, tak počty uložených napomenutí ve městě Šumperk v průběhu času mírně rostou. V letech 2008, 2011, 2012, 2015 - 2017 a 2019 došlo k poklesu uložených napomenutí ve městě Šumperk. V ostatních letech počet uložených napomenutí vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2014. Oproti roku 2013 narostl počet odložených přestupků o 95, tedy o 115,9 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2015. Oproti roku

2014 došlo k poklesu o 67 přestupků, tedy o 37,9 %. Graf 5 znázorňuje uložena napomenutí v letech 2005 až 2020.

Graf 5 Počty uložených napomenutí ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.6 Počty a výše uložených pokut

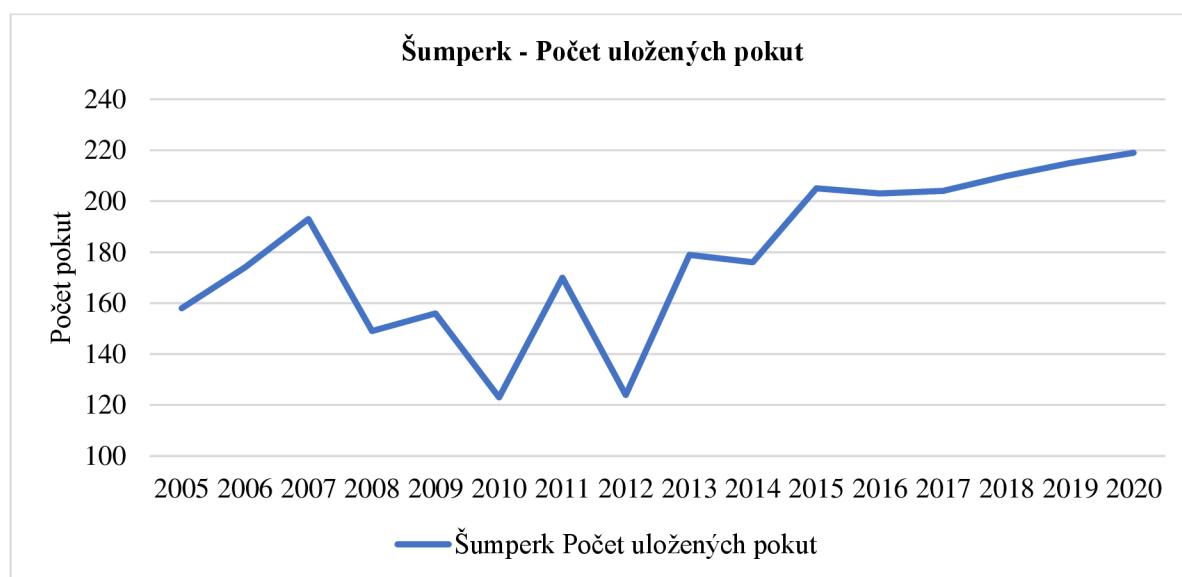
Množství uložených pokut

Uložení pokuty je nejvyšší možnou mírou sankce, kterou lze přestupci uložit. Nejčastěji se k udělení pokuty přistupuje v případě majetkových přestupků jako jsou krádeže v obchodech. Její výše je ovlivněna především tím, kolik a jakých přestupků obviněný spáchal a také jakou škodu způsobil poškozenému. Pokuta může být vyústěním jak zkráceného řízení, tak i řízení o přestupku nebo v blokovém řízení na místě. U blokového řízení je velmi důležité, aby přestupce souhlasil s právní kvalifikací skutku, s tím, že se jej dopustil a se zaplacením navržené blokové pokuty. Pokuta je velmi častá také u prokázaného fyzického napadení nebo při porušení nočního klidu. V příloze 8 jsou zobrazeny počty všech uložených pokut udělených v letech 2005 až 2020 na Městském úřadě v Šumperku, jejich trend je spíše rostoucí.

Počty uložených pokut ve městě Šumperk v průběhu času mírně rostou. Rozdíly mezi jednotlivými lety kolísají mezi -40 a 40. V letech 2008, 2010, 2012, 2014 a 2016 došlo

k poklesu uložených pokut ve městě Šumperk. V ostatních letech počet uložených pokut vždy rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2014. Oproti roku 2013 narostl počet odložených přestupků o 95, tedy o 115,9 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2015. Oproti roku 2014 došlo k poklesu o 67 přestupků, tedy o 37,9 %. V grafu 6 je zobrazena křivka uložených pokut v letech 2005 až 2020.

Graf 6 Počet uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uložených pokut

Výše uložených pokut ve městě Šumperk je v čase spíše rostoucí. Stanovení výše pokut je velmi individuálním jevem, kdy správní orgán musí vždy pečlivě zvážit a odůvodnit, proč právě uložil přestupci pokutu v dané výši. Pro zajímavost je v této sekci práce ponechána tabulka 6 a dle ní je evidentní, že výše pokut v časovém horizontu spíše roste, jen v letech 2008 a 2010 došlo k většímu poklesu udělených pokut. Je to způsobeno tím, že v uvedených letech bylo celkově uloženo méně množství pokut.

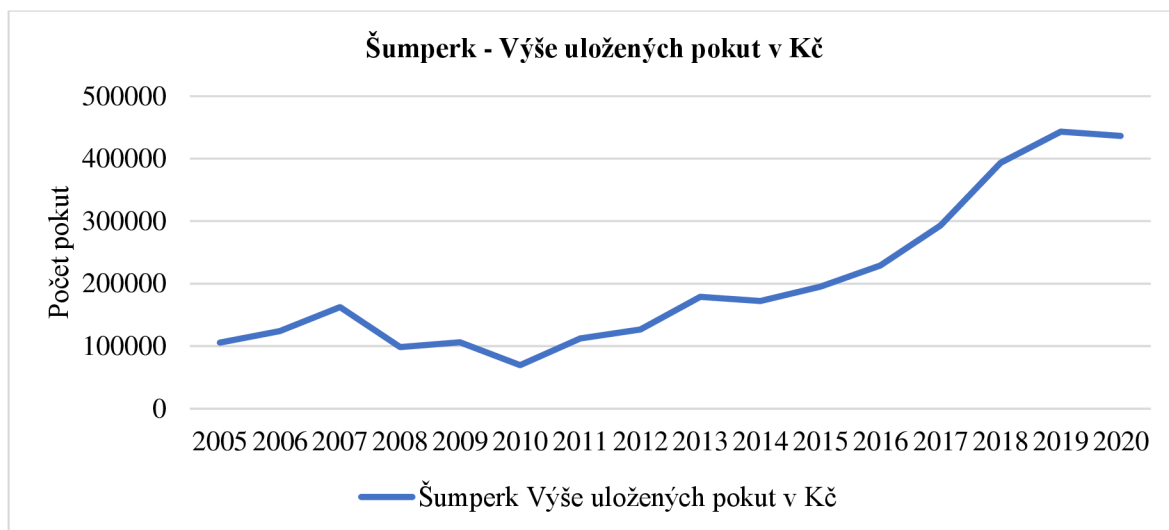
Tabulka 6 Výše uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 – 2020

Rok	Šumperk – Výše uložených pokut v Kč	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	105700		
2006	124300	18600	117,6
2007	162700	38400	130,9
2008	98500	-64200	60,5
2009	106000	7500	107,6
2010	69600	-36400	65,7
2011	112600	43000	161,8
2012	126800	14200	112,6
2013	179000	52200	141,2
2014	172000	-7000	96,1
2015	195100	23100	113,4
2016	229200	34100	117,5
2017	293000	63800	127,8
2018	393400	100400	134,3
2019	443200	49800	112,7
2020	436400	-6800	98,5

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Výše uložených pokut ve městě Šumperk v průběhu času roste. Rozdíly mezi jednotlivými lety také. K poklesu celkové výše uložených pokut došlo v letech 2008, 2010, 2014 a 2020. V ostatních letech celková výše uložených pokut vždy rostla. K největšímu růstu došlo v roce 2018. Oproti roku 2017 narostla celková výše pokut o 100400 Kč, tedy o 34,3 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2008. Oproti roku 2007 došlo k poklesu o 64200 Kč, tedy o 37,9 %. Z grafu 7 je evidentní, že tendence výše uložených pokut je spíše rostoucí až na poslední rok.

Graf 7 Výše uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

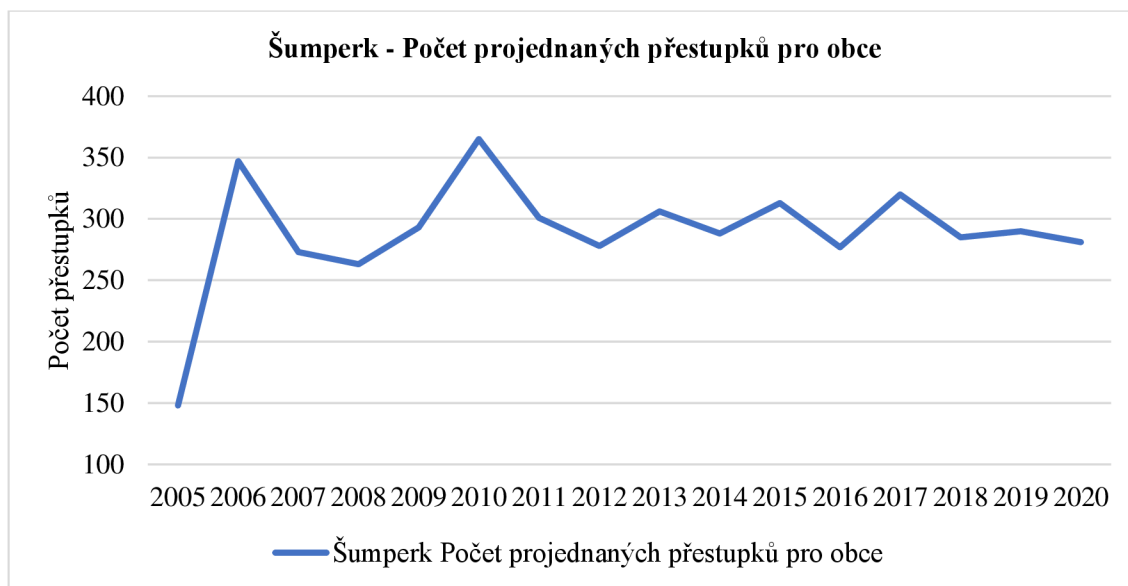
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.7 Počet projednaných přestupků pro obce v rámci ORP

Městský úřad Šumperk jakožto obec s rozšířenou působností vykonává pro obce ve svém správním obvodu na základě veřejnoprávních smluv i projednávání přestupků, které se staly na území těchto obcí. Vyúčtování s obcemi probíhalo vždy na základě paušální částky stanovené na každou osobu žijící v dané obci. Od roku 2020 však došlo ke změně a obce platí pouze částku za oznámený přestupek. Nejvíce se projednávají přestupky pro obce Velké Losiny, Bludov, Vikýřovice, Rapotín nebo Loučná nad Desnou. Naopak obec Nový Malín má svou vlastní přestupkovou komisi. Počet uzavřených smluv se v letech měnil a nejméně jich bylo sjednaných v roce 2005. Tento jev lze pozorovat i v tabulce, jež je součástí přílohy 9, kdy v roce 2005 bylo projednaných pouhých 148 přestupků. Celkový vývoj je spíše kolísavý.

Počet projednaných přestupků pro obce v průběhu času kolísá kolem 300. Rozdíly mezi jednotlivými lety kolísají kolem nejčastěji mezi -50 a 50. K poklesu počtu projednaných přestupků pro obce došlo v letech 2007, 2008, 2011, 2012, 2017, 2016 a 2018. V ostatních letech počet projednaných přestupků pro obce rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2006. Oproti roku 2005 narostla celková výše pokut o 199, tedy o 134,5 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2007. Oproti roku 2006 došlo k poklesu o 74, tedy o 21,3 %. Graf 8 znázorňuje kolísavou křivku projednaných přestupků pro obce.

Graf 8 Počet projednaných přestupků pro obce v letech 2005 - 2020

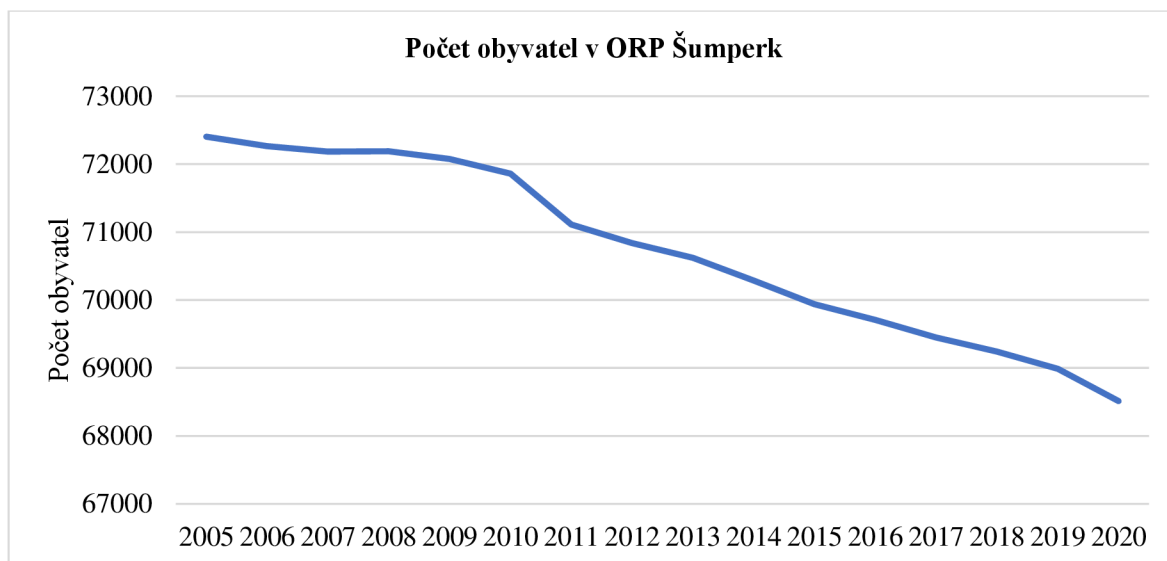
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.8 Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků

Data pro počet obyvatel v ORP Šumperk byla získána z Českého statistického úřadu a byla zařazena na základě předpokladu, že se snižujícím se počtem obyvatel by mělo dojít ke snižování přestupků. Komparace těchto údajů jsou níže zahrnuty. Tabulka, jež je součástí přílohy 10, znázorňuje postupný klesající trend v letech 2005 až 2020, kdy v posledním roce došlo k velkému poklesu počtu obyvatel.

Počet obyvatel v ORP Šumperk v průběhu let klesá. Kromě roku 2008 došlo vždy v následujícím roce k poklesu počtu obyvatel. Pokles se pohyboval většinou kolem 200 obyvatel. K největšímu poklesu došlo v roce 2011. Oproti roku 2010 klesl počet obyvatel o 748, tedy o 1 %. V grafu 9 je zobrazena klesající křivka vývoje počtu obyvatel v ORP Šumperk.

Graf 9 Počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020

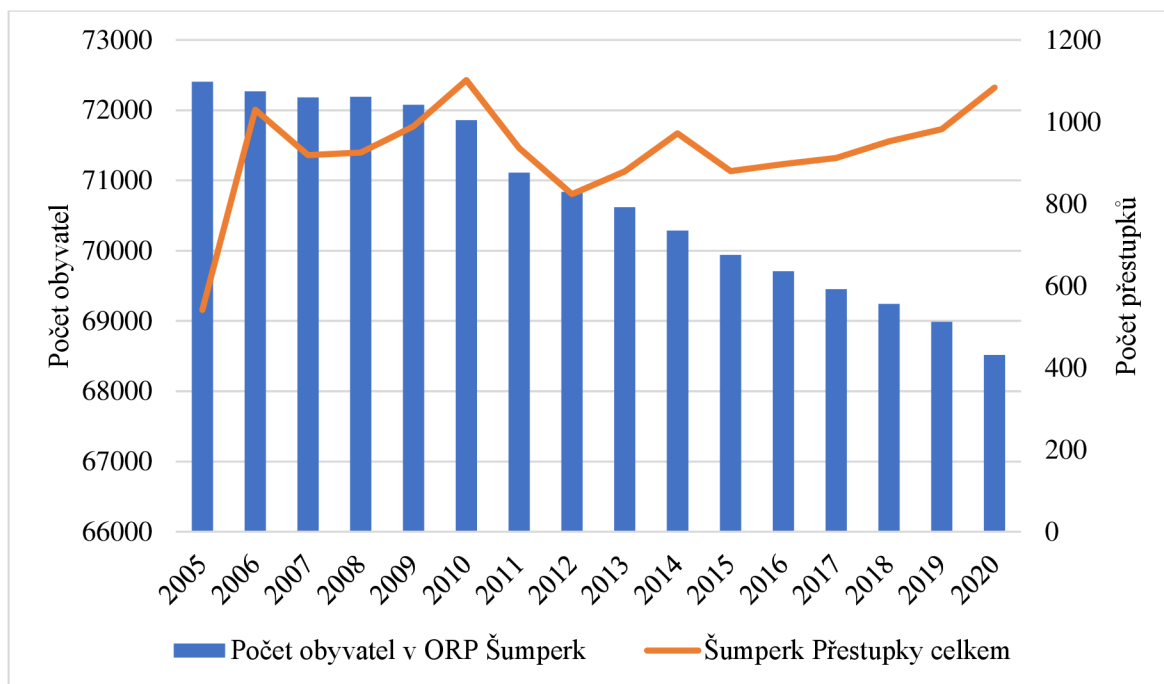
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet obyvatel

Na grafu 10 je znázorněna komparace vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Šumperk v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu obyvatel v ORP Šumperk.

Dalo by se předpokládat, že se snižujícím se počtem obyvatel se bude snižovat i počet přestupků. Na níže uvedeném grafu je evidentní, že se snižujícím se počtem obyvatel se nesnižuje počet došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Šumperk. Pokles počtu obyvatel není nejspíš tak velký, aby ovlivnil počet přestupků nebo z oblasti odcházejí lidé, kteří nejsou přestupci, a naopak zůstávají problémoví obyvatelé.

Graf 10 Počet přestupků vs. počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020

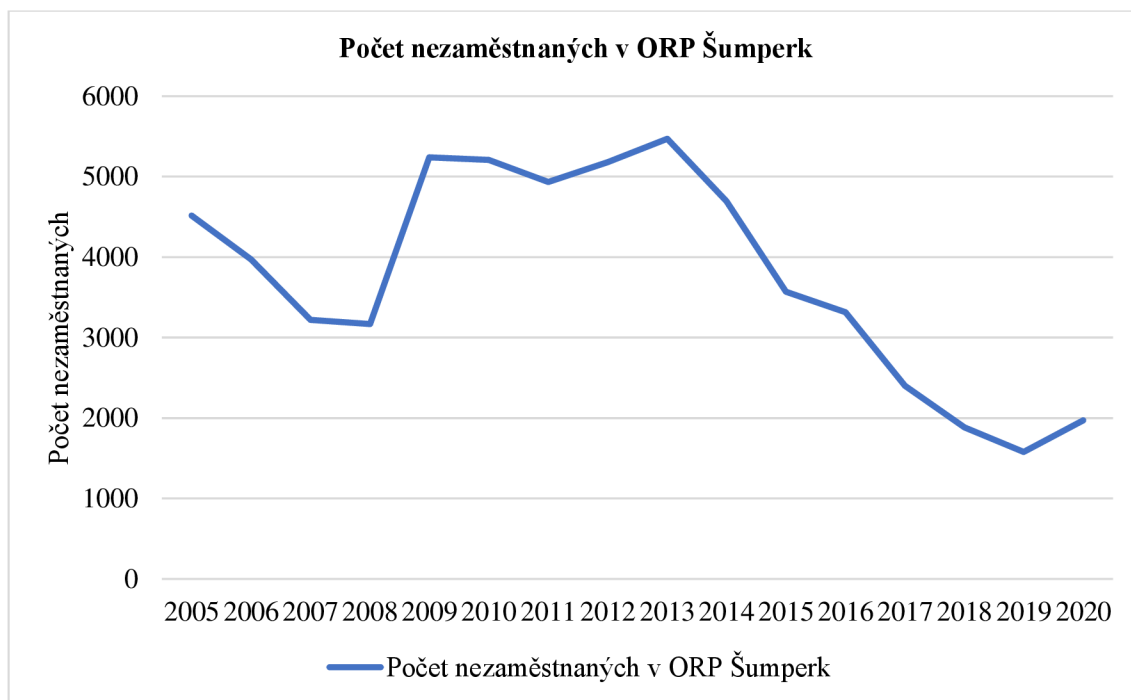
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.9 Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků

Údaje počtu nezaměstnaných v ORP Šumperk byla získána z Českého statistického úřadu a byly zařazeny z důvodu zjištění, zda se snižujícím se počtem nezaměstnaných dojde ke snížení počtu přestupků. Tato komparace dat je obsahem následující strany. Dle tabulky, jež je součástí přílohy 11, je trend vývoje počtu nezaměstnaných spíše klesající, jen v posledním roce 2020 došlo k mírnému nárůstu, což může být zapříčiněno krizí související s nouzovým stavem na území České republiky a epidemií Covid-19.

Počet nezaměstnaných osob od roku 2013 stabilně klesá. Až v roce 2020, došlo k mírnému nárůstu. K největšímu růstu došlo v roce 2009. Oproti roku 2008 vzrostl počet nezaměstnaných o 2071, tedy o 65,4 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2015. Oproti roku 2014 došlo k poklesu o 1126, tedy o 24 %. Graf 11 znázorňuje křivku počtu nezaměstnaných v ORP Šumperk.

Graf 11 Počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020

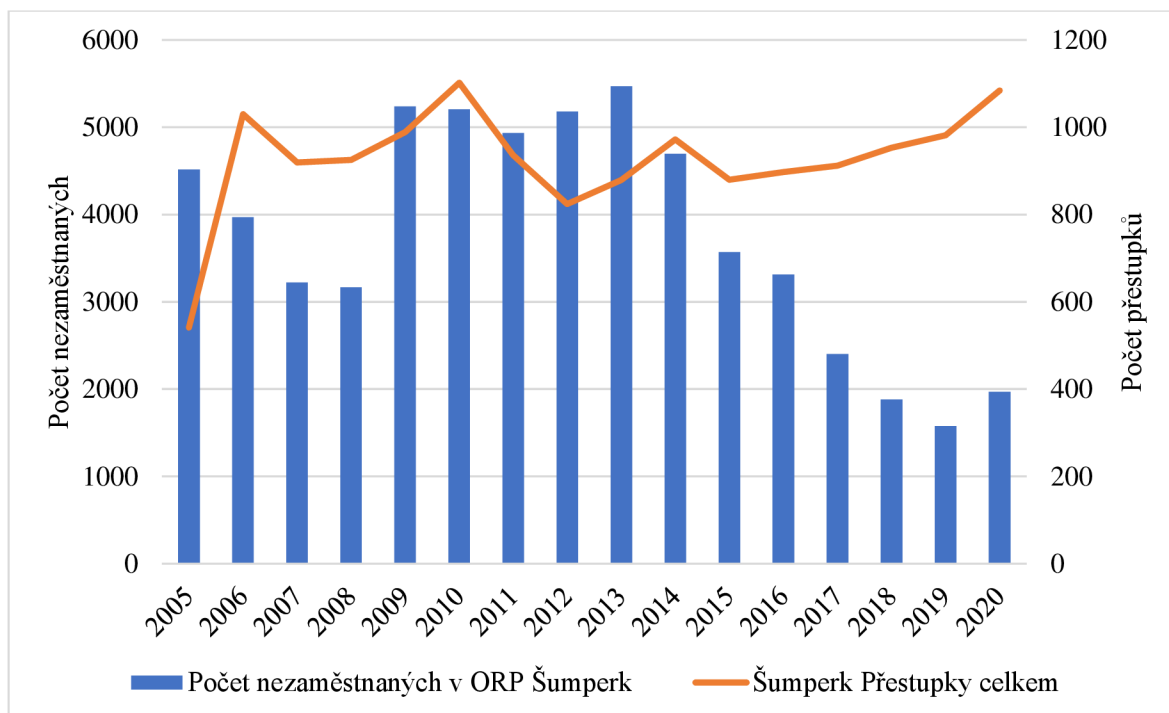
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných

Graf 12 zobrazuje komparaci vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Šumperk v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu nezaměstnaných v ORP Šumperk.

Počet nezaměstnaných v obci Šumperk dle níže uvedeného grafu nemá vliv na počet přestupků. V letech 2007 – 2011 se snižuje a zvyšuje počet přestupků podobně jako počet nezaměstnaných. Pak jsou trendy vývoje těchto časových řad opačné. Zvláště od roku 2015 se množství nezaměstnaných snižovalo a počet přestupků se naopak zvyšoval. Stejná situace by nastala v případě srovnání počtu přestupků s mírou nezaměstnanosti, graf by vypadal velmi podobně.

Graf 12 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v let. 2005 -2020

Zdroj: vlastní zpracování

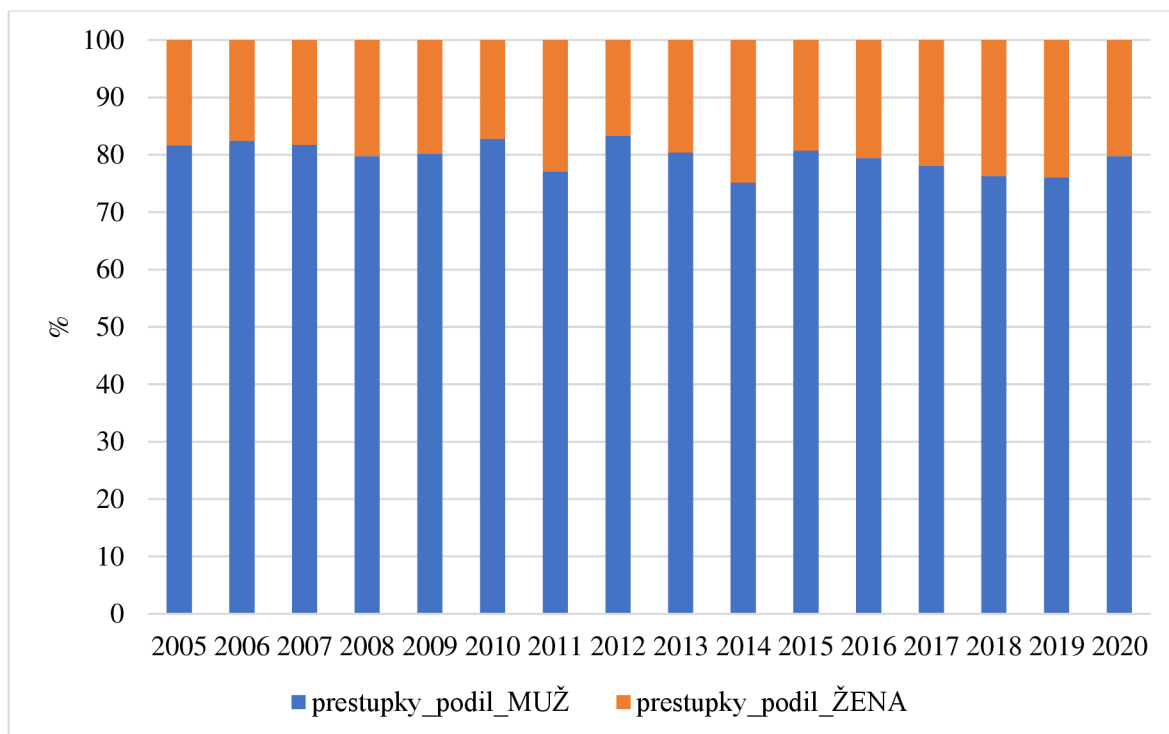
4.1.10 Porovnání podílu počtu přestupků dle pohlaví

Muži jsou oproti ženám všeobecně považováni za častější pachatele ve všech směrech. Potvrzuje to i následující srovnání počtu přestupků dle pohlaví, které zobrazuje počty podezřelých mužů a žen v letech 2005 až 2020, jež Městský úřad v Šumperku obdržel. V porovnání s celkovým počtem obdržенých přestupků v jednotlivých letech je zřejmé, že muži mohou za více než 80 % přestupků.

Ženy jsou ve statistice zastoupeny v menší míře než muži. Jejich skutky bývají povětšinou méně závažné a nezřídka se stává, že jsou obviněny neprávem. Jejich počet v letech spíše roste, což je zapříčiněno celkovým růstem počtu oznámených přestupků.

Na uvedeném grafu 13 je evidentní, že vývoj počtu přestupků je u mužů a žen víceméně konstantní. Podíl počtu přestupků žen v ORP Šumperk se pohybuje v průběhu let kolem 20 %, u mužů tedy kolem 80 %. Muži páchají více přestupků než ženy.

Graf 13 Porovnání podílu počtu přestupků dle pohlaví v letech 2005 - 2020

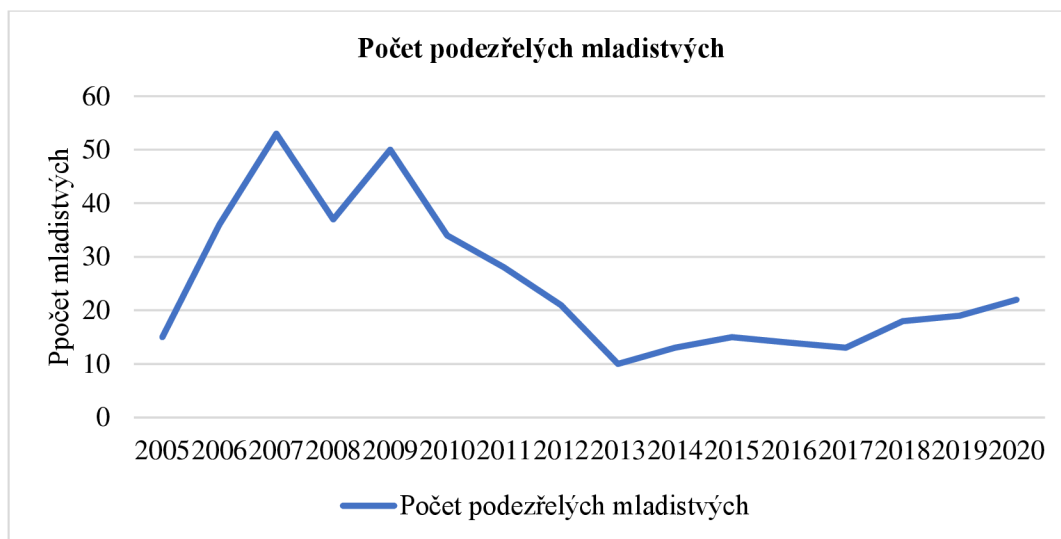
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.11 Počty podezřelých mladistvých v ORP

Mladiství jsou osoby, jež nedovršily osmnáctý rok svého života, ale zároveň jsou již zodpovědné za své činy. V praxi se k nim však musí přistupovat zcela odlišně, jak je tomu v případě plnoletého člověka. Kupříkladu jim nelze uložit sankci ve zkráceném řízení. Tabulka, která je součástí přílohy 12, dokazuje, že na Městském úřadu v Šumperku počet podezřelých mladistvých není mnoho a jsou zastoupeny spíše nízké počty. Nejvíce jich bylo v roce 2007, a to celkem 53.

Počet podezřelých mladistvých v průběhu let kolísá. V letech 2010 – 2013 jejich počet klesal, od roku 2014 do dnes, roste. K poklesu počtu podezřelých žen klesl v letech 2008, 2010 - 2013, 2016 a 2017. V ostatních letech jejich počet rostl. K největšímu růstu došlo v roce 2006. Oproti roku 2005 narostl počet podezřelých mužů o 21, tedy o 140 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2010. Oproti roku 2009 došlo k poklesu o 16, tedy o 32 %. Graf 14 znázorňuje kolísající křivku počtu podezřelých mladistvých v jednotlivých letech.

Graf 14 Počet podezřelých mladistvých v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Městský úřad Zábřeh

4.2.1 Celkový počet přestupků

Údaje o celkovém počtu oznámených přestupků na Městském úřadu v Zábřehu byly získány pouze od rok 2010 až do roku 2020, starší data bohužel již nejsou k dispozici. Tabulka 7 zobrazuje uvedené jedenáctileté období, na jejímž základě lze usoudit, že přestupky měly spíše klesající charakter, až v posledním roce došlo opět k navýšení.

Tabulka 7 Celkový počet přestupků v Zábřehu v letech 2010 - 2020

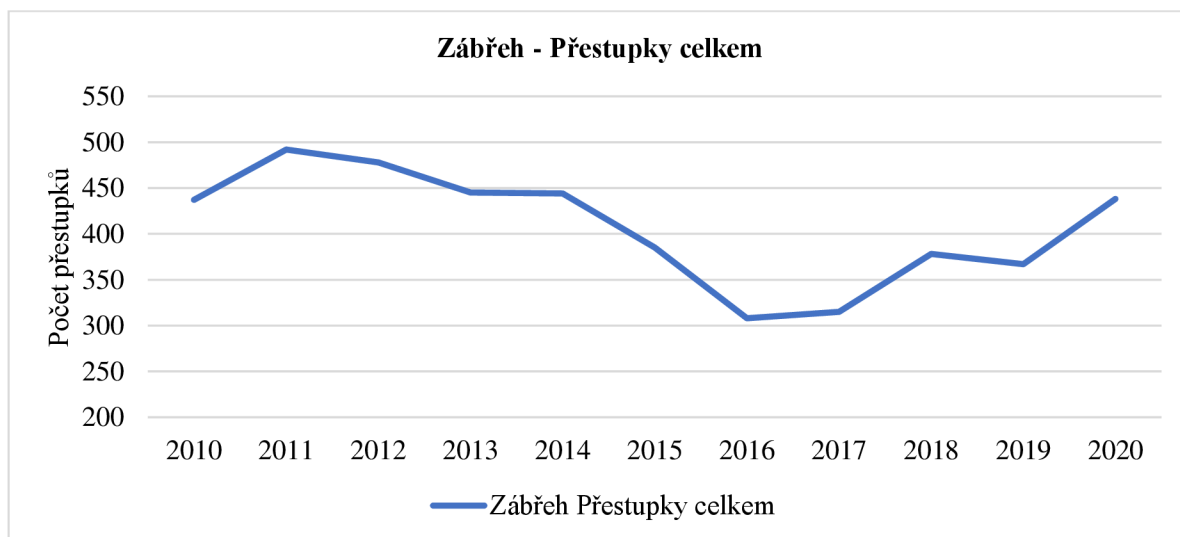
Rok	Zábřeh Přestupky celkem	1. diference	Tempo růstu (%)
2010	437		
2011	492	55	112,6
2012	478	-14	97,2
2013	445	-33	93,1
2014	444	-1	99,8
2015	385	-59	86,7
2016	308	-77	80,0
2017	315	7	102,3
2018	378	63	120,0

2019	367	-11	97,1
2020	438	71	119,3

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Zábřeze

Údaje jsou k dispozici až od roku 2010. Do roku 2016 počet přestupků klesal, od roku 2017 má počet přestupků rostoucí charakter. K největšímu růstu došlo v roce 2018. Oproti roku 2017 narostl počet přestupků o 63, tedy o 20 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2016. Oproti roku 2015 došlo k poklesu o 77 přestupků, tedy o 20 %. Graf 15 zobrazuje vývoj počtu přestupků v Zábřehu v letech 2010 až 2020.

Graf 15 Celkový počet přestupků v Zábřehu v letech 2010 - 2020

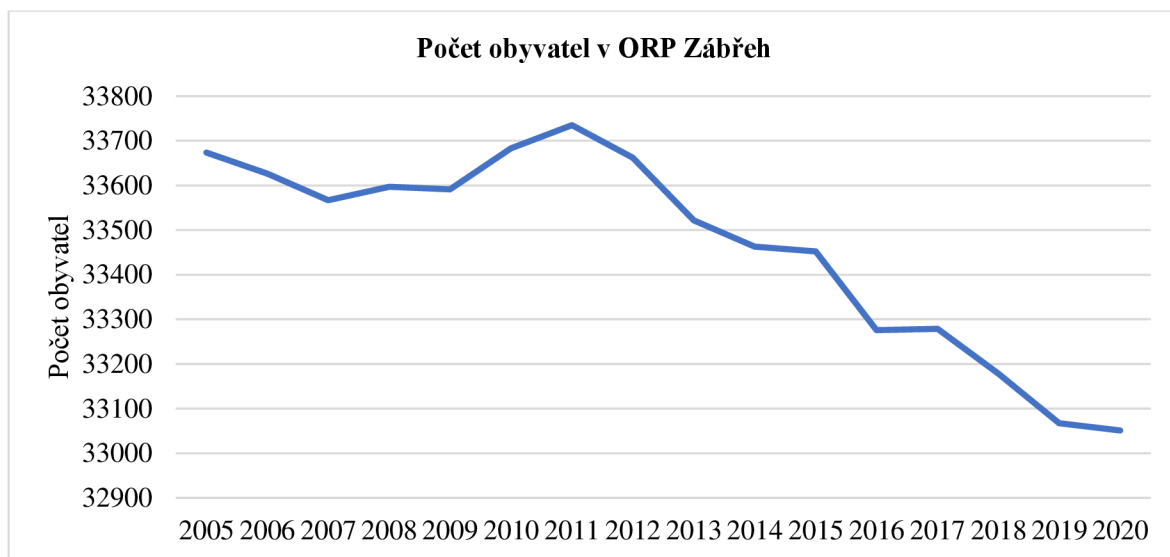
Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků

Data o počtu obyvatel v ORP Zábřeh byla získána z Českého statistického úřadu a vypovídají o tom, že obyvatel stejně jako v Šumperku ubývá. Tabulka zobrazující počty obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 až 2020 je součástí přílohy 13, kdy je evidentní, že k největšímu poklesu došlo v roce 2016.

Počet obyvatel v ORP Zábřeh od roku 2012 mírně klesá. Kromě let 2008, 2010, 2010 a 2017 došlo vždy v následujícím roce k poklesu počtu obyvatel. Pokles se pohyboval vždy pouze v desetinách procent. K největšímu poklesu došlo v roce 2016. Oproti roku 2015 klesl počet obyvatel o 176, tedy o 0,5 %. V následujícím grafu 16 je zobrazena klesající křivka počtu obyvatel v ORP Zábřeh.

Graf 16 Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

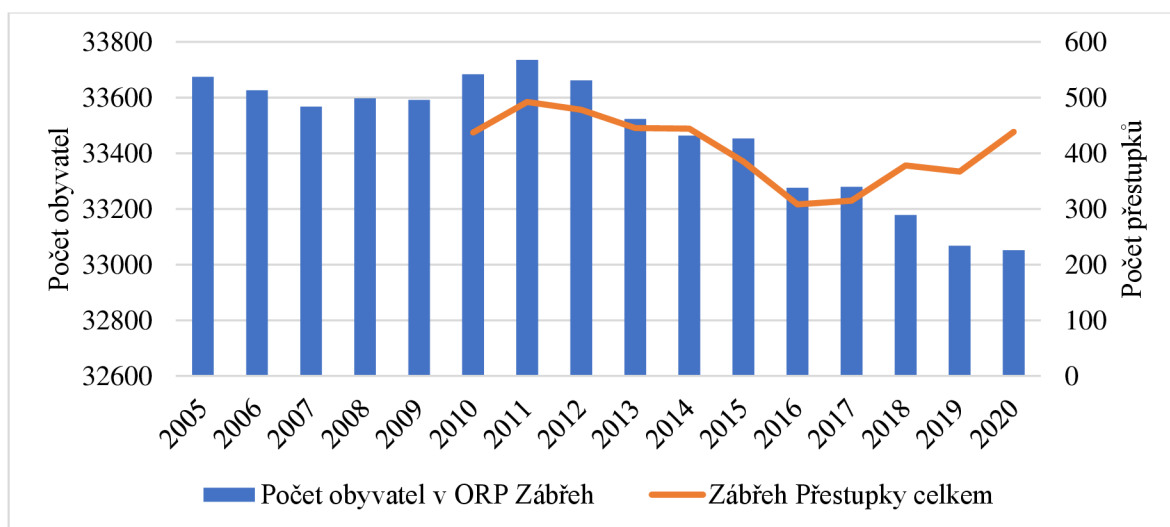
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet obyvatel

Na grafu 17 je vidět komparace vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Zábřeh v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu obyvatel v ORP Zábřeh.

Vývoj počtu obyvatel a počtu přestupků je v letech 2010 – 2017 velmi podobný. Dalo by se říci, že spolu tyto dvě řady v tomto časovém úseku korelují. Od roku 2018 se však jejich vývojový trend liší. Počet obyvatel stále klesá, přitom počet přestupků roste.

Graf 17 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

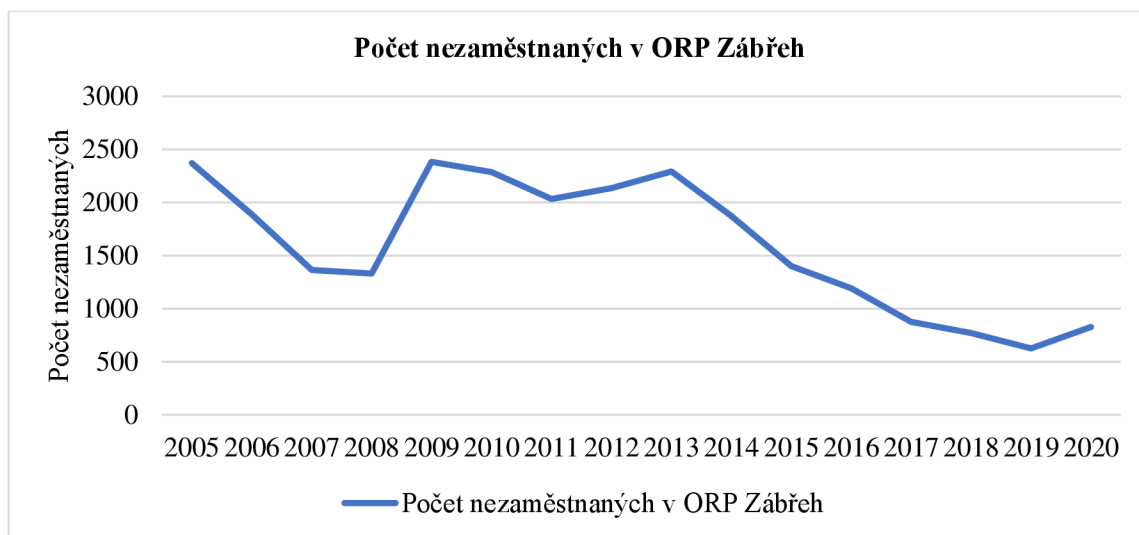
Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků

Podklady pro počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh poskytl Český statistický úřad. Tabulka obsahující období od roku 2005 až 2020 je součástí přílohy 14, a dle ní je evidentní, že počet nezaměstnaných v letech postupně spíše klesal, v roce 2020 se naopak mírně zvýšil.

Počet nezaměstnaných osob od roku 2013 stabilně klesá. Až v roce 2020, došlo k mírnému nárůstu. K největšímu růstu došlo v roce 2009. Oproti roku 2008 vzrostl počet nezaměstnaných o 1052, tedy o 79 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2007. Oproti roku 2006 došlo k poklesu o 525, tedy o 27,8 %. V následujícím grafu 18 je zobrazena křivka počtu nezaměstnaných v ORP Zábřeh.

Graf 18 Počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

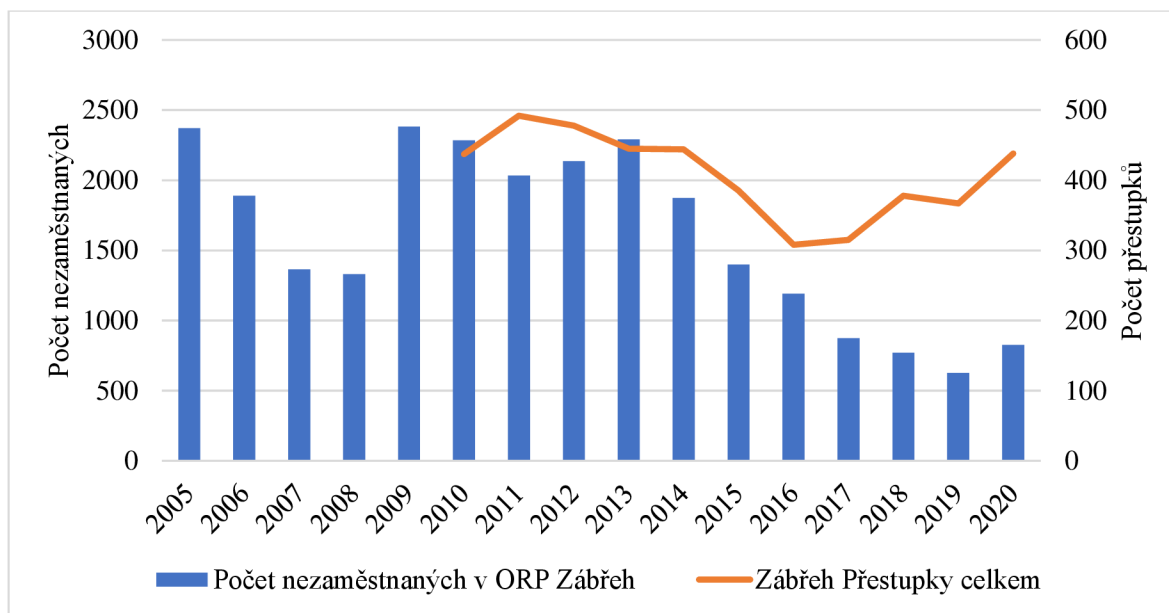
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných

Komparace vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Zábřeh v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu nezaměstnaných v ORP Zábřeh je zobrazena na grafu 19.

Počet nezaměstnaných v obci Zábřeh dle níže uvedeného grafu nemá vliv na počet přestupků. V některých letech se vývoj počtu nezaměstnanosti shodují, v některých se rozcházejí. V posledních letech se počet přes snižující se počet nezaměstnaných zvyšuje.

Graf 19 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Městský úřad Mohelnice

4.3.1 Celkový počet přestupků

Data získaná z Městského úřadu v Mohelnici poukazují na spíše klesající charakter, který dokazuje tabulka 8, jež zobrazuje celkové počty přestupků v letech 2008 až 2020. K největšímu poklesu došlo v letech 2016 a 2020.

Tabulka 8 Celkový počet přestupků v Mohelnici v letech 2008 - 2020

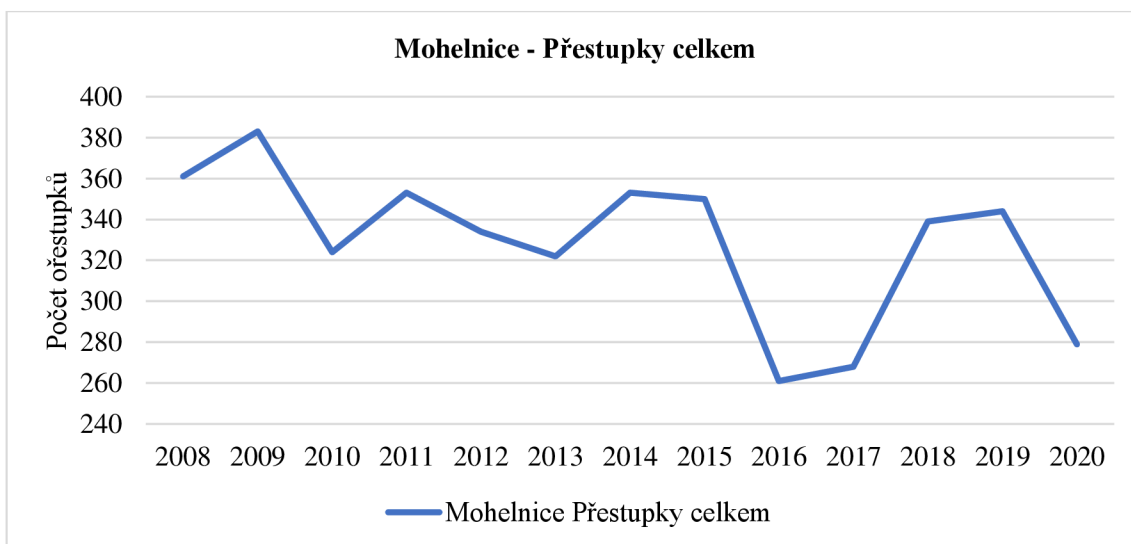
Rok	Mohelnice Přestupky celkem	1. diference	Tempo růstu (%)
2008	361		
2009	383	22	106,1
2010	324	-59	84,6
2011	353	29	109,0
2012	334	-19	94,6
2013	322	-12	96,4
2014	353	31	109,6
2015	350	-3	99,2
2016	261	-89	74,6
2017	268	7	102,7

2018	339	71	126,5
2019	344	5	101,5
2020	279	-65	81,1

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Mohelnici

Údaje jsou k dispozici až od roku 2008. Do roku 2016 počet přestupků klesal, od roku 2017 má počet přestupků rostoucí charakter, až v roce 2020 opět klesl. K největšímu růstu došlo v roce 2018. Oproti roku 2017 narostl počet přestupků o 71, tedy o 26,5 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2016. Oproti roku 2015 došlo k poklesu o 89 přestupků, tedy o 25,4 %. V Grafu 20 lze pozorovat křivku celkového počtu přestupků na Městském úřadě v Mohelnici.

Graf 20 Celkový počet přestupků v Mohelnici v letech 2008 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

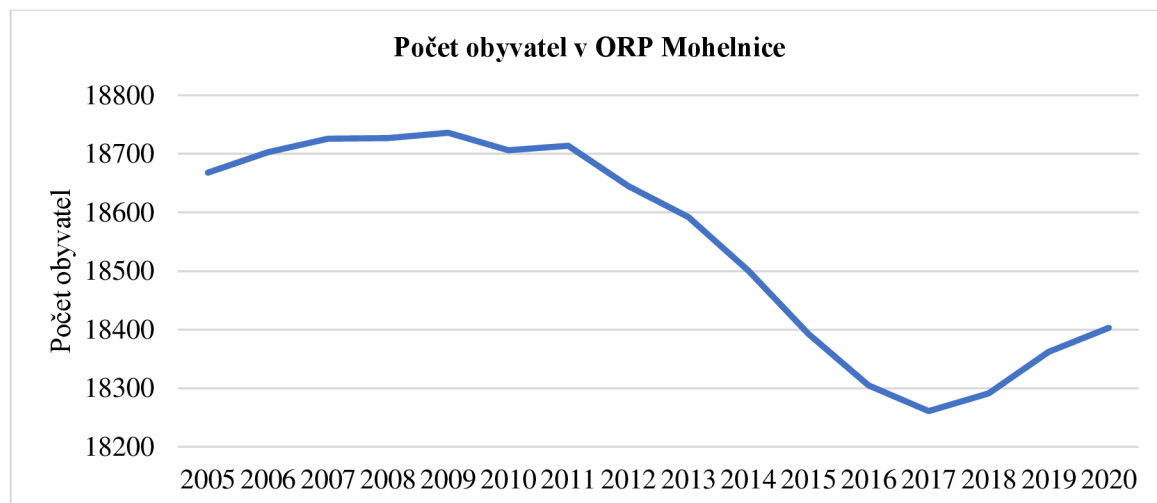
4.3.2 Počet obyvatel v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků v letech

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem byla získaná za roky 2005 až 2020 a dle tabulky, jež je součástí přílohy 15, vypovídají o klesajícím trendu, avšak v posledních třech letech došlo k mírnému meziročnímu nárůstu obyvatel v ORP Mohelnice.

Počet obyvatel v ORP Mohelnice od roku 2009 mírně klesá. Od roku 2008 opět roste. Pokles se pohyboval vždy pouze v desítkách. K největšímu poklesu došlo v roce 2015.

Oproti roku 2014 klesl počet obyvatel o 108, tedy o 0,6 %. Graf 21 zachycuje spíše klesající vývoj křivky počtu obyvatel ORP Mohelnice.

Graf 21 Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020

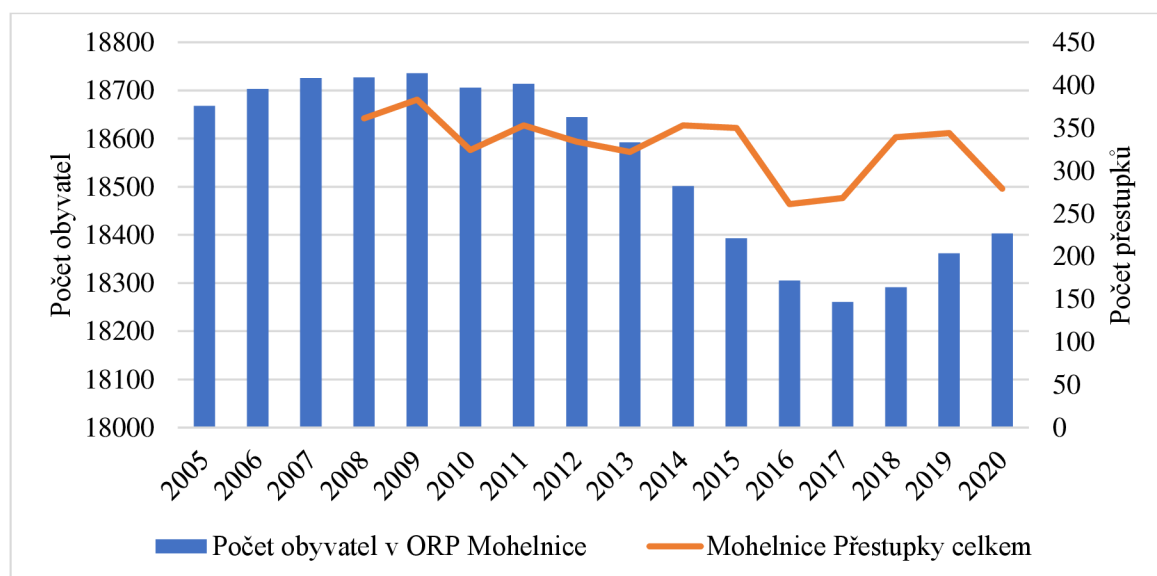

Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet obyvatel

Komparace vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Mohelnice v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu obyvatel v ORP Mohelnice je znázorněna na grafu 22.

Graf 22 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

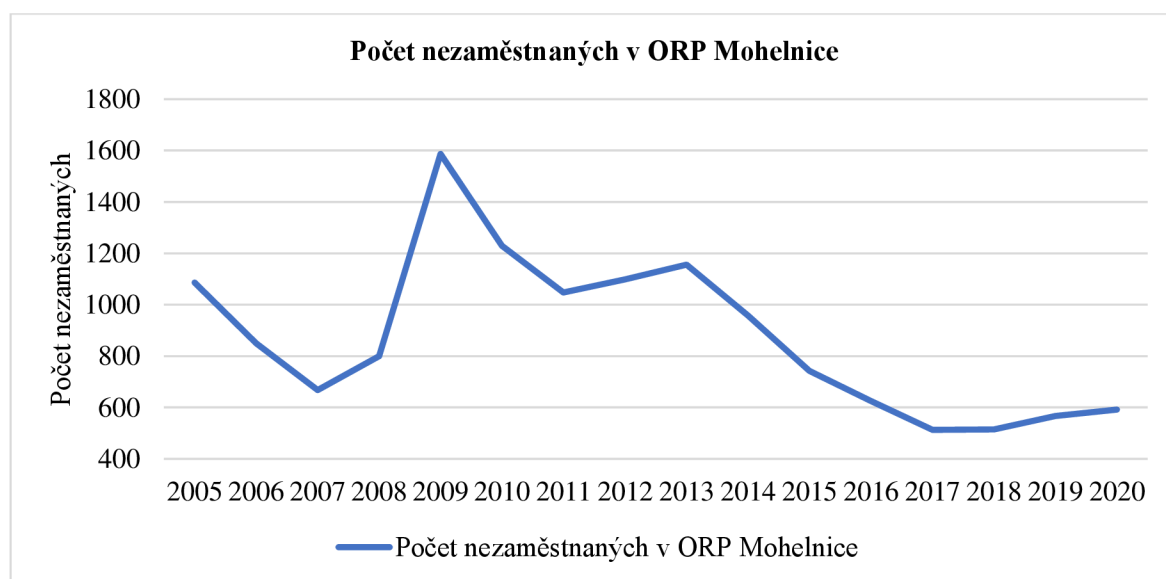
Vývoj počtu obyvatel a počtu přestupků je v letech 2014 – 2019 velmi podobný. Dalo by se říci, že spolu tyto dvě řady v tomto časovém úseku korelují. V ostatních letech se vývoje časových řada liší. Nelze tedy předpokládat korelaci obecně.

4.3.3 Počet nezaměstnaných v ORP a jejich srovnání s počtem přestupků

Údaje o počtu nezaměstnaných v ORP Mohelnice jsou spíše klesající, jak dokazuje tabulka v příloze 16. Data jsou získaná z Českého statistického úřadu z let 2005 až 2020. V posledních třech letech lze pozorovat spíše mírnější nárůst nezaměstnaných.

Počet nezaměstnaných osob od roku 2010 klesá. Až v posledních dvou letech mírně roste. K největšímu růstu došlo v roce 2009. Oproti roku 2008 vzrostl počet nezaměstnaných o 787, tedy o 98,4 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2010. Oproti roku 2009 došlo k poklesu o 357, tedy o 22,5 %. Graf 23 zobrazuje křivku počtu nezaměstnaných v ORP Mohelnice.

Graf 23 Počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020

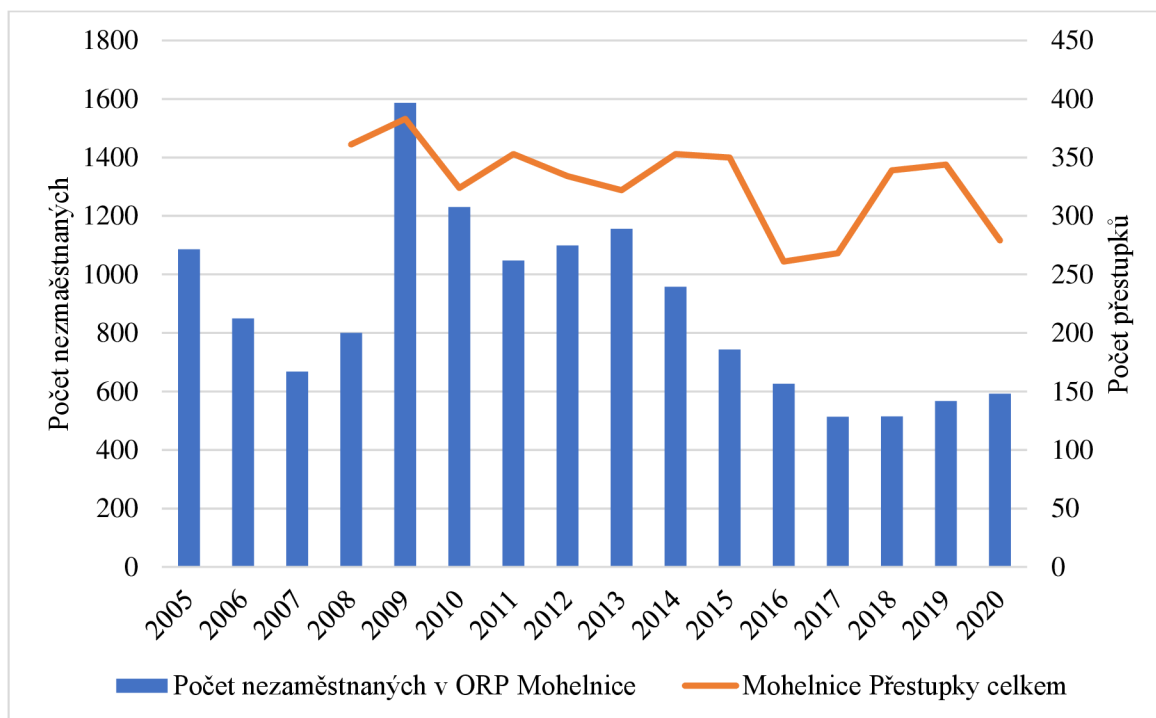
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných

Graf 24 zobrazuje komparaci vývoje počtu došlých přestupků na přestupkovém oddělení Městského úřadu Mohelnice v letech 2005 – 2020 v souvislosti s vývojem počtu nezaměstnaných v ORP Mohelnice.

Vývoj počtu nezaměstnaných a počtu přestupků je v letech 2014 – 2019 také velmi podobný. Dalo by se říci, že spolu tyto dvě řady v tomto časovém úseku korelují. V ostatních letech se vývoje časových řada liší. Nelze tedy předpokládat korelaci obecně.

Graf 24 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v let. 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Okres Šumperk

4.4.1 Celkový počet přestupků

Tato podkapitola obsahuje součty všech evidovaných přestupků na Městském úřadě v Šumperku, Zábřehu a Mohelnici, tedy souhrnně za celý okres Šumperk. Jelikož byla data na úřadě v Zábřehu získána pouze od roku 2010, tak jsou údaje v tabulce 9 vyplněny pouze

od uvedeného období. Vývoj přestupků po součtu ze všech uvedených úřadů je spíše konstantní s mírnými výkyvy v jednotlivých letech.

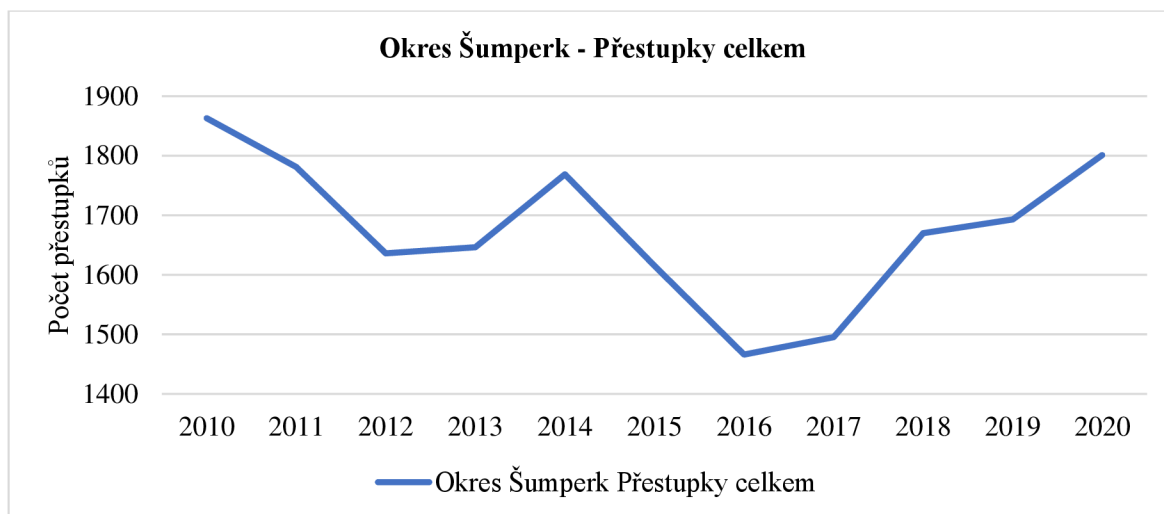
Tabulka 9 Celkový počet přestupků v okrese Šumperk v letech 2010 - 2020

Rok	Okres Šumperk Přestupky celkem	1. diference	Tempo růstu (%)
2010	1863		
2011	1781	-82	95,6
2012	1636	-145	91,9
2013	1646	10	100,6
2014	1769	123	107,5
2015	1615	-154	91,3
2016	1466	-149	90,8
2017	1495	29	102,0
2018	1670	175	111,7
2019	1693	23	101,4
2020	1801	108	106,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku, Zábřeze a Mohelnici

Počet přestupků v okrese Šumperk se moc nemění, je zhruba konstantní. Rozdíly mezi jednotlivými lety jsou v rozmezí -200 až 200. K největšímu nárůstu došlo v roce 2018. Počet přestupků se zvýšil 175, tedy o 11,7 %. K největšímu poklesu došlo v roce 2016. Oproti roku 2015 klesl počet obyvatel o 149, tedy o 9,2 %. Graf 25 obsahuje křivku zobrazující celkový počet přestupků v okrese Šumperk.

Graf 25 Celkový počet přestupků v okrese Šumperk v letech 2010 - 2020

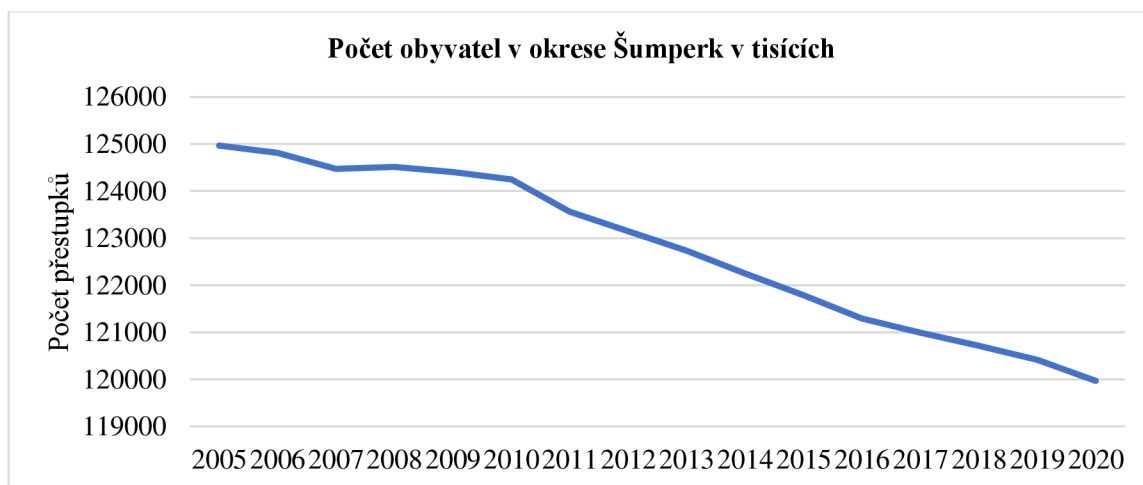
Zdroj: vlastní zpracování

4.4.2 Počet obyvatel v okrese a jejich srovnání s počtem přestupků

Počet obyvatel v okrese Šumperk má výrazný klesající trend, jak si lze povšimnout v tabulce v příloze 17. Ta uvádí data od roku 2005 až 2020 a k výraznému poklesu došlo i v posledním roce.

Počet obyvatel v okrese Šumperk v průběhu let klesá. Změny jsou však pouze v řádek desetin procent. K největšímu úbytku obyvatel došlo v roce 2011. Oproti roku 2010 klesl počet obyvatel o 688, tedy o 0,6 %. Graf 26 znázorňuje klesající křivku vývoje počtu obyvatel v okrese Šumperk.

Graf 26 Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020

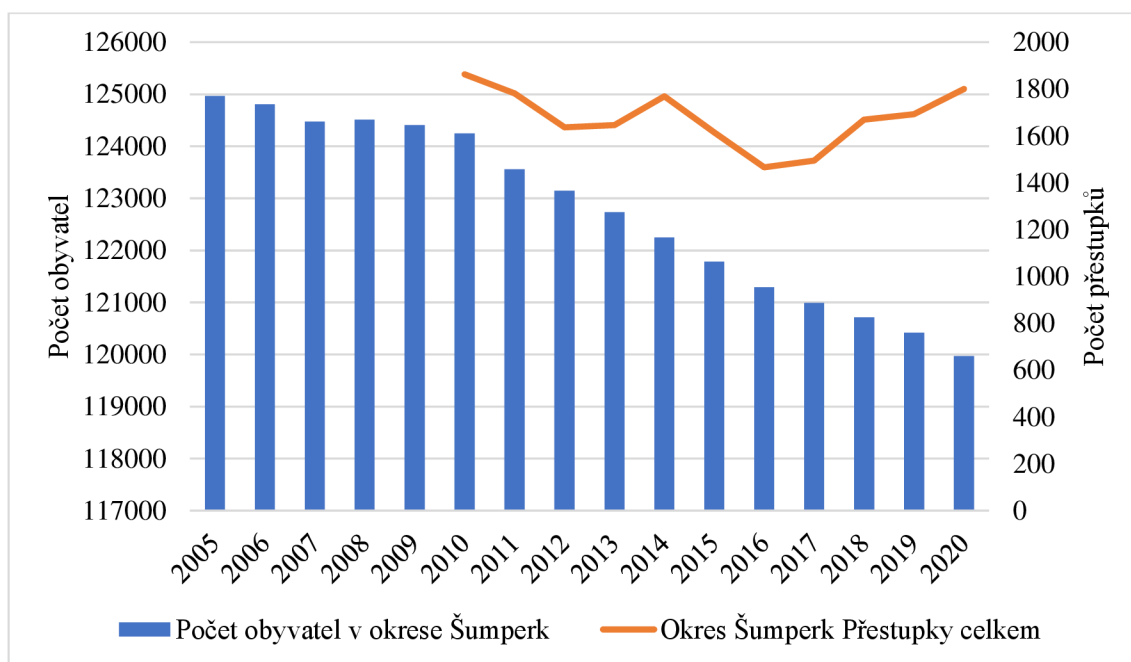
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet obyvatel v okrese Šumperk

Komparace zjištěných dat (Šumperk x Zábřeh x Mohelnice) a zkoumání vzájemných souvislostí týkajících se počtu přestupků a počtu obyvatel ve všech třech ORP je znázorněna v grafu 27.

Dalo by se předpokládat, že se snižujícím se počtem obyvatel se bude snižovat i počet přestupků. Na níže uvedeném grafu vidíme, že se snižujícím se počtem obyvatel se nesnižuje počet došlých přestupků. Vývoj počtu přestupků nemá klesající trend. Počet přestupků kolísá kolem 1600. Pokles počtu obyvatel je způsoben především neustále se snižující mírou porodnosti a rovněž zvyšujícím se počtem odcházejících obyvatel z regionu např. stěhování se kvůli lepším pracovním nabídkám a celkový pokles počtu obyvatel není nejspíš tak velký, aby ovlivnil počet přestupků.

Graf 27 Počet přestupků vs. Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020

Zdroj: vlastní zpracování

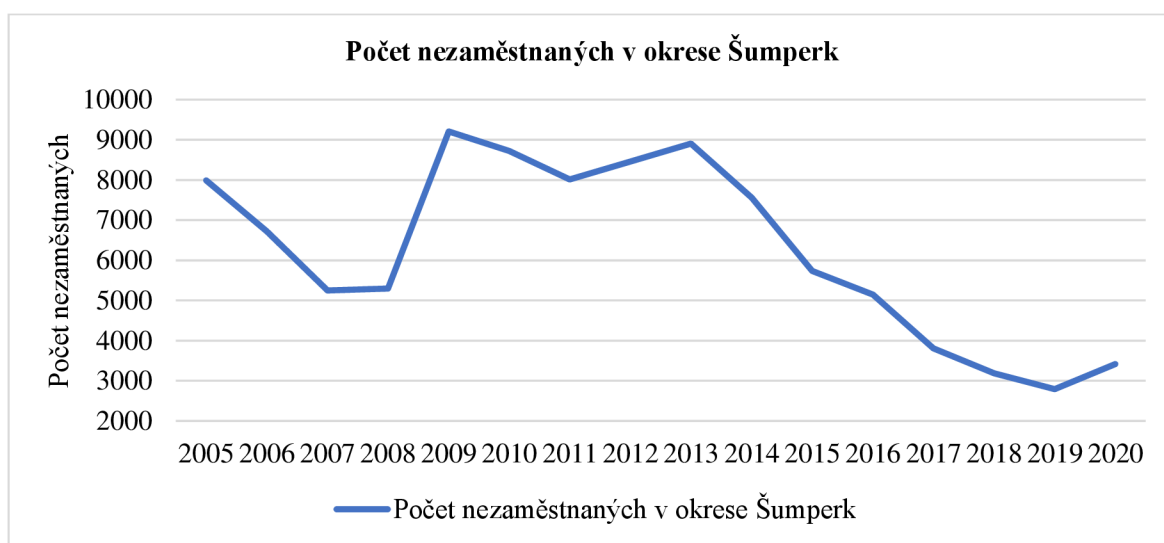
4.4.3 Počet nezaměstnaných v okrese a jejich srovnání s počtem přestupků

Množství nezaměstnaných osob v okrese Šumperk má klesající charakter. Toto je znázorněno v tabulce v příloze 18, jež poukazuje na meziroční poklesy a jen výjimečné

mírné nárůsty v letech 2005 až 2020. V posledním roce si lze všimnout většího nárůstu počtu nezaměstnaných.

Počet nezaměstnaných osob od roku 2013 klesá. Až v roce 2020 mírně vzrostl. K největšímu růstu došlo v roce 2009. Oproti roku 2008 vzrostl počet nezaměstnaných o 3910, tedy o 73,8 %. K největšímu poklesu došlo hned následující rok 2017. Oproti roku 2016 došlo k poklesu o 1336, tedy o 26 %. Následující graf 28 zachycuje počet nezaměstnaných v okrese Šumperk.

Graf 28 Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020

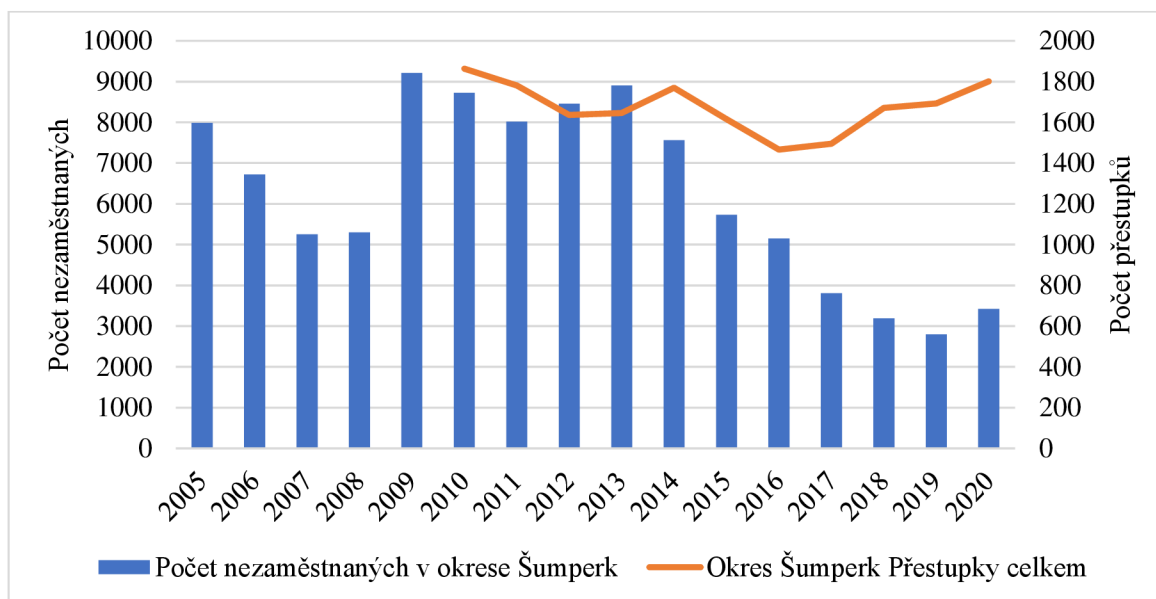
Zdroj: vlastní zpracování

Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v okrese Šumperk

Komparace zjištěných dat (Šumperk x Zábřeh x Mohelnice) a zkoumání vzájemných souvislostí týkajících se počtu přestupků a počtu nezaměstnaných ve všech třech ORP je znázorněna na grafu 29.

Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk dle níže uvedeného grafu nemá vliv na počet přestupků. V některých letech se vývoj počtu nezaměstnanosti shodují, v některých se rozchází. V posledních letech se počet přes snižující se počet nezaměstnaných zvyšuje.

Graf 29 Počet přestupků vs. počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v let. 2005 - 2020

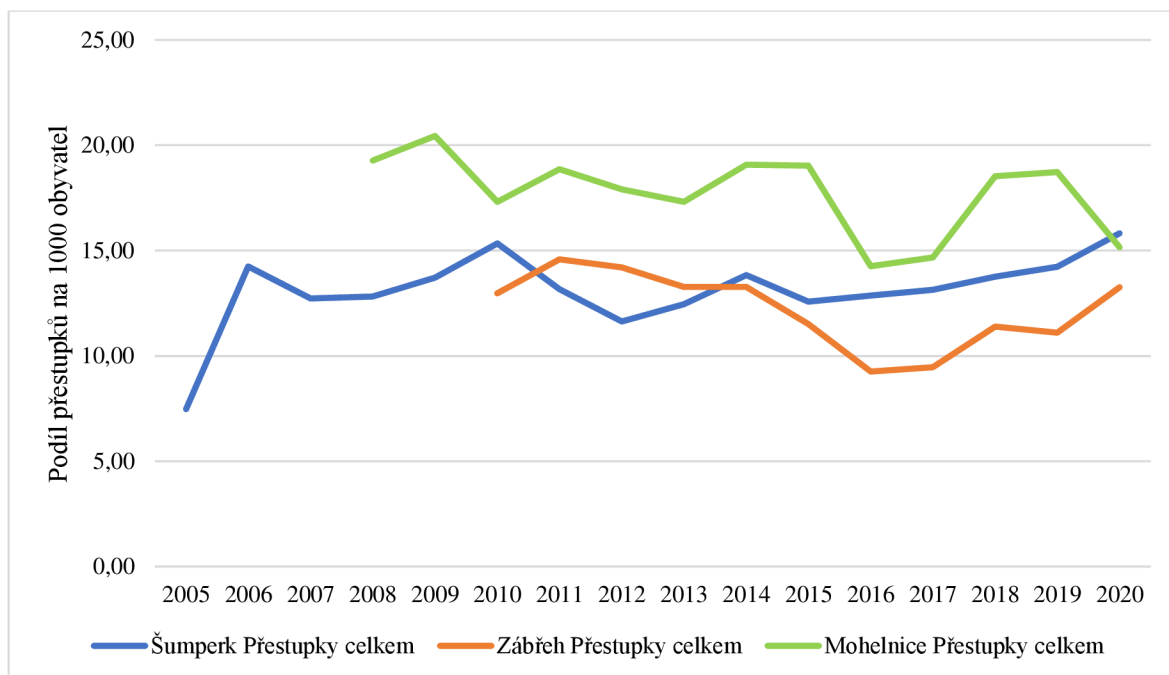

Zdroj: vlastní zpracování

4.4.4 Srovnání počtu přestupků v jednotlivých ORP

Nejvhodnější metodou porovnání počtu přestupku ve srovnání s počtem obyvatel v jednotlivých regionech je vytvořit podíl přestupků na 1000 obyvatel zde žijících. Jak si lze povšimnout v níže uvedeném grafu 30. Nejvíce přestupků na stejný počet lidí v ORP žijících je v Mohelnici, křivka grafu se v roce 2009 dokonce přehoupla přes hodnotu 20. V posledním roce však došlo k většímu poklesu. V Zábřehu byly statistické údaje poskytnuty pouze od roku 2010, kdy jejich množství vykazovalo vyšší čísla, avšak v následujících letech 2011 - 2016 postupně docházelo k poklesu. V posledních letech lze pozorovat spíše rostoucí trend, ale ve srovnání s ostatními ORP je v Zábřehu v přepočtu na obyvatele celkově nejméně přestupků. Nejdelší získaná časová řada byla utvořena pro ORP Šumperk, kdy nejnižší hodnoty vykazovala hned na začátku v roce 2005, v následujících letech došlo spíše k nárůstu přestupků s občasným kolísáním a v posledních letech je evidentní rostoucí trend, kdy v posledním roce 2020 dokonce přestupky v Šumperku mírně převýšily přestupky v Mohelnici na počet obyvatel. Šumperk lze označit podle podílu počtu přestupků na 1000 obyvatel ve srovnání s ostatními ORP jako průměr.

Graf 30 Srovnání počtu přestupků v jednotlivých ORP

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Prognóza vývoje počtu přestupků na období 2021 – 2023

Charakteristiky vývoje této časové řady přestupků v územní samosprávě jsou uvedeny v kapitole 4.1.2 a v příloze 1. Výrazný vývoj časové řady byl pozorován od roku 2012. Pro predikci byl zvolen koeficient růstu. Ten je roven hodnotě 1,111. Pro rok 2021 lze tedy očekávat 22 přestupků v územní samosprávě, pro rok 2022 lze očekávat 25 přestupků a pro rok 2023 je odhadovaný počet přestupků 27. Tento odhad je téměř srovnatelný s reálným stavem, kdy v roce 2021 bylo obdrženo Městským úřadem v Šumperku 23 přestupků týkající se uvedené oblasti.

Charakteristiky vývoje časové řady přestupků proti občanskému soužití jsou uvedeny rovněž v kapitole 4.1.2 a v příloze 3. Výrazný vývoj časové řady byl pozorován od roku 2013. Dle hodnot časové řady je evidentní, že tyto přestupky stále rostou. Je tedy možné předpokládat jejich nárůst i nadále. S využitím koeficientu růstu, který je roven 1,086 bychom mohly v roce 2021 očekávat 580 přestupků proti občanskému soužití, pro rok 2022 lze očekávat 630 přestupků a pro rok 2023 je odhadovaný počet přestupků 700. Tuto časovou řadu lze dobře popsat i lineární trendovou funkcí:

$$T_t = -122,92 + 37,08t$$

Pokud by i nadále přetrvával trend posledních sedmi let a počet přestupků by rostl, lze odhadovat, že se v roce 2021 budou hodnoty pohybovat kolem 508 přestupků proti občanskému soužití, pro rok 2022 lze očekávat 545 přestupků a pro rok 2023 je odhadovaný počet přestupků 582. Predikce pomocí trendové funkce jsou konzervativnější, ale z osobního pohledu reálnější.

Charakteristiky vývoje časové řady počtu přestupků proti veřejnému pořádku jsou uvedeny taktéž v kapitole 4.1.2 a v příloze 2. U této časové řady je evidentní výrazný nárůst v posledních třech letech. K predikci lze využít průměrný koeficient růstu, který je roven 1,076. Pro rok 2021 lze tedy očekávat 81 přestupků proti veřejnému pořádku, pro rok 2022 lze očekávat 87 přestupků a pro rok 2023 je odhadovaný počet přestupků 93.

Charakteristiky vývoje časové řady celkového počtu přestupků v ORP Šumperk jsou uvedeny v kapitole 4.1.1. U této časové řady lze pozorovat výrazný nárůst v posledních pěti letech. K predikci je využít průměrný koeficient růstu, který je roven 1,047. Pro rok 2021 lze tedy očekávat 1135 přestupků proti veřejnému pořádku, pro rok 2022 lze očekávat 1188 přestupků a pro rok 2023 je odhadovaný počet přestupků 1244. Na závěr této kapitoly je důležité zmínit, že uvedený rok 2021 lze již srovnat s reálným číslem. Městský úřad Šumperk v roce 2021 obdržel celkem 1287 přestupků, což je přesně o 152 přestupků více než je předpokládané číslo, které dle predikce by měl čítat 1135 oznámení.

5 Zhodnocení a doporučení

Návrhy na snižování počtu přestupků v okrese Šumperk

Nedílnou součástí diplomové práce jsou rovněž návrhy preventivních opatření a doporučení pro snižování množství přestupků v okrese Šumperk. Pro spokojené a poklidné žití obyvatel Šumperska je zajisté důležitá prevence přestupkových činů v regionu. Snižování počtu přestupkových deliktů je velmi složitou a nelehkou problematikou. Šumpersko je oblastí navazující na příhraniční oblast Jesenicka, které je situováno blízko hranic s Polskem, a je typické vyšší mírou nezaměstnanosti a problémem s vysídlováním obyvatelstva. Šumpersko je bohužel svou polohou taktéž zasaženo uvedenými problémy. Dle analytické sekce týkající se počtu obyvatel v regionu je evidentní, že v letech dochází k velkému úbytku obyvatel. Křivka grafu znázorňujícího počet obyvatel okresu Šumperk vykazuje klesající charakter, avšak počet přestupků naopak strmě roste. Je to obrovský paradox a důležitou otázkou, kterou je nutno si položit, je: Proč tomu tak je? Region Šumpersko nenabízí díky své poloze žádné benefity k přistěhování pro potenciální obyvatele. V České republice se nachází více příznivějších oblastí, které spíše nalákají nové osoby, ať už se jedná např. o velká města s nepřebýrným množstvím pracovních příležitostí nebo i menší oblasti v dojezdových vzdálenostech k velkým městům nabízejícím mnoho volnočasových vyžití. Právě stěhování za vidinou lepších životních podmínek je největším motivem pro místní obyvatelstvo k opuštění regionu. Je tedy evidentní, že oblast opouští především lidé vykazující aktivní pracovní činnost, kteří jsou řádnými občany a přestupků se nikdy nedopouštějí. Naopak zde bohužel zůstává řada stálých recidivistů a problémových občanů, kteří nemají motivaci ani vůli se změnit. A taktéž nízká porodnost hraje v celkový neprospěch k vývojovým aspektům obyvatelstva.

Počet přestupků v jednotlivých letech spíše kolísá, avšak v posledních letech lze pozorovat rostoucí tendenci, která v posledním roce vy eskalovala v enormní výši. Velký podíl na situaci má jistě počet přestupků dle krizového zákona. V roce 2020 byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav v souvislosti s epidemií Covid-19 a byla vydána řada nařízení vlády, která zakazovala mj. volný pohyb osob v určité především noční hodiny nebo popíjení alkoholu na veřejnosti. Taktéž bylo dovoleno stýkat se pouze s osobami v jedné domácnosti aj. Bohužel především Městský úřad v Šumperku se potýkal s největším počtem porušení krizového zákona, které zapříčinilo celkový nárůst počtu přestupkových

deliktů. Dále v roce 2020 došlo k zvýšení hodnoty majetkové přestupkové činnosti, kdy došlo ke změně z původní hranice 5000,- Kč na 10000,- Kč. Mnoho trestných činů bylo díky této novele překvalifikováno na pouhý přestupek, a tudíž opět došlo k navýšení množství oznámení.

I predikce na budoucí roky, jež je součástí diplomové práce, poukazuje na nepříznivou situaci, která Městské úřady a potažmo celý region čeká, bohužel ve formě zvyšujících se čísel. Dopusštění se přestupku oproti trestnému činu mnoho lidí vnímá jako běžnou věc, za kterou nehrozí nijak obrovský postih, maximálně a přinejhorším pokuta v řádech tisíců korun nebo zabránění věci. Všechny výše uvedené aspekty hrají ve velký neprospěch pro budoucí vývojové tendence, proto je velmi důležité navrhnout preventivní opatření, která by mohla pomoci ke snížení množství přestupkových oznámení. Pro aktivní snižování množství přestupků je možné si stanovit dvě sekce oblastí, a to „teoretické“, jež by byly zapotřebí ze strany zákonodárců, a dále „praktické“ jež lze kdykoli aktivně implementovat do procesu.

Teoretické návrhy

Do oblasti „teoretického“ pojetí snižování počtu přestupků je nutno zařadit zlepšení legislativních předpisů ze strany zákonodárců. Jedná se pouze o teoretickou oblast, avšak je zapotřebí ji zmínit, jelikož by mohla být nedílnou součástí aktivního snižování. Právní předpisy jsou nastaveny pro pachatele velmi benevolentně, mají mnoho práv a dokud jim přestupek není prokázán, tak se na ně vždy pohlíží jako na nevinné. Ani sankce nejsou nastaveny ve výši, která by přestupce mohla varovat a včas zastavit. Zajisté by snížení množství oznámení pomohlo uzákonění, že v případě je-li osoba opakovaně uznána vinnou více jak kupříkladu třikrát v uplynulém roce, tak ji hrozí odnětí svobody. Uvedené sankce by mohly přispět k uvědomění se především recidivistů, kteří se taktéž nemalou měrou podílejí na výši přestupků, a jež by mohly být varovným signálem pro zastavení jejich páčání přestupků.

Praktické návrhy

„Praktické“ pojetí snižování počtu přestupků skýtá širokosáhlé spektrum možností, jak se aktivně podílet na onom nižším množství oznámení. Určité procento přestupků se týká

různých ať již slovních nebo fyzických napadení v rámci rodinného soužití. Jedná se o konflikty jak mezi manželi nebo partnery, tak i mezi rodiči (prarodiči) a dětmi nebo mezi vzdálenějšími příbuznými a známými. Mezilidské vztahy jsou velmi složité a vždy záleží na povaze dotčených osob. Často se jedná o chvilkový zkrat, který je ojedinělý, ale pak jsou případy opakovaných vy eskalovaných konfliktů, které je záhodno řešit s odborníky. V přestupkové praxi lze pozorovat, že alkohol nebo drogy jsou nejčastější příčinou vzniku přestupku. Požitím návykových látek jsou lidé schopni se dopustit jednání, kterých by se ve střízlivém stavu nikdy nedopustili. Proto jako jeden z aktivních podpůrných prostředků pro snížení lze zmínit nabídku pomoci psychologa a jiných odborníků jako jsou různé léčebny, např. nařízené léčba při opakovaném spáchání přestupku, jež by napomohly neopakování se střetů a nabídly aktivní pomoc ve formě, jak se zachovat v určitých situacích.

Mnoho přestupků je zapříčiněno rovněž způsobem života typický pro region. Řada lidí má velmi špatně placenou práci a žijí na pokraji svých možností, což je ovlivňuje v jejich jednání. Mnoho lidí bohužel raději využije možnosti pobírání sociálních dávek, než aby nastoupily do práce, za níž dostanou úplně stejné peníze. Nabídkou více pracovních míst, které by byly lépe placené, by jistě došlo ke zlepšení životní situace místních obyvatel, což by mělo příznivý vliv na jednání potenciálních přestupců, a tudíž by došlo k přispění ke snížení počtu přestupků. Jedná se především o majetkové přestupky, ale nejen o ně, i přestupky týkající se občanského soužití mohou mít položený základ na frustraci z dlouhodobé špatné životní a finanční situace, která následně vygraduje v často nechtěný konflikt.

Do „praktického“ pojetí snižování přestupků lze zařadit další oblast týkající se přestupců řadících se k sociálně slabším skupinám. Jedná se o osoby bez domova nebo na okraji společnosti, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní bez aktivních sociálních návyků. Své chování si povětšinou přinášejí již z prostředí, ve kterém byli vychováni. Jejich zázemí v dětství nebylo ve většině případů příznivé a velmi negativně je ovlivnilo v souvislosti s jejich budoucím životním stylem. Pro takovou skupinu lidí je dopouštění se přestupků obvyklým jevem a ze sankcí, jež jim za ně hrozí, vůbec nemají respekt. Určitým kladným přínosem pro snižování oznámení by mohla být práce neziskových organizací se sociálně slabými s podpůrným zázemím pro tyto osoby. Pomáhat jim se začleňováním do systému a aktivně je podporovat především i v psychologické oblasti. Problém, který je nutno zmínit a

jež může v praxi nastat, je určitý nezájem a apatie ze strany těchto lidí, proto je důležité klást důraz na opravdu kvalifikovaný a vzdělaný personál sociálních zařízení.

V neposlední řadě je podstatné zmínit drobnější, ale neméně důležité návrhy možného snížení přestupků, jež mohou být považovány za trochu kontroverznější, jelikož se nejedná o faktické neuskutečnění se přestupku, ale o pouhé snížení počtu oznámení zaslaných na městské úřady. Zařadit lze zejména určitou intervenci a solidaritu policie v terénu při řešení přestupku, které mnohdy citelně chybí. Jsou oznamovány přestupky, které by mohly být vyřešeny pouhou domluvou bez nutnosti zaslání správním orgánům. Dále přibližně 15 % oznámení jsou přestupky, jež defacto přestupky nejsou a ihned se odloží. Jsou zbytečně sepsány a zaslány k projednání, aniž by obsahovaly obligatorní znaky skutkové podstaty přestupku. Za zmínku stojí konkrétní paragraf, který je nejčastějším, a to § 7 odst. 1 písm. c) bod. 3 zák. č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích, týkající se dopuštění se schválnosti. Prokázání schválnosti je velmi složitou problematikou a ve většině případů se jedná o občanskoprávní spor, jež se musí řešit u soudu. Typickým příkladem, který lze zmínit, je zaslání oznámení rozhořčeného rodiče, kterému není po rozvodu dítě předáváno dle stanovených pravidel soudem. V uvedeném případě se lze obrátit pouze a zase jen na soud. Určitou mírou ke snížení počtu přestupků by tedy přispělo i to, kdyby policie nesepisovala a následně nezasílala přestupky, jež evidentně přestupkem nejsou. Jako poslední a současně nejmenším podílem na snížení přestupků je neoznamování neznámých pachatelů správním orgánům. Sice v zanedbatelném ale přesto stále se vyskytujícím procentem oznámení jsou neznámí pachatelé, jež by měli vždy zůstat výhradně u policie, která pokud se jí nepodaří jej vypátrat, tak by měla přestupek sama odložit. Správní orgány musí oznámení na neznámého pachatele uchovávat dva měsíce, poté vyzvat policii k poskytnutí informací, zda nebyl zjištěn, a pokud ne, tak jej až poté může odložit.

Všechny uvedené podněty preventivních opatření vycházejí z přestupkové praxe a jistě by poskytly v nemalém měřítku pozitivní vývoj množství přestupků na jednotlivých městských úřadech, tedy k jejich snížení. Shrnutí všech výše uvedených přestupků je vloženo do následující tabulky 10.

Tabulka 10 Návrhy na snižování počtu přestupků

„Teoretické návrhy“	„Praktické návrhy“
Zlepšení legislativní předpisů ze strany zákonodárců – tři a více přestupků za rok -> odnětí svobody	Nařízená protialkoholní či protidrogová léčba při spáchání přestupku v souvislosti s užitím návykové látky pro recidivisty
Zlepšení legislativní předpisů ze strany zákonodárců – hrozby vyšších pokut	Zlepšení životní situace v regionu – lépe placené pracovní nabídky
	Pomoc neziskovými organizacemi sociálně slabším jedincům (psychologická pomoc, začleňování do systému)
	Intervence a solidarita policie při řešení přestupku
	Neoznamování skutků, jež nejsou přestupky
	Nezasílání neznámých pachatelů

Zdroj: vlastní zpracování

6 Závěr

Hlavním tématem diplomové práce byla statistická analýza vývoje počtu přestupků v okrese Šumperk. Téma je velmi obsáhlé a bylo nutné nejprve v teoretické části práce objasnit pojmy týkající se přestupkové problematiky s využitím odborné publikace. Nejvýznamnějším cílem celé práce bylo především zhodnocení vývoje počtu přestupků v Šumperku a jeho okolí. Dalším neméně důležitým cílem bylo rovněž stanovení predikce množství přestupků na následující tři roky, konkrétně na roky 2021 až 2023. Dílčím cílem byly návrhy preventivních opatření a doporučení pro snížení počtu přestupků v okrese Šumperk. Všechny vyjmenované cíle byly v jednotlivých kapitolách vlastní části diplomové práce zcela naplněny. K jejich dosažení bylo zapotřebí získat podstatná data týkající se počtu přestupků v regionu, ta byla poskytnuta Městským úřadem v Šumperku a doplněna i o podklady z Městských úřadů v Zábřehu a Mohelnici a v neposlední řadě taktéž z Krajského úřadu Olomouckého kraje. Informace o přestupcích byly v některých částech práce porovnávány s údaji o počtu obyvatel a nezaměstnaných v konkrétní oblasti, jež byly získány z databáze Českého statistického úřadu. Všechna data byla plně využita a nejdelší časové období bylo poskytnuto na Městském úřadě v Šumperku, jednalo se o období z let 2005 až 2020. Městský úřad v Mohelnici poskytl údaje z let 2008 až 2020 a Městský úřad v Zábřehu měl k dispozici informace pouze za období roku 2010 až 2020. Právě z toho důvodu mohlo být závěrečné zhodnocení vývoje v celém okrese pouze z kratšího časového úseku, „pouhých“ jedenácti let. Pro zhodnocení byla zvolena metoda analýzy dlouhodobých časových řad a byla realizována s využitím tabulkového softwaru Microsoft Excel a statistického programu IBM SPSS Statistics, v. 27. Metodikou ve vlastní části práce bylo popsání vývoje počtu přestupků v letech pomocí analýzy časových řad intervalového typu.

Analýzou časových řad bylo zjištěno, že celkový počet přestupků v jednotlivých letech spíše kolísá, avšak v posledních letech je evidentní, že dochází k postupnému zvyšování, především v posledním roce, což je zapříčiněno již zmíněným nouzovým stavem a nárůstem přestupků dle krizového zákona. Následné porovnání podílů počtu přestupků dle typu, tedy zda se jedná např. o majetek, občanské soužití nebo porušení veřejného pořádku, poukázalo na zvýšení oznámení týkajících se občanského soužití v posledním roce 2020. To mohlo být zapříčiněno taktéž pandemií onemocnění Covid-19, která zasáhla celý svět, a měla na

základě vládních opatření a „lockdownů“ obrovský dopad na obyvatele a na jejich psychický stav.

K zajímavější kapitole patří zhodnocení vývoje výše uložených pokut na Městském úřadě v Šumperku. V letech 2005 až 2020 bylo uloženo pokut v souhrnné výši necelých 3.250.000,- Kč. V posledních letech analýza poukázala na zvyšující se tendenci, což je ovlivněno např. změnou hodnoty peněz nebo celkovým zvýšením počtu uložených pokut. V praktické části práce bylo porovnáváno množství přestupků s počtem obyvatel, které poukázalo na nelichotivý fakt, že tyto dvě položky spolu absolutně nekorelují. V průběhu let dochází k postupnému úbytku obyvatel, a přesto přestupků přibývá. Jak již bylo zmíněno, je to způsobeno nejspíše tím, že dochází k odlivu slušných občanů, a naopak typičtí přestupci setrvávají. Obdobnou situaci lze pozorovat i při porovnávání vývoje přestupků s vývojem počtu nezaměstnaných, kdy, přestože nezaměstnanost spíše klesá, přestupků paradoxně přibývá. Rovněž podkapitoly týkající se přestupků rozdělených dle pohlaví přestupců a počtu mladistvých podezřelých jsou velmi poutavé. Potvrdily předpoklad, že přestupků se nejvíce dopouštějí muži a mladistvých obviněných je naštěstí stále zanedbatelně málo.

Jako poslední zmíněný ukazatel v části zhodnocení je srovnání počtu přestupků v jednotlivých obcích s rozšířenou působností, konkrétně Šumperk, Zábřeh a Mohelnice, v přepočtu na 1000 obyvatel. Ten odhalil zajímavou skutečnost, že ačkoliv v celkovém množství počtu oznámení vede Šumperk, tak v přepočtu na 1000 obyvatel je na tom nejhůře Mohelnice. Šumperk se nachází v průměrných hodnotách a nejméně přestupků na obyvatele má Zábřeh. Srovnání počtu přestupků na jednotlivých městských úřadech bylo vzhledem k objemnosti celé diplomové práce nakonec zahrnuto pouze ve formě přepočtu na 1000 obyvatel v kapitole 4.4.4, avšak v závěru práce je podstatné zmínit, že dle reálných čísel obdržených oznámení je na tom nejhůře právě Městský úřad Šumperk. Ten v letech většinou obdrží kolem tisíce přestupků, v roce 2021 to bylo dokonce 1287 oznámení. Zábřeh je na tom ve srovnání s Šumperkem a Mohelnicí průměrně, jeho hodnoty přestupků vykazují kolem 300 až 400. Mohelnice si vede nejlépe, se svými přibližně 200 až 300 přestupky se řadí k nižším číslům.

V další části praktické sekce diplomové práce byla stanovena predikce vývoje počtu přestupků na následující tři roky, konkrétně na období let 2021 až 2023. Ta byla zjištěna za pomoci statistického programu a potvrdila nelichotivé vyhlídky do budoucna, tedy nadále zvyšování množství přestupků v okrese. Tento pesimistický odhad je reálný především za

předpokladu, že by i nadále trvaly důvody, které vedly ke zvýšení zejména v posledních třech letech.

Vzhledem k pesimistické predikci vývoje přestupků byla následně navržena možná preventivní opatření, která mohou mít příznivý dopad na snižování. Byly doporučeny dvě oblasti pojetí možného snižování množství přestupků, a to oblast „teoretického“ a „praktického“ přístupu. „Teoretická“ koncepce zahrnuje změnu legislativy a zpřísnění hrozících sankcí přestupcům. Do „praktického“ pojetí byla zařazena řada aktivních a možných opatření. Ať už to byl návrh týkající se psychologického či jinak odborného poradenství nebo cílené zvyšování životní úrovně anebo větší intervence v oblasti začleňování rizikových osob do systému. Malou měrou by mohlo poklesu oznámení napomoci i změna přístupu policejních orgánů.

Závěrem je důležité zmínit, jaký měla diplomová práce přínos. Zmapováním vývoje výskytu přestupkových deliktů, jejich struktury nebo způsoby vyřízení mají obrovský přínos ve smyslu uvědomění si a přiblížení stavu, v jakém se přestupková praxe nachází. Práce upozorňuje na nelehké vyhlídky do budoucna týkající se zvyšování počtu oznámení přestupků, jež je stanovena na základě predikce, a zároveň navrhuje preventivní opatření k jejich možnému a potřebnému snižování.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam literatury

ARLT, J., ARLTOVÁ, M., RUBLÍKOVÁ, E. *Analýza ekonomických časových řad s příklady*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2002. ISBN 80-245-0307-7.

BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮCHA, P., RIEGEL, F., ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7598-052-6.

ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-567-2.

ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., *Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-596-6.

ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M., *Komentář k zákonu o přestupcích a výňatky ze souvisejících zákonů*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.

HENDL, J. *Přehled statistických metod : analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.

HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional publishing, 2006. ISBN 80-86419-99-1.

KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-211-0.

KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o přestupcích: s komentářem a judikaturou a přehled zákonů obsahujících skutkové podstaty přestupků*. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3.

PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-221-9.

STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7598-096-0.

SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody I*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009. ISBN 978-80-213-1672-0.

SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody II*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2017. ISBN 978-80-213-1736-9.

Internetové zdroje

Český statistický úřad. Charakteristika okresu Šumperk. [online]. (PDF). [cit. 2021-08-16].

Dostupné z WWW:

https://www.czso.cz/documents/11276/17843188/okres_Sumperk.pdf/5bcf66b0-f0e9-4e9e-bde0-c04bb737f6fe?version=1.1

Město Mohelnice [online]. [cit. 2021-08-20]. Dostupné z WWW: <https://www.mohelnice.cz/>

Město Zábřeh [online]. [cit. 2021-08-20]. Dostupné z WWW: <https://www.zabreh.cz/>

Michal Klogr. Kraje a okresy v České republice na mapě. *Krásná Země. Mapa okresů ČR (+krajů)*. [online]. © 2021 [cit. 2021-08-20]. Dostupné z www: <https://www.krasnazeme.cz/mapa-okresu-cr-kraju/>

Šumperk. Živá brána Jeseníků. [online]. [cit. 2021-08-20]. Dostupné z WWW: <https://www.sumperk.cz/>

Vismo. Mapa okresu Šumperk. *Města obce*. Okres Šumperk. [online]. © 1996 [cit. 2021-08-20]. Dostupné z WWW: <https://mesta.obce.cz/vyhledat2.asp?okres=3809&vzhled=ul>

8 Přílohy

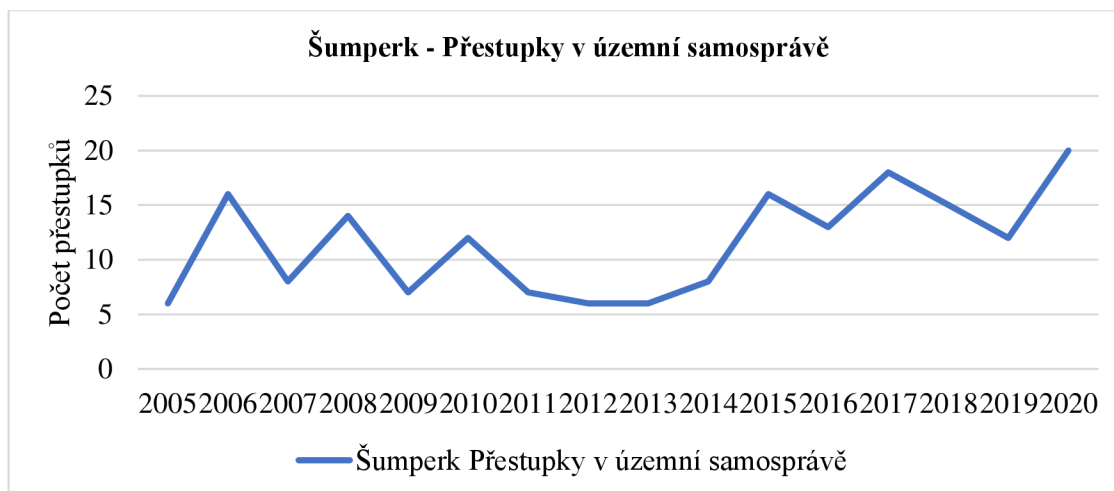
Příloha 1 Přestupky v územní samosprávě města Šumperka v letech 2005 - 2020.....	92
Příloha 2 Přestupky proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020.....	93
Příloha 3 Přestupky proti občanskému soužití ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	94
Příloha 4 Přestupky proti majetku ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020.....	95
Příloha 5 Počty odložených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	96
Příloha 6 Počet zastavených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	97
Příloha 7 Počty uložených napomenutí ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020.....	97
Příloha 8 Počet uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020	98
Příloha 9 Počet projednaných přestupků pro obce v letech 2005 - 2020.....	98
Příloha 10 Počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020	99
Příloha 11 Počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020	100
Příloha 12 Počet podezřelých mladistvých v letech 2005 - 2020	100
Příloha 13 Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020	101
Příloha 14 Počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020	101
Příloha 15 Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020	102
Příloha 16 Počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020.....	103
Příloha 17 Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020	103
Příloha 18 Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020.....	104

Příloha 1 Přestupky v územní samosprávě města Šumperka v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Přestupky v územní samosprávě	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	6		
2006	16	10	266,7
2007	8	-8	50,0
2008	14	6	175,0
2009	7	-7	50,0
2010	12	5	171,4
2011	7	-5	58,3
2012	6	-1	85,7
2013	6	0	100,0
2014	8	2	133,3
2015	16	8	200,0
2016	13	-3	81,3
2017	18	5	138,5
2018	15	-3	83,3
2019	12	-3	80,0
2020	20	8	166,7

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Grafické zobrazení:

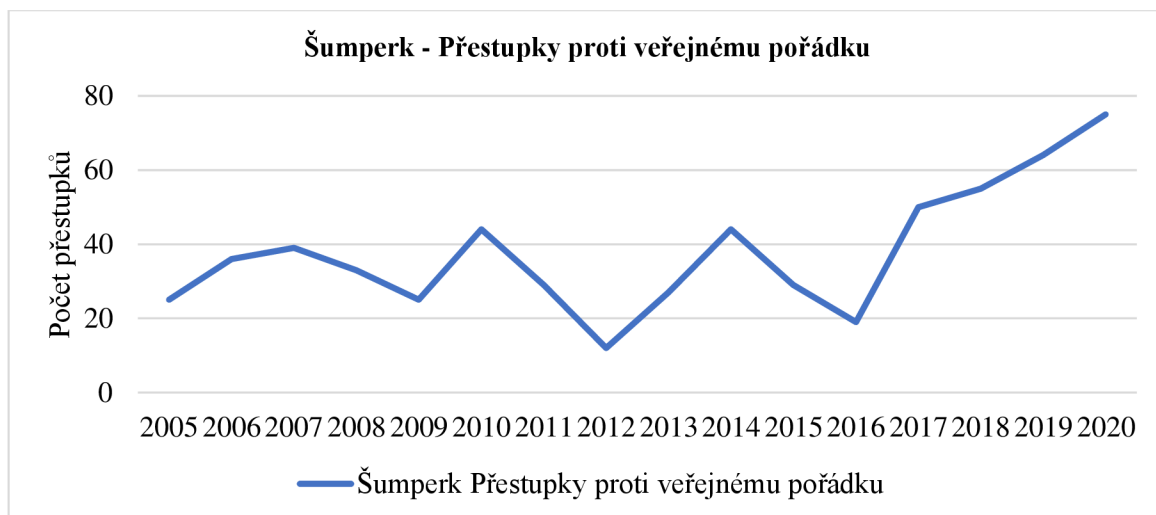
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 2 Přestupky proti veřejnému pořádku ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Přestupky proti veřejnému pořádku	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	25		
2006	36	11	144,0
2007	39	3	108,3
2008	33	-6	84,6
2009	25	-8	75,8
2010	44	19	176,0
2011	29	-15	65,9
2012	12	-17	41,4
2013	27	15	225,0
2014	44	17	163,0
2015	29	-15	65,9
2016	19	-10	65,5
2017	50	31	263,2
2018	55	5	110,0
2019	64	9	116,4
2020	75	11	117,2

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Grafické zobrazení:

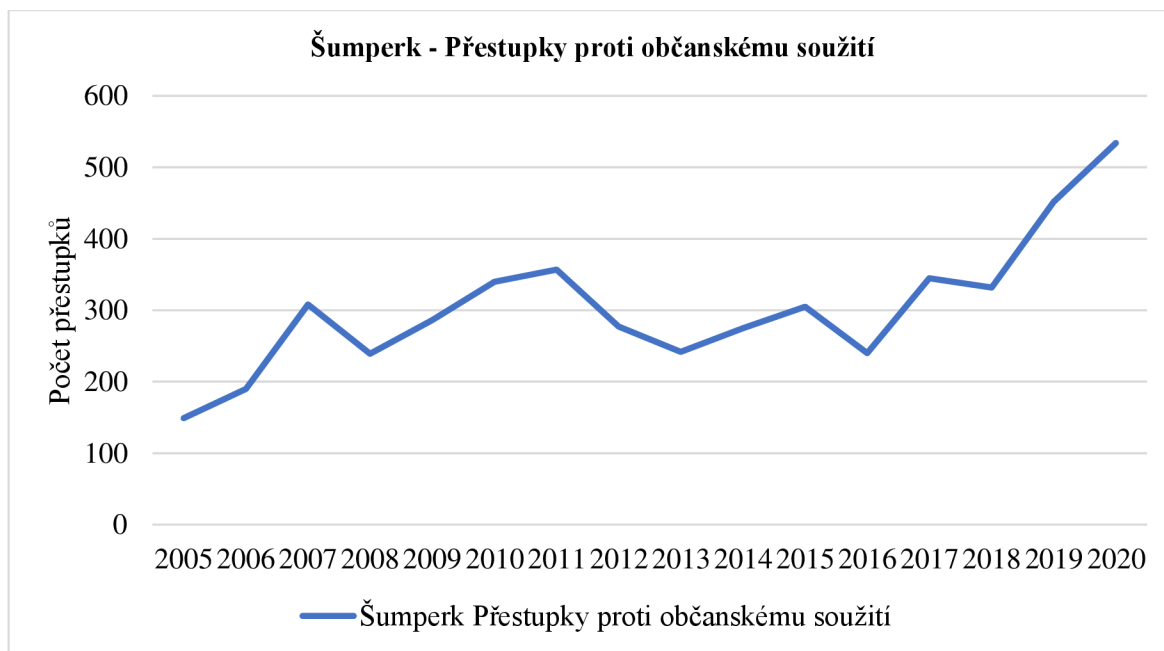
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 3 Přestupky proti občanskému soužití ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Přestupky proti občanskému soužití	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	149		
2006	190	41	127,5
2007	308	118	162,1
2008	239	-69	77,6
2009	286	47	119,7
2010	340	54	118,9
2011	357	17	105,0
2012	277	-80	77,6
2013	242	-35	87,4
2014	275	33	113,6
2015	305	30	110,9
2016	240	-65	78,7
2017	345	105	143,8
2018	332	-13	96,2
2019	452	120	136,1
2020	534	82	118,1

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Grafické zobrazení:

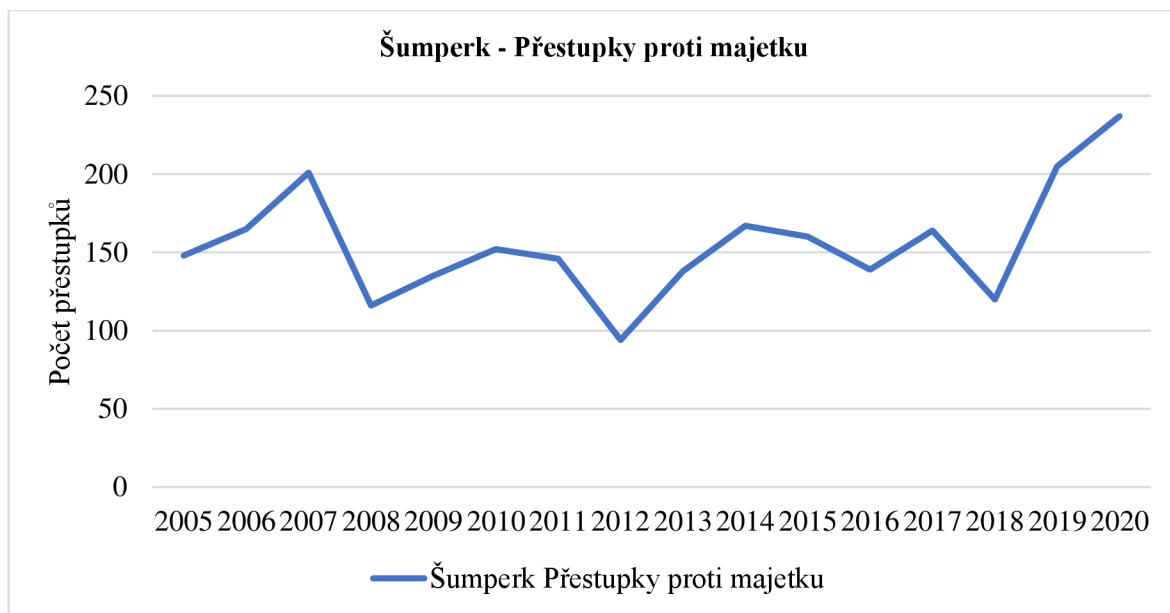
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 4 Přestupky proti majetku ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Přestupky proti majetku	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	148		
2006	165	17	111,5
2007	201	36	121,8
2008	116	-85	57,7
2009	135	19	116,4
2010	152	17	112,6
2011	146	-6	96,1
2012	94	-52	64,4
2013	138	44	146,8
2014	167	29	121,0
2015	160	-7	95,8
2016	139	-21	86,9
2017	164	25	118,0
2018	120	-44	73,2
2019	205	85	170,8
2020	237	32	115,6

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Grafické zobrazení:

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 5 Počty odložených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Počet odložených přestupků	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	384		
2006	453	69	118,0
2007	420	-33	92,7
2008	387	-33	92,1
2009	380	-7	98,2
2010	549	169	144,5
2011	416	-133	75,8
2012	383	-33	92,1
2013	398	15	103,9
2014	312	-86	78,4
2015	306	-6	98,1
2016	316	10	103,3
2017	330	14	104,4
2018	313	-17	94,8
2019	342	29	109,3
2020	281	-61	82,2

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 6 Počet zastavených přestupků ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Počet zastavených přestupků	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	225		
2006	196	-29	87,1
2007	278	82	141,8
2008	189	-89	68,0
2009	234	45	123,8
2010	333	99	142,3
2011	280	-53	84,1
2012	199	-81	71,1
2013	160	-39	80,4
2014	157	-3	98,1
2015	207	50	131,8
2016	180	-27	87,0
2017	191	11	106,1
2018	176	-15	92,1
2019	151	-25	85,8
2020	233	82	154,3

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 7 Počty uložených napomenutí ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Počet uložených napomenutí	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	36		
2006	56	20	155,6
2007	102	46	182,1
2008	64	-38	62,7
2009	65	1	101,6
2010	103	38	158,5
2011	92	-11	89,3
2012	74	-18	80,4
2013	82	8	110,8
2014	177	95	215,9
2015	110	-67	62,1

2016	106	-4	96,4
2017	89	-17	84,0
2018	109	20	122,5
2019	98	-11	89,9
2020	125	27	127,6

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 8 Počet uložených pokut ve městě Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Počet uložených pokut	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	158		
2006	174	16	110,1
2007	193	19	110,9
2008	149	-44	77,2
2009	156	7	104,7
2010	123	-33	78,8
2011	170	47	138,2
2012	124	-46	72,9
2013	179	55	144,4
2014	176	-3	98,3
2015	205	29	116,5
2016	203	-2	99,0
2017	204	1	100,5
2018	210	6	102,9
2019	215	5	102,4
2020	219	4	101,9

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 9 Počet projednaných přestupků pro obce v letech 2005 - 2020

Rok	Šumperk - Počet projednaných přestupků pro obce	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	148		
2006	347	199	234,5
2007	273	-74	78,7

2008	263	-10	96,3
2009	293	30	111,4
2010	365	72	124,6
2011	301	-64	82,5
2012	278	-23	92,4
2013	306	28	110,1
2014	288	-18	94,1
2015	313	25	108,7
2016	277	-36	88,5
2017	320	43	115,5
2018	285	-35	89,1
2019	290	5	101,8
2020	281	-9	96,9

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 10 Počet obyvatel v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Počet obyvatel v ORP Šumperk	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	72403		
2006	72266	-137	99,8
2007	72182	-84	99,9
2008	72189	7	100,0
2009	72078	-111	99,8
2010	71857	-221	99,7
2011	71109	-748	99,0
2012	70838	-271	99,6
2013	70621	-217	99,7
2014	70288	-333	99,5
2015	69940	-348	99,5
2016	69707	-233	99,7
2017	69451	-256	99,6
2018	69242	-209	99,7
2019	68988	-254	99,6
2020	68513	-475	99,3

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 11 Počet nezaměstnaných v ORP Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Počet nezaměstnaných v ORP Šumperk	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	4515		
2006	3970	-545	87,9
2007	3221	-749	81,1
2008	3167	-54	98,3
2009	5238	2071	165,4
2010	5207	-31	99,4
2011	4934	-273	94,8
2012	5180	246	105,0
2013	5470	290	105,6
2014	4696	-774	85,9
2015	3570	-1126	76,0
2016	3315	-255	92,9
2017	2402	-913	72,5
2018	1882	-520	78,4
2019	1578	-304	83,8
2020	1969	391	124,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 12 Počet podezřelých mladistvých v letech 2005 - 2020

Rok	Počet podezřelých mladistvých	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	15		
2006	36	21	240,0
2007	53	17	147,2
2008	37	-16	69,8
2009	50	13	135,1
2010	34	-16	68,0
2011	28	-6	82,4
2012	21	-7	75,0
2013	10	-11	47,6
2014	13	3	130,0
2015	15	2	115,4

2016	14	-1	93,3
2017	13	-1	92,9
2018	18	5	138,5
2019	19	1	105,6
2020	22	3	115,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z Městského úřadu v Šumperku

Příloha 13 Počet obyvatel v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

Rok	Počet obyvatel v ORP Zábřeh	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	33674		
2006	33626	-48	99,9
2007	33567	-59	99,8
2008	33597	30	100,1
2009	33591	-6	100,0
2010	33683	92	100,3
2011	33735	52	100,2
2012	33662	-73	99,8
2013	33522	-140	99,6
2014	33463	-59	99,8
2015	33452	-11	100,0
2016	33276	-176	99,5
2017	33279	3	100,0
2018	33178	-101	99,7
2019	33067	-111	99,7
2020	33051	-16	100,0

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 14 Počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh v letech 2005 - 2020

Rok	Počet nezaměstnaných v ORP Zábřeh	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	2370		
2006	1889	-481	79,7
2007	1364	-525	72,2

2008	1331	-33	97,6
2009	2383	1052	179,0
2010	2285	-98	95,9
2011	2034	-251	89,0
2012	2135	101	105,0
2013	2292	157	107,4
2014	1873	-419	81,7
2015	1399	-474	74,7
2016	1191	-208	85,1
2017	875	-316	73,5
2018	769	-106	87,9
2019	625	-144	81,3
2020	827	202	132,3

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 15 Počet obyvatel v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020

Rok	Počet obyvatel v ORP Mohelnice	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	18668		
2006	18703	35	100,2
2007	18726	23	100,1
2008	18727	1	100,0
2009	18736	9	100,0
2010	18706	-30	99,8
2011	18714	8	100,0
2012	18645	-69	99,6
2013	18592	-53	99,7
2014	18501	-91	99,5
2015	18393	-108	99,4
2016	18305	-88	99,5
2017	18261	-44	99,8
2018	18291	30	100,2
2019	18362	71	100,4
2020	18403	41	100,2

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 16 Počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice v letech 2005 - 2020

Rok	Počet nezaměstnaných v ORP Mohelnice	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	1086		
2006	849	-237	78,2
2007	668	-181	78,7
2008	800	132	119,8
2009	1587	787	198,4
2010	1230	-357	77,5
2011	1047	-183	85,1
2012	1099	52	105,0
2013	1156	57	105,2
2014	958	-198	82,9
2015	743	-215	77,6
2016	626	-117	84,3
2017	513	-113	81,9
2018	515	2	100,4
2019	567	52	110,1
2020	592	25	104,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 17 Počet obyvatel v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Počet obyvatel v okrese Šumperk	1. diference	Tempo růstu (%)
2005	124966		
2006	124810	-156	99,9
2007	124475	-335	99,7
2008	124513	38	100,0
2009	124405	-108	99,9
2010	124246	-159	99,9
2011	123558	-688	99,4
2012	123145	-413	99,7
2013	122735	-410	99,7
2014	122252	-483	99,6
2015	121785	-467	99,6

2016	121288	-497	99,6
2017	120991	-297	99,8
2018	120711	-280	99,8
2019	120417	-294	99,8
2020	119967	-450	99,6

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ

Příloha 18 Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk v letech 2005 - 2020

Rok	Počet nezaměstnaných v okrese Šumperk	1. difference	Tempo růstu (%)
2005	7986		
2006	6723	-1263	84,2
2007	5253	-1470	78,1
2008	5298	45	100,9
2009	9208	3910	173,8
2010	8722	-486	94,7
2011	8015	-707	91,9
2012	8458	443	105,5
2013	8904	446	105,3
2014	7557	-1347	84,9
2015	5733	-1824	75,9
2016	5147	-586	89,8
2017	3811	-1336	74,0
2018	3188	-623	83,7
2019	2792	-396	87,6
2020	3420	628	122,5

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů z ČSÚ